

KATOLIČKI LIST

ZVONIK

GODINA: V

BROJ: 1 (39)

Subotica, siječanj (januar) 1998.

Cijena: 5,00 N. din.

**OVO JE SIN MOJ,
LJUBLJENI!
U NJEMU MI SVA
MILINA!**

ŽELIM TI SVAKO DOBRO...

Volim božićne i novogodišnje blagdane iz puno razloga. Ovog puta bih htio govoriti o jednom. Nikada ljudi (ne samo vjernici) ne požele jedni drugima toliko dobra kao za ove blagdane. Sve te lijepe želje sadržane su u dvije riječi: Sretan Božić, Sretna - blagoslovljena Nova godina. Tih dana usudimo se pozdraviti i osobe koje ne poznajemo, s kojima inače na komuniciramo. I njima poželimo svako dobro u novoj godini. Kako je to lijepo. Kad bismo bar čitave godine bili takvi. Kad bismo jedni drugima uvijek željeli samo dobro. Kako bi nam svima ljepše bilo. Svijet bi izgledao drugačije. Svi bismo bili bolji. Jer onaj koji drugome želi dobro, postaje dionik dobra koje drugome želi.

Doista, kako bi bilo dobro da svi kršćani nauče drugima željeti samo dobro. Kako bi dobro bilo kad bismo iz svog govora zauvijek izbacili riječi prokletstva. Kako bi bilo korisno da čak ni onima koji su zli nikada ne poželimo zlo, propast, nego Božje smilovanje.

Crkva na Novu godinu, 1. siječnja, pred svoje vjernike stavlja jedan predivan odlomak iz knjige Brojeva (6,22-27) kao oblik savršene novogodišnje čestitke i kao izraz najljepših želja što ih jedni drugima možemo poželjeti. Evo, kako on glasi:

*"Neka te blagoslovi Jahve
i neka te čuva!*

*Neka te Jahve licem svojim obasja,
milostiv neka ti bude!*

*Neka pogled svoj Jahve svrati na te
i mir ti donese!"*

Dobro bi bilo naučiti ovaj tekst napamet i često ga ponavljati u susretu s ljudima ali i u tišini svoga srca! Bog je izvor svakog dobra. On je stvorio čovjeka na svoju sliku da bude sretan. Obdario ga je mnogim dobrima. Čovjeka grešnika nije odbacio, nego je na zemlju poslao svoga ljubljenog, jedinorođenog Sina da ga spasi i otkupi! "Kad ni svog Sina ne poštedje, kako nam s njime neće sve dati." (Rim 8,32). Eto, zašto je potrebno zazivati Božji blagoslov na sve ljude. Onog koga Bog blagoslivlje, tog obdaruje svakim

dobrom, svime što mu je potrebno da bude istinski sretan na zemlji i dobro usmjeren prema vječnoj sreći. Nije se lako oduprijeti lažnoj sreći koja nam se nudi skrivena iza bezbroj predivnih i primamljivih "maski" i zato poželimo jedni drugima često: "Neka te čuva Bog!"

Kad se čovjek od Boga grijesima udalji, onda mu leđa okreće i lica mu ne vidi. Zato valja moliti takvoj osobi Božje oprostjenje i smilovanje, da ponovno svrati na njega svoj pogled i opet ga obasja sjajem svoga lica.

Najviše što možemo poželjeti čovjeku od Boga jest upravo to da ga on "licem svojim obasja" i mir mu donese! MIR je najveći Božji dar. U njemu se nalaze svi Božji darovi, svako dobro!

Zanimljiva je još jedna rečenica u odlomku iz knjige Brojeva. "Tako neka zazivaju ime moje nad sinove Izraelove, i ja ću ih blagoslivljati!" (Br 6, 27). Bog kao da je time htio reći: "Ljudi, miljenici moji: blagoslivljajte jedni druge. Što se više budete blagoslivljali, tim ćete više uživati i moj blagoslov!" Bog kao da nas prisiljava da se međusobno ljubimo, da neprestano jedni drugima pomažemo, pa makar to bilo samo molitvom i zazi-

vanjem Božjeg blagoslova! Čudesnog li čovjekoljublja Božjeg! Neka tako bude i naše Bogoljublje!

Pred vama je, dragi čitatelji, prvi "Zvonik" u godini Gospodnjoj 1998. Mnogi su meni i uredništvu poželjeli Sretan Božić i Božji blagoslov u novoj godini. Hvala svima! Željeli bismo i ove godine "dvoriti", hraniti svoj narod duhovnim štivom. Voljeli bismo da svaki "Zvonik" bude od Boga blagoslovljen i da bude izvorom Božjeg blagoslova za sve čitatelje. Najviše ćemo se radovati pak, ako iz "Zvonika" naučite biti dobri ljudi i dobri kršćani! Da naučite živjeti kao ljubljena Božja djeca. Kao njegovi miljenici!

Moleći Božji blagoslov i sjaj njegova lica svima, srdačno vas pozdravlja i voli vaš

Urednik

MOLITVA DUHU SVETOME

**Dodi, Duše Presveti,
izlij na nas bujice
svojih milosti
i stvori nove Duhove
u svoj Crkvi,
u svojim biskupima,
svećenicima, vjernicima,
nevjernicima i grešnicima
i svima nama,
u svima narodima svijeta,
u svim rasama,
klasama i staležima!**

**Potresi nas
svojim božanskim vihorom,
očisti nas
od svakoga grijeha
i zablude
i od svega zla!**

**Raspali nas svojim ognjem,
učini da gorimo i izgaramo
tvojom ljubavlju!**

**Nauči nas da shvatimo
da je Bog sve,
sva naša sreća
i radost,
da je samo
u njemu
naša sadašnjost
i budućnost
i naša vječnost.**

**Dodi k nama
i preobrazi nas,
obradi nas,
spasi nas,
pomiri nas,
složi nas,
posveti nas!**

**Nauči nas
da budemo
potpuno Kristovi,
potpuno tvoji,
potpuno Božji,
po zagovoru i
posredovanju,
pod zaštitom i vodstvom
Bezgrešne Djevice,
tvoje prečiste Zaručnice,
Isusove i naše
Majke Marije,
Kraljice mira! Amen.**

/Brat Franjo, 4/89/

Piše: Andrija Kopilović
**BLAGDAN KRŠTENJA
 GOSPODNJEGA**
 11. 01. 1998.

Iz 40,1-5.9-11
 Tit 2,11-14;3,4-7
 Lk 3,15-16.21-22

DUH JE BOŽJI DOŠAO

Velika djela Božja se očituju opečaćena snagom Duha Svetoga. Treća Božanska osoba, Duh Sveti, je onaj koji u svijetu čini i obnavlja, preporađa i očituje. Kada se ispunilo vrijeme da Isus započne navještaj radosne poruke, dok je sav narod bio u iščekivanju slušajući propovijedi Ivana Krstitelja, dolazi On, Isus iz Nazareta. Započinje njegovo mesijansko poslanje snagom odozgo. Nad njim se nebo otvara, Duh silazi u tjelesnom obličju, a glas zagri: "Ti si Sin moj! U tebi mi sva milina!" I od toga časa, nakon Isusova pashalnog misterija, događa se unutar Crkve nebrojeno puta isti događaj. Bog snagom Duha Svetoga i vodom izvodi djela novoga rođenja. Kod tog događaja nad svakim krštenikom nebo se otvorilo i zaorio se Očev glas: Ti si sin moj, ti si kći moja... u tebi mi sva milina. U događaju Isusova krštenja prepoznajemo početak i svoga otkupljenja i svoga poslanja, stoga je na mjestu postaviti pitanje: nakon što sam postao sin ili kći Božja, da li sam tako živio da je Gospodin našao u meni svoju milinu. On me ne može ne voljeti, ali je naša tragedija što mi možemo njega ostaviti. Sada je čas, na završetku Božićnog vremena, osvjestiti svoj krsni zavjet i učiniti takav korak da se u našem životu i Božji i ljudski glas stope u jedno te svima bude očito: ovo je čovjek u komu je Božja milina.

**III. NEDJELJA KROZ GODINU
 - SVETKOVINA OBRAĆENJA
 SVETOGA PAVLA, ZAŠTITNIKA
 SUBOTIČKE BISKUPIJE**
 25. 01. 1998.

Dj 22,3-16
 2 Tim 3,10-12;4,6-8
 Mk 16,15-18

APOSTOL NARODA

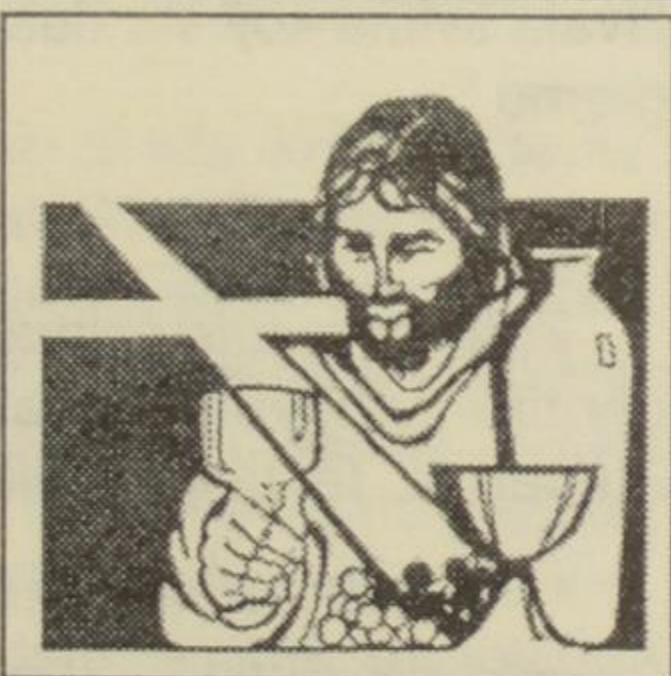
Orijaš kršćanstva, apostol Pavao, imao je upečatljiv životni put u kojem su se nekoliko puta ukristili Božji planovi i Pavlova lutanja, dok konačno Bog tu velikodušnu i zanesenu dušu nije bacio na koljena objave i spoznaje te mu otvoreno rekao: "Ja sam Krist kojega ti progoniš". Ukrštanje Božjih i naših putova za poštnu dušu rađa uvijek novim plodom obraćenja. Veliko je pitanje da li je taj plod obraćenja ovako upečatljiv i ovako radikalno kao što se dogodio u životu apostola Pavla. Posuda izabrana - Savao - morao se isprazniti do posljednje mjere svoga sadržaja koji nije bio Božji plan. Bog mu je dao u času obraćenja milost uvidjeti da je upravo ta Crkva koju on progoni, utroba njegove majke gdje se vodom i Duhom mora preporoditi u novoga čovjeka. Pavao je shvatio i prihvatio taj Božji zahvat, te doslovno pronio "Put" i "Ime" cijelim ondašnjim svijetom, pridružujući nebrojene patnje svoga vlastitog života otajstvenoj Kristovoj patnji da bi se i po njemu izvršavala Božja volja: biti sudionik u djelu spasenja što je poslano Crkve do konca svijeta. I na njemu se obistinilo do kraja obećanje evanđelja koje svojim nositeljima obećaje progonstvo i neprijateljstvo ali i vjeru i obraćenje. Apostol naroda je tu trku evangelizatora ponio do nakraj zemlje kroz progonstva i neprijateljstva - do mučeništva koje ga je izdiglo iznad svih generacija i učinilo stubom Crkve, te mu je ime blagoslovljeno do konca vremena.

II. NEDJELJA KROZ GODINU
 18. 01. 1998.

Iz 62,1-5
 1 Kor 12,4-11
 Iv 2,1-12

PRVO ČUDO

Odlomak Ivanovog evanđelja ove druge nedjelje kroz godinu opisuje Isusovo prvo čudo, prvo znamenje: pretvaranje vode u vino na svadbi u Kani Galilejskoj. Isus se znao radovati s radosnima i plakati sa zaplakanima. No njegova prisutnost u svakoj prilici života svojih suvremenika bila je s namjerom. Isus je svugdje radi čovjeka: da ga pozove na obraćenje, da ga pouči, da mu pomogne. Tako i na svadbi u Kani. Ondje je bila i Isusova Majka. Ona ima osjećaja za ljudsku nevolju, za ljudske potrebe. Ona zna da sama, u situaciji u kojoj su se našli domaćini, ne može pomoći, ali isto tako zna tko može pomoći - Isus. Zato mu pristupa i obavještava ga: "Vina nemaju". Isus na prvi pogled kao da ne mari za ono što mu majka govori. No, Marija je shvatila da će Isus pomoći i zato govori slugama: "Što god vam rekne, učinite". I Isus djelotvorno pomaže - čini čudo, s razlogom: da objavi svoju slavu te njegovi učenici povjeruju u njega. Poruka nama: Isus i Marija u našem životu. Marija "znade najbolje sve naše nevolje". Neka bude s nama da ih uoči i da to kaže Isusu. Isus će pomoći ako mi učinimo ono što nam on kaže. Sluge u Kani su povjerovala - bili su dionici čuda. Poslušajmo i mi Mariju koja nam govori: Sve što vam Isus kaže učinite, pa ćemo biti dionici mnogih Isusovih čudesa u našoj sredini, u našem životu.

IV. NEDJELJA KROZ GODINU
 01.02.1998.

Jer 1,4-5;17-19
 1 Kor 12,13-31;13,4-13
 Lk 4,21-30

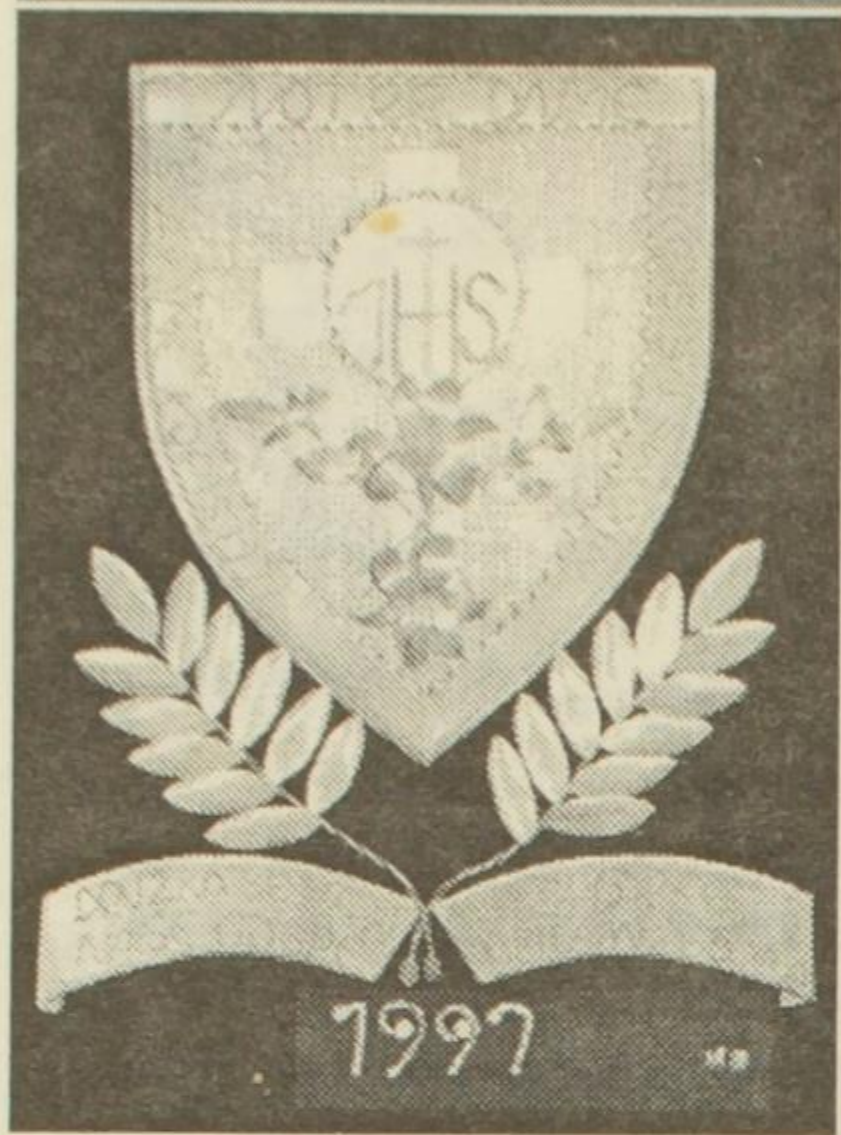
NAZAREĆANIN U NAZARETU

Isus, poslušajući Ocu, izvršava poslanje navjestitelja riječi pun snage i duha, te riječi potvrđuje znakom. Jedan od najljepših opisa u Lukinom evanđelju je dolazak Isusov u njegov grad Nazaret. U ljudskim očima slučajno, a po Božjem planu savršeno, pročitao je Izaijin mesijanski tekst pun obećanja koja bude čežnju i sigurnost da će ih Gospodin ispuniti. Slušatelj duboko pogađa Isusova jednostavna tvrdnja: danas se je ovo ispunilo na meni. Trebalo je imati oko Duha i prepoznati u svom sugrađaninu čovjeka u koga su uprte oči tolikih proroka i cjelokupne povijesti obećanoga naroda. Međutim, konkretno razmišljanje i preuzetnost kako sugrađani dobro poznaju Isusa njih zavodi do te mjere da u cijelosti sprečava njihovu vjeru da bi bili sposobni prihvatiti bilo što od Isusove tvrdnje. Tako su, uz oči i privilegij da prvi budu obasjani mesijanskim svjetlom, promašili u cijelosti jer su se ponijeli za svojim sitnim malim zemaljskim spoznajama. Treba i u naše vrijeme svatko od nas paziti da nas umišljeno znanje ne pretvori u preziratelje objave, pa da od njene bogate jednostavnosti ostanemo po strani u tami nevjere, dapače gnjeva na sve ono što Isus jednostavno, a kategorički tvrdi. Poniznost je jedini put i istina, jedino svjetlo koje čovjeka može tako promijeniti da bude uvijek otvoren Poruci i prihvaćanju Riječi koju mu Bog prenosi i po jednostavnim ljudima i u jednostavnom obliku.

ZAVRŠNA PROSLAVA JUBILEJA

U utorak, 9. prosinca, u Subotici je svečano završena proslava velikih jubileja sestara Naše Gospe - Zagreb.

Sestre su, naime, prošle godine slavile 400. obljetnicu osnutka Kongregacije "Notre Dame", 200. obljetnicu rođenja Blažene Majke Terezije Gerhardinger, 100. obljetnicu kanonizacije sv. Petra Fouriera, utemeljitelja Družbe i 50. obljetnicu beatifikacije Bl. Majke Alix le Clerc.

Misa zahvalnica

U 18 sati u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije sv. misu zahvalnicu predvodio je apostolski nuncij Santos Abril y Castello u zajedništvu s mjesnim biskupom Péntzesom i svećenicima grada. Prigodnu homiliju održao je nuncij, a biskup domaćin je na početku slavija pozdravio sestre i zahvalio im na svemu što su u proteklim godinama činile za dobrobit subotičke biskupije i našeg naroda.

Zahvalno euharistijsko slavlje u Katedrali

Na sv. misi i na svečanoj akademiji bili su nazočni i predstavnici lokalne samouprave na čelu s g. Mirkom Bajićem, potpredsjednikom Skupštine općine Subotica i g. Imreom Kernom, predsjednikom Izvršnog vijeća Općine.

Svečana akademija

Poslije sv. mise u velikoj dvorani Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" bila je svečana Akademija u čast jubileja, koju su priredili Institut "Ivan Antunović" i sestre Naše Gospe iz Subotice.

Na početku slavija sve prisutne je pozdravio predsjedavajući Instituta preč. Andrija Kopolović sljedećim riječima:

"Institut 'Ivan Antunović' smatrao je svojom dužnošću, uz obilježavanje znamenitih obljetnica pojedinih ljudi i ustanova, nadasve obilježiti višestruki ju-

Sestre Naše Gospe na sv. misi

bilej Družbe sestara Naše Gospe... Družba je u Zagrebu kroz tri dana obilježavala ove velike jubileje, a sada je došao čas staviti točku na cijelu godinu vrijednih programa jednim skromnim doprinosom koji jedva traje tri sata. Skromno je! Ali srdačno i veliko hvala časnim sestrama koje su svojim radom opečatile ovaj grad već više od 100 godina, te bile znak Božje prisutnosti i providnosti među nama. Cijelo ovo slavlje neka bude jedna molitva i jedan vapaj Bogu da ih on među nama poživi kao znak i svoje providnosti i prisutnosti njihovog vrhovnog načela: Svakome koristiti, nikome ne škoditi. Za tim načelom gladije naš narod i naš grad i ova naša vremena. Neke bude osobito znakovita prisutnost preuzvišenog nuncija, kao hvala Crkve vjernim službenicama i zaručnicama Crkve, od Crkve za Crkvu. Hvala svima koji ste došli a posebno onima koji sudjeluju u programu."

Providnost čini velike stvari

Zatim se prisutnima, koji su ispunili ovu veliku dvoranu, obratila vrhovna glavarica Družbe sestara Naše Gospe - Zagreb, s. Tarzicija Tunjić. Njezin pozdrav prenosimo u cijelosti:

Poštovani preuzvišeni gospodine Nuncije, predstavniče Apostolske Stolice, prezvišeni g. biskupe Subotičke biskupije, ugledni dužnosnici ovoga grada, predstavniče Veleposlanstva Republike Hrvatske, poštovana braćo u svećeničkom i redovničkom pozivu, drage sestre redovnice, prijatelji, svi prisutni dragi gosti, drage moje sestre!

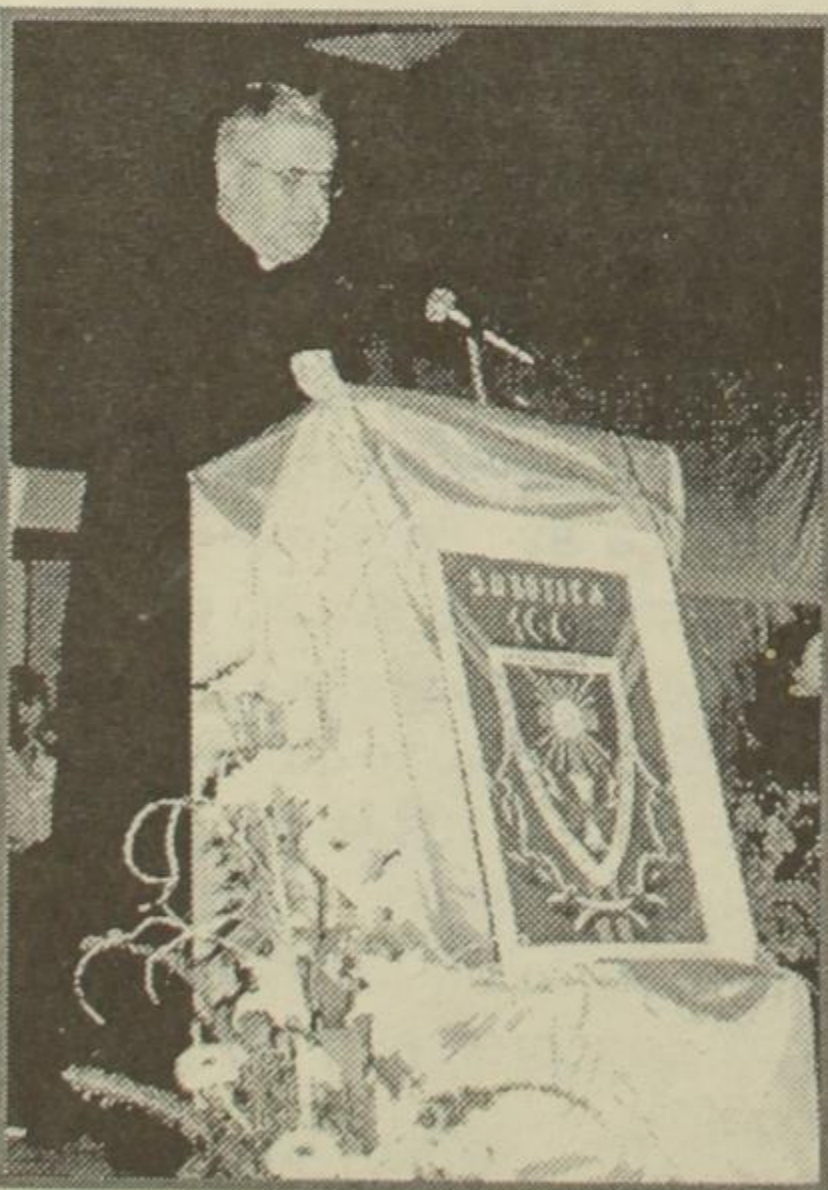
Providnost čini velike stvari. Povijest niže i zapisuje događaje.

Donosim Vam zajedno s četiri moje susestre iz hrvatske Metropole, iz srca Crkve hrvatske, iz kuće Matice Družbe sestara Naše Gospe - Zagreb srdačne pozdrave i dobre želje.

Radosna sam i Bogu zahvalna što smo maloprije Bogu zahvalili za našu Povijest, za sve ono što je Bog učinio u našoj Družbi od prvih početaka. Uistinu nam Gospodin učini velike stvari, opet smo radosni. Radosni što na ovom tlu, u ovom gradu, gdje su se za povijest naše male Družbe, hrvatske grane Gospina stabla, odigrali presudni trenuci, možemo zaokružiti našu jubilaru godinu.

Čuli smo i čitali što mi to slavimo, a i sada ovdje će biti o svemu tome riječi i zato se neću na tom zaustavljati.

Ipak, ne mogu i ne želim prešutjeti dobrotu i zauzetost svećenstva i Božjeg naroda na čelu s biskupom Budanovićem za dobrobit, kvalitetu i kvantitetu naše Družbe u njezinom rađanju tridesetih godina ovog stoljeća. Puno je dobrote i podrške primila naša zajednica i kroz daljnje godine svog rada i djelovanja sve do danas, ovdje u ovom gradu i u ovoj mjesnoj Crkvi. Hvala Vam!

SESTARA NAŠE GOSPE

Zahvaljujem za inicijativu Institutu "IVAN ANTUNOVIĆ" na čelu s njegovim predsjedavajućim preč. Andrijom Kopilovićem kao i suorganizatorima, mojim susestrama, domaćinu ovih lijepih dvora što su nam stavili na raspolaganje ovu prekrasnu dvoranu da smo se ovdje mogli danas, na blagdan našeg utemeljitelja sv. Petra Fouriera, okupiti te tako imamo mogućnost jedni druge obdariti onim što jesmo i što nam Bog učini. Želja mi je i molba sadašnjem svećenstvu, Božjem narodu na čelu s biskupom Ivanom da zauzeto porade oko prepoznavanja i poticanja, podrške i molitve za nova zvanja za Družbu sestara Naše Gospe - Zagreb, kako to učiniše Vaši predčasnici.

Neka nam ovo naše zajedništvo ojača vjeru, učvrsti nadu i potakne ljubav za predaniji i zauzetiji život u vinogradu Gospodnjem. Žetva je velika, a poslenika malen broj. Ali tko kuca tomu se otvara, tko traži taj i nalazi...

U godini smo Duha Svetoga, neka nas on prosvjetljuje i vodi, jer Ljubav je Njegova razlivena u našim srcima.

Družba sestara Naše Gospe u riječi i pjesmi

U programu Akademije sudjelovao je katedralni zbor "Albe Vidaković", Dječji zbor "Zlatni klasovi" i učenici subotičke "Muzičke škole". Zborovima je ravnala s. Mirjam Pandžić, uz orguljsku pratnju s. Blaženke Rudić.

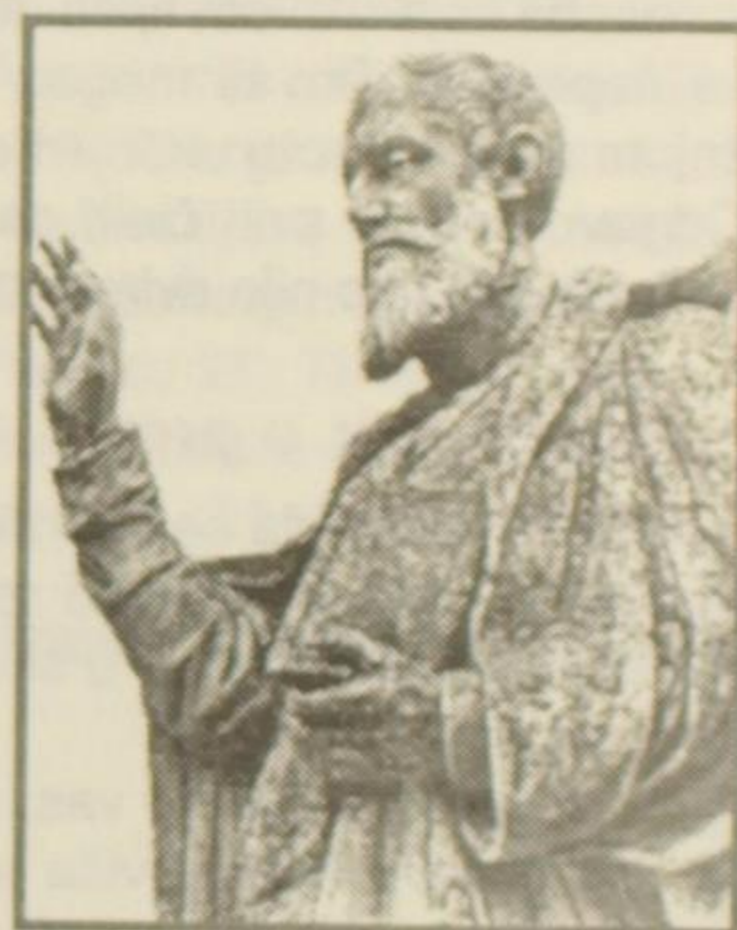
S. M. Anđelina Kujundžić održala je predavanje na temu: "Naši sveti utemeljitelji", a s. M. Fides Vidaković predstavila je lik Majke Anuncijate Kopunović, prve časne majke ove Družbe. Preč. Stjepan Beretić, katedralni župnik, održao je predavanje na temu "Sestre Naše Gospe u službi školstva"; naime, sestre su prije II. svjetskog rata u Subotici s uspjehom vodile pučku školu za djevojčice a radile su kao učiteljice i u drugim mjestima. Prof. Tomislav Žigmanov predstavio je dvije knjige koje su sestre izdale povodom svojih jubileja. To su knjige "Na dlanu" - poezija sestara Naše Gospe i životopis s. M. Terezije Gerhardinger pod naslovom "Ljubav ne može čekati". Poeziju sestara recitirale su Anastazija Piuković i Antonija Piuković.

Ova, po svemu uspjeta priredba bila je tek mali znak zahvalnosti Subotičana i subotičke Crkve za sve što su sestre učinile u ovim krajevima. Bila je to ujedno i molba da ih Bog sačuva i dade im podmlatka kako bi među nama i dalje mogle djelovati.

Na slici lijevo: Časna Majka predaje poklon nunciju

NAŠI UTEMELJITELJI

"Što koristi dati čovjeku puno znanja, a ne naučiti ga da bude DOBAR?..."

Sv. Petar Fourier

"Božja djela napreduju polako..."

Bl. M. Terezija Gerhardinger

"O kako si dobar i darežljiv prema nama, Gospodine, jer nas neprestano obasiplješ dobrima!"

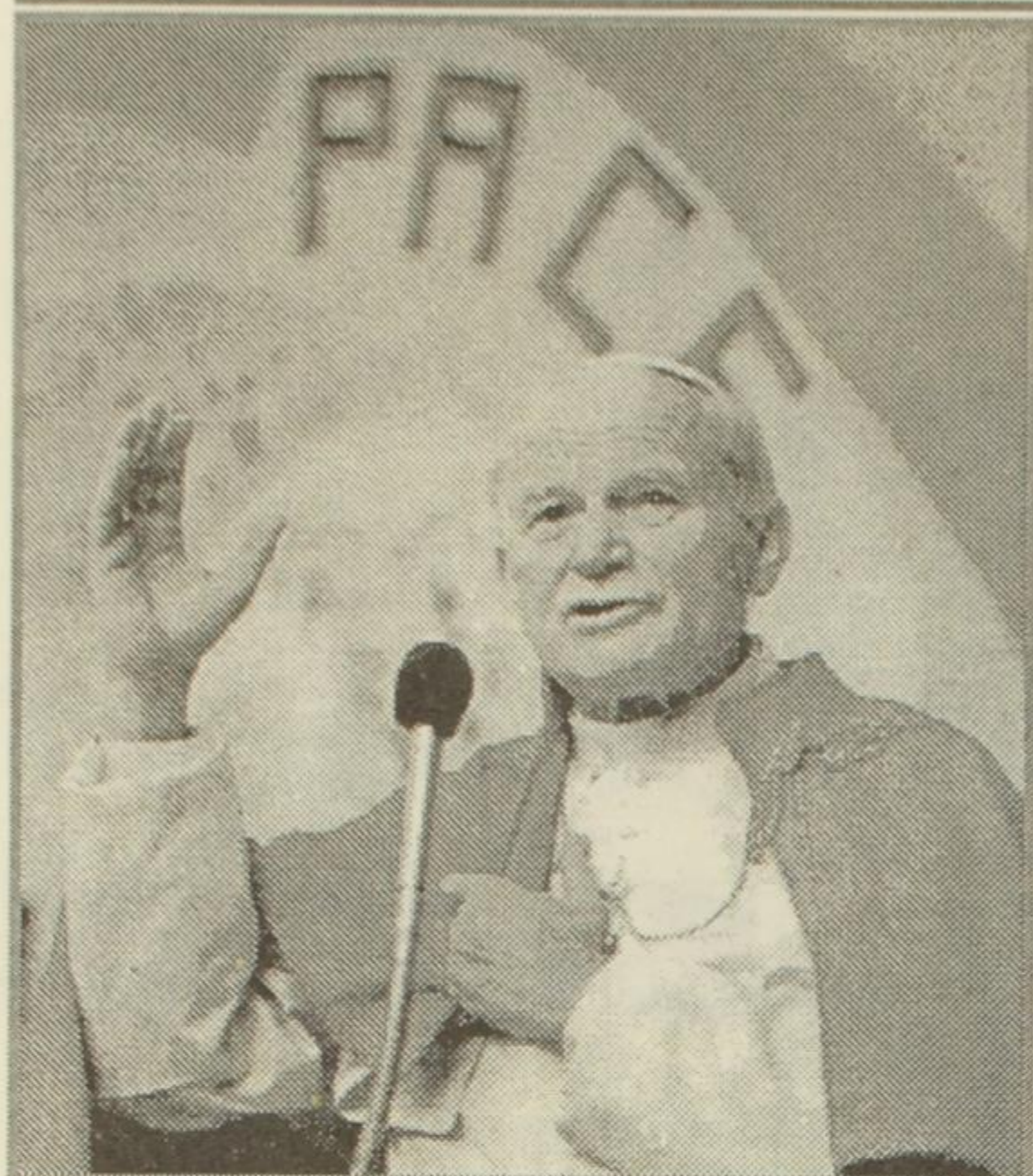
Bl. M. Alix le Clerc

Potpredsjednik Mirko Bajić čestita časnoj Majci jubileje

A. A.

IZ PRAVEDNOSTI SVAKOGA ČOVJEKA RAĐA SE MIR ZA SVE

/Iz Papine poruke za međunarodni Dan mira/

Pravednost ide zajedno s mirom i s njim je u trajnoj i dinamičnoj vezi. Pravednost i mir usmjereni su na dobro svakoga i svih, zbog toga zahtijevaju red i istinu. Kad je

jedno od toga ugroženo, oboje tetura; kad se povrijedi pravednost, stavlja se na kocku također mir.

Postoji tijesna povezanost između pravednosti svakoga i mira svih, i upravo bih se zbog toga, s ovom Porukom za Svjetski dan mira, htio obratiti prije svega državnim vladarima, imajući dobro na pameti da suvremeni svijet, premda u mnogim krajevima označen napetostima, nasiljima i sukobima, traži nova ustrojstva i čvršću ravnotežu glede pravoga i trajnog mira za cijelo čovječanstvo.

Moja je misao upućena, u ovom trenutku, kako svima koji su zahvaćeni, protiv svoje volje, bolnim sukobima, tako i potisnutima na rub društva, siromašnima, žrtvama svake vrste iskorištavanja: to su osobe koje u svom tijelu doživljavaju odsutnost mira i bolne učinke nepravde. Tko bi mogao ostati ravnodušan pred njihovom čežnjom prema životu ukorijenjenom u pravednosti i istinskome miru? Odgovornost je svih činiti da im to bude omogućeno: nema pune pravednosti ako nije svima dana mogućnost da je jednako uživaju.

Graditi mir u pravdi dužnost je svih i svakoga

Mir za sve rađa se iz pravde za svakoga. Nitko ne može izbjeći obvezi od tolike važnosti za čovječanstvo. Ona poziva svakog muškarca i svaku ženu, u skladu s njihovim sposobnostima i odgovornostima.

Pozivam ponajprije vas, čelnici država i odgovorni za narode, kojima je povjerena najviša pozornost na stanje prava u određenim državama. Izvršiti tako uzvišenu obvezu sigurno nije lako, ali je jedna od vaših prvotnih zadaća. Neka države kojima služite stvore narodima jamstvo pravde i poticaj na trajni porast građanske svijesti.

Graditi mir u pravdi zahtijeva, osim toga, doprinos svakog društvenog sloja, u njegovoj vlastitoj sredini i u skladu s drugim sastojnicama zajednice. Osobito ohrabrujem vas, učitelji, zauzete na svim razinama poučavanja i odgoja novih naraštaja: odgajajte ih za čudoredne i građanske vrednote, ulijevajući u njih jasan smisao prava i dužnosti, počevši od samog područja školske zajednice. Odgajati u pravdi za odgoj u miru: to je jedna od vaših prvih zadaća.

U odgojnom hodu nezamjenjiva je obitelj, koja ostaje povlaštena sredina za čovječno oblikovanje novih naraštaja. O vašem primjeru, dragi roditelji, uvelike ovisi čudoredni lik vaše djece: oni ga upijaju iz odnosa koje vi postavljate unutar i izvan obiteljske jezgre. Obitelj je prva škola života i u njoj primljeno obilježje odlučujuće je za buduće razvoje dotične osobe.

Vama napokon, mladeži cijeloga svijeta, koji naravno težite pravdi i miru, kažem: zadržite uvijek živu težnju tim idealima, i imajte strpljivosti i postojanosti da ih provodite u konkretnim prilikama u kojima živite. Budite spremni odbiti napasti nezakonitih prečaca prema lažnim obmanama uspjeha ili bogatstva; imajte stoga osjećaj za ono što je pravedno i istinito, i kad ostati na toj crti zahtijeva žrtvu i obvezuje ići protiv struje. Upravo tako da se "iz pravde svakoga čovjeka rodi mir za sve".

Dijeljenje, put za sve

Velikim se koracima približava Jubilej godine 2000, doba za vjernike osobito posvećeno Bogu, Gospodaru povijesti, za sve

poziv glede korjenite ovisnosti stvorenja o Stvoritelju. Ali u biblijskoj predaji, ono je također doba oslobađanja robova, vraćanja zemlje zakonitom vlasniku, otpuštanja dugova i dosljednog obnavljanja oblika jednakosti među svim članovima naroda. Stoga je to povlašteno doba za postizanje one pravde koja vodi u mir.

Snagom vjere u Boga-ljubav i sudjelovanja u općem Kristovu otkupljenju, kršćani su pozvani ponašati se prema pravdi i na život u miru sa svima, jer nam "Isus nije dao jednostavno mir. Dao nam je svoj mir, praćen njegovom pravdom. Jer je On mir i pravda, može postati našim mirom i našom pravdom". Te sam riječi izgovorio gotovo prije dvadeset godina, ali u obzorju ostvarenja korjenitih promjena one sada poprimaju konkretniji i življi smisao.

Kršćaninov razlikovni znak, danas više nego ikada, mora biti ljubav prema siromasima, slabima, patnicima. Živjeti tu zahtjevnu obvezu traži potpuni preokret tih navodnih vrijednosti koje vode traženju dobra samo za sebe: moć, užitak, bogaćenje bez grižnje savjesti. Da, Kristovi su učenici pozvani upravo na to korjenito obraćenje. Svi koji se obvezuju slijediti taj put, zaista će doživjeti "pravednost, mir i radost u Duhu Svetom" (Rim 14,17) i okusiti "mironosni plod pravednosti" (Heb 12,11).

Želim ponovno predložiti kršćanima svih kontinenata opomenu II vatikanskog koncila: **"Neka se u prvom redu zadovolje zahtjevi pravde da se ne daje kao dar ljubavi ono što se već duguje na osnovi pravednosti"**. Istinski solidarno društvo izgrađuje se zahvaljujući činjenici da se oni koji imaju dobra ne ograniče crpsti samo od svoga suviška da bi pomogli siromasima. Osim toga, nije dovoljno pružiti samo materijalna dobra: potrebno je raspoloženje dijeljenja, tako da se osjeti kao čast mogućnost posvetiti svoje brige i pažnje potrebama braće u teškoći. Danas se opaža sa strane kako kršćana tako i sljedbenika drugih religija i tolikih muškaraca i žena dobre volje, poziv na jednostavan život kao uvjet da pravedna podjela plodova Božjega stvaranja postane stvarnost. Tko živi u bijedi ne smije više čekati: potrebno mu je sada i zato ima pravo odmah primiti potrebno.

Duh Sveti djeluje u svijetu

S prvom nedjeljom došašća započela je druga godina neposredne pripreme na Veliki jubilej 2000, posvećena Duhu Svetom. Duh nade djeluje u svijetu. Prisutan je u nesebičnom služenju onoga koji radi uz odbačene i patnike, koji prima doseljenike i izbjeglice, koji se hrabro odupire napasti odbiti osobu ili cijelu skupinu zbog etničkih, kulturalnih i religijskih razloga; prisutan je, osobito, u velikodušnom djelovanju onih koji strpljivo i trajno nastavljaju promicati mir i pomirenje među onima koji su nekoć bili protivnici i neprijatelji. Eto, i to su znakovi nade koji ohrabruju tražiti pravdu i vode k miru.

Srce evanđeoske poruke je Krist, mir i pomirenje za sve. Neka njegovo lice osvijetli hod čovječanstva, koje se približava prijeći prag trećega tisućljeća.

Neka njegova pravda i njegov mir postanu darovi za sve, bez ikakve razlike.

*"Tad će pustinja postat voćnjak,
a voćnjak se u šumu pretvorit.
U pustinji će se nastaniti pravo,
i pravda će prebivati u voćnjaku.
Mir će biti djelo pravde,
a plod pravednosti -
trajan pokoj i uzdanje" (Iz 32,15-17).*

Iz Vatikana, 8. prosinca godine 1997.

Ivan Pavao II

Piše: Stjepan Beretić

22. siječnja

SVETI VINKO ĐAKON I MUČENIK

(+ 304)

* sin pobožnih roditelja * đakon * vrstan propovjednik * propovijedao i u okovima *
* more mu grob iskopalo * mučenik štovan u cijeloj Crkvi * zaštitnik tkača * zaštitnik vinogradara *

Rođen je u plemenitoj hispanskoj obitelji u današnjoj Španjolskoj. Djed mu je bio konzul. A roditelji vrlo pobožni kršćani. Odgojio ga je Valerije, biskup u Zaragozi. Biskup ga je uskoro zaredio za đakona, a time povjerio i brigu za siromašne. Povjario mu je pri tom i službu propovjednika. Kad je izbio okrutni Diodoklecijanov progon kršćana, starca Valerijana i njegova mlada đakona Vinka dopremiše okovane u Valenciju. Sve učiniše da ih odvrata od vjere. Okovani Vinko je govorio na sudu. Njegov vrstan govor ražesti namjesnika Dacijana. Starac biskup je prvi podlegao mukama. Umro je. Onda Vinka podvrgoše neviđenim mukama. Živog su ga kidali a onda pekli na vatri. Vinkova vedra duša i žarka ljubav prema Kristu pomogloše mu. Napokon izmrcvarenog Vinka baciše u tamnicu na razbijene crepove. I gle čuda iz legende o Vinku... Crepovi se u ruže pretvoriše. Nebesko svjetlo rasvijetli tamu tamnice. Anđeli se pridružiše Vinku. Pjevali su mu. Njegovo strpljivo podnošenje muka učvrstilo je kršćane a mnogi pogani pristupiše Crkvi. Sveti Ambrozije je rekao o Vinkovom mučeništvu: "Izmučiše ga, probadaše, izbičevaše, pališe ga, ipak ga nisu mogli pobijediti!" Kad je Dacijan shvatio kako je ugled svetoga đakona porastao ne samo među kršćanima već i među poganima, odlučio je da mu uskrati sreću mučeništva. Dao ga je okružiti raskošom i položiti u meku postelju. No, iscrpljen mučenjem, Vinko ispusti svoju dušu.

Kaže sveti Augustin: "Ako u Vinkovu mučeništvu gledamo samo ljudsku snagu podnošenja, ono postaje nevjerovatno. Ako u njemu gledamo Božju svemoć, prestaje biti čudno". Dacijan je dao baciti Vinkovo tijelo na oranicu, da ga razgrabe psi i grabljivice. Opet legenda: jedan gavran je čuvao njegovo tijelo da ga ptice grabljivice ne razgrabe. Baciše Vinkovo tijelo s mlinskim kamenom o vratu u more. Ali more ga vrati na obalu. Valovi mu grob iskopaše. Kasnije ga kršćani pobožno sahraniše u Valenciji. Štovanje đakona Vinka brzo je osvojilo cijelo kršćanstvo.

Sveti Augustin je izrekao više propovijedi u njegovu čast. U Francuskoj se čuva svečeva tunika, pa je sveti Vinko zaštitnik tkača. Već u 13. stoljeću je bio zaštitnik tkača u Chartresu. Ipak u vinorodnim krajevima ga štiju posebno vinogradari. Vinogradari Elzasa, južne Njemačke i Austrije se posebno ističu u privrženosti ovom svecu.

"Nek se stoga nitko u srcu pretjerano ne uzda kad govori. Nek se nitko ne uzda u svoje snage kad trpi kušnje. Od Boga imamo mudrost da razborito govorimo dobre stvari. Od njega i strpljivost da hrabro podnesemo zlo."

(Sveti Augustin)

Prema: Peter Manns, Szent Vince, A szentek élete, Budimpešta, 1990, str. 55-56; Augustin Blazović, Sveti Vince mučenik, Sveci u crkvenom ljetu, 1. dio, Beč, 1966, str. 177-179; Marijan Grgić, Vinko, Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva, Zagreb, 1979, str. 584.

U mjesecu siječnju slave imendan:

2. Bazilije, Vazul, Grgur, Grgo, 3. Genoveva, Cvijeta, Cvita, 4. Angela, Anđelina, 5. Emilijan, Miljenko, 6. Gašpar, Gašo, Baltazar, 7. Rajmund, Rajko, 8. Teofil, Bogoljub, 9. Julijan, Miodrag, Živko, 10. Agaton, Dobroslav, 11. Neven, 12. Ernest, Tatjana, 13. Veronika, Hilarije, Radovan, 14. Feliks, Veco, Srećko, 15. Pavao, Anastazija, 16. Mislav, 17. Antun, Vojmil, Lavoslav, Leona, 18. Margareta Ugarska, Priska, 19. Mario, 20. Fabijan, Sebastijan, 21. Agneza, Janja, Neža, 22. Vinko, Vince, 23. Emerencijana, Ema, Milko, 24. Franjo, Bogoslav, 25. Pavao, 26. Timotej, Time, Tit, Bogoljub, 27. Anđela, 28. Toma, Tomislav, 29. Valerije, Zdeslav, 30. Martina, Gordana, Darinka, 31. Ivan, Marcela

Oda radosti

Raduj se što ništa nije isto
što se staze nove ukazuju
što se djeca nova rađaju
što život, iz osnove diše

Raduj se suncu i kiši
i maloj visibabi i maslačku
otjeraj januarsku hladnoću
jer sunce je na izlasku

Raduj se obnovi, čišćenju duše
da se zrcali oko tvoje
da se osmijesi po licima šire
da sve bude tvoje

I opet će zore bjelje biti
i jutra čista kao biser
i ptice će opet na strehe stati
i zvati i zvati:

Dodite ljudi, čujte nas male

Novo se Jutro rodilo
i novu Nadu donijelo
na krilima sunca i vjetra
Dodite, da počnemo od početka!

Terezija Davidović
23. 02. 1994.

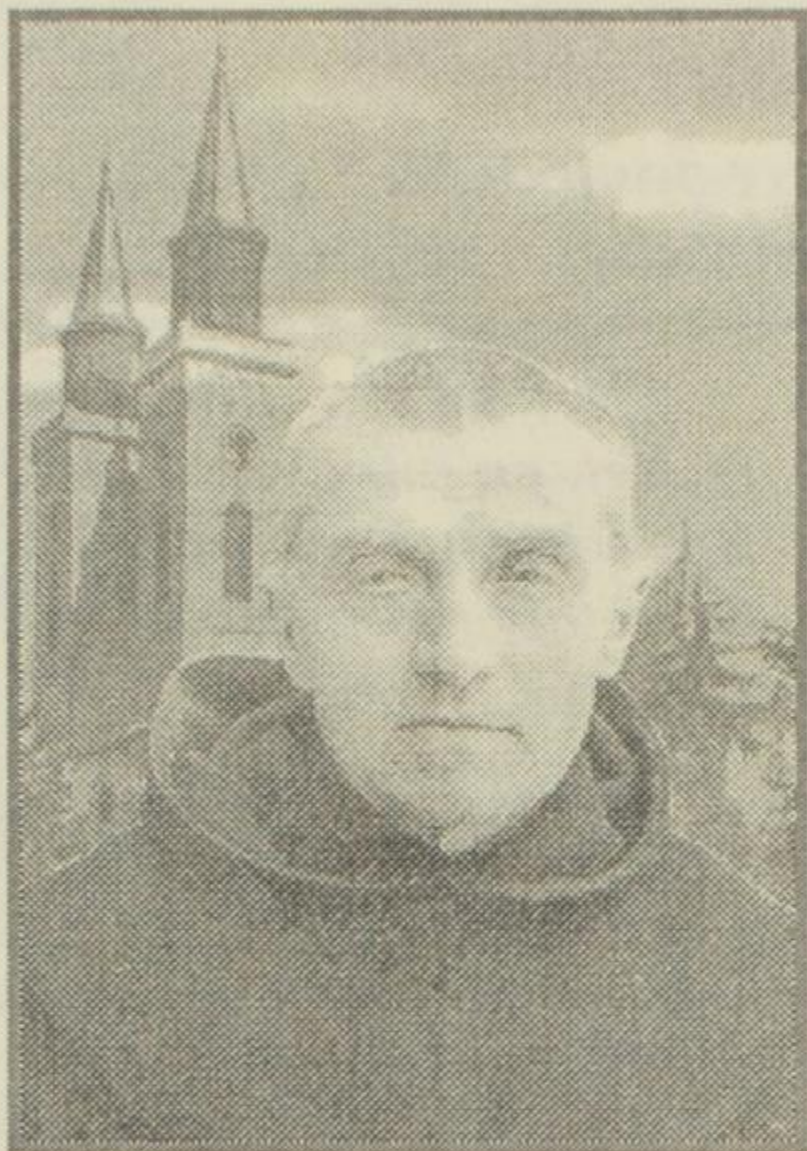
GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

DUH KOJI OŽIVLJUJE

Prema planu pripreve za ulazak u treće tisućljeće, sv. otac Ivan Pavao II je odredio da godina 1998. bude posvećena Duhu Svetomu. U svojoj pobudnici "Nadolaskom trećeg tisućljeća" Papa navodi razlog tomu: "Otajstvo utjelovljenja predstavlja vrhunac Božjeg darivanja ljudima". Bog nam je darovao Spasitelja Isusa Krista po Duhu Svetome.

Da bi Isus Krist, naš Spasitelj, mogao biti prisutan među ljudima u trećem tisućljeću i ostvarivati spasenje ljudi, živjeti u Crkvi, koja je njegovo tijelo, potreban je Duh Sveti. "Duh Sveti nastavlja Spasiteljsku prisutnost", tvrdi sv. Otac u svojoj pobudnici o Duhu Svetome iz godine 1986.

Kada u svjetlu ovog Papinog učenja pokušavamo spoznati što nam o Duhu Svetom kaže naš SB o. Gerard Tomo Stantić, ostajemo iznenađeni zbog podudarnosti njegova iskustva o Duhu Svetome. On zapravo živi i kuša u svom osobnom životu ono što nam Papa poručuje po svojoj učiteljskoj službi. Sljedeći njegovi zapisi to zorno potvrđuju. Piše on: "Pokretač duhovnog života je Duh Sveti. Bez njega je duša trulo cvijeće, bez štovanja Duha Svetoga uvenulo cvijeće, suha i crvljiva voćka, kao bolesna lastavica ili ptica". Svojim slikovitim govorom on zapravo opisuje sliku duše kada je u grijehu. U duši, grijehom okaljanoj, vlada pustoš.

U jednoj drugoj slici on ovako opisuje šta čini Duh Sveti u duši i u dušama koje mu se otvaraju: "Mila mi je slika: Mali Isus u krilu Majke Božje a u ruci mu lijepi golub (Duh Sveti), koji ispušta iz ustiju svijetle kapljice milosti da ja, golubić, dobijem svjetlosti i jakosti... Ovaj čudotvorni Golub leti po svem svijetu pa kupi dušice. Lijeva im na glavu kapi Isusove krvi. Po toj krvi bolje rastu i hitrije lete da se još više veseli Dijete Isus". Istakao bih posebno riječi da Duh Sveti leti po svem svijetu i "kupi dušice... izlijeva na njih Isusovu

krv kako bi bolje i hitrije letjele". Tko su te dušice ako ne zajednica Crkve koja snagom milosti Duha Svetoga ne samo uprisutnjuje i nastavlja Isusa, nego ima snage oduprijeti se zlu jer dobiva od Duha Svetoga i snagu i svjetlo da "bolje i hitrije lete"?

Poseban učinak Duha Svetoga u dušama je na ovaj način istakao naš SB kada je zapisao: "Duh Sveti je čudnovati učitelj: On ne predaje nego daje znanje. Ne samo daje, nego djeluje u nama na dobro. On je život duše... Duh Sveti uči zlo otkriti, jača u djelovanju, daje svjetlost i jakost". Ove mi se riječi čine posebno značajnima kad o njima razmišljam u kontekstu tolikih vrednota što nam pruža svijet znanosti i tehnike i kada je teško razlikovati prave vrednote od lažnih vrednota; kada je teško "otkriti zlo i (imati) svjetlosti i jakosti" zlu se oduprijeti.

Neka nam ove misli Sluge Božjega budu poticajne u godini Duha Svetoga.

O. Ante Stantić, OCD

EKUMENIZAM U SVIJETU I JUGOSLAVIJI, JUČER I DANAS (drugi dio)

Pod utjecajem novih, koncilskih "vjetrova" koji su "puh-nuli" iz Vatikana, Biskupska konferencija Jugoslavije, sa sjedištem u Zagrebu, ustanovila je 1967. godine svoju Komisiju za ekumenizam. U izdanju Rimokatoličke crkve u bivšoj SFRJ nižu se knjige i brošure domaćih i stranih (prijevodi) katoličkih autora u prilog dijalogu i ekumenizmu. Takve su npr. brošure: Janez Vodopivec "Ekumenizam je ipak počeo", Zagreb, 1968; Jerko Barišić "Dijalog Istok-Zapad u današnjem kršćanskom svijetu", Split, 1971, koja ujedno predstavlja i odlomak iz doktorske disertacije ovog autora. Istovremeno, u štampi Srpske pravoslavne crkve sve su češći članci raznih pravoslavnih svećenika i teologa na temu dijaloga i ekumenizma. Ilustracije radi, spomenut ću samo neke od njih, objavljene tih godina (1965-1970): Popović Vladan "Ekumenski pokret - velika nova činjenica našeg vremena", objavljen 1965. godine u beogradskom "Glasniku Srpske pravoslavne crkve", kao i: dr. Života Mihailović "Putevi ekumenizma" (1966), dr. Dimitrije Bogdanović "Bezgranične mogućnosti istinskog ekumenizma" (1970), Cisarž Branko "Na ekumenskom putu" (1967) i Čukvas Veselin "Ekumenizam u praksi" (1968), svi objavljeni u beogradskom listu "Vesnik", glavnom organu Udruženja srpskog pravoslavnog sveštenstva u SFRJ. Može se generalno reći da Srpska pravoslavna crkva prihvaća dijalog i suradnju s katoličkim i drugim vjerskim zajednicama u praktičnim crkvenim poslovima, ali, još uvijek u priličnoj mjeri, iz više različitih razloga, izbjegava dijalog i približavanje na teorijsko-teološkoj, tj. dogmatsko-vjerskoj razini.

List Nadbiskupije beogradske "Blagovest", čiji je izdavač (Rimokatolički) Nadbiskupski ordinarijat, čiji je sadašnji glavni urednik mr. Zvonko Blaško, a odgovorni dr. Marko Čolić, već dugi niz godina ima redovnu rubriku za ekumenizam. Istu vodi i uređuje fra Leopold Rohmes, referent za ekumenizam pri Beogradskoj nadbiskupiji. Tu se objavljuju interesantni teoretski članci o ekumenizmu, kao i ekumenske vijesti iz Srbije, Jugoslavije i svijeta, ne samo kada su u pitanju katolička događanja. U Beogradu postoji i uspješno djeluje Ekumenski muški zbor pjevača vjerskih pjesama, osnovan još 14. srpnja (jula) 1973. godine. U radu ovog zbora sudjeluju pjevači-vjernici, Srbi, Slovenci, Hrvati, kako katolici iz svih šest beogradskih župa, tako i pravoslavci. U pogledu izbora autora i jezika njihovih pjesama nema ograničenja, samo ako su prikladne. Ovaj religiozni pjevački zbor uljepšao je do sada mnoge vjerske praznike, mnoga euharistijska slavlja i druge crkvene obrede svojim pjevanjem. Bilo je, naravno, koncerata i druženja s ovim zborom i uz svjetovne pjesme.

Već dvadesetak godina beogradski Nadbiskupski ordinarijat, odnosno katolički nadbiskup sa suradnicima, svakog siječnja (januara) uz Svjetsku molitvenu osminu za jedinstvo kršćana, u crkvi Krista Kralja, organizira molitveni ekumenski susret uz učešće katolika, pravoslavaca, anglikanaca i evangelika. Ti susreti protiču uz zajedničku molitvu, pjesmu, propovijedi i čitanje odlomaka iz Svetog pisma. Ovakvi susreti uvijek su bili ne samo značajni nego i potrebni, naročito posljednjih godina. Tokom posljednjih desetak godina u ovoj vjerskoj manifestaciji sudjelovao je i "Pravoslavni omladinski hor" koji inače pjeva u nekim beogradskim pravoslavnim crkvama nedjeljne svete liturgije. To je pravo obogaćenje za susrete ovakve vrste, a ujedno i prilika za bolje uzajamno upoznavanje i produblivanje međukonfesionalnog zajedništva.

(nastavlja se)

Vladimir Marković, nezavisni novinar, Beograd

Vijesti priredio: Franjo Ivanković

ZAKLJUČCI BISKUPSKE SINODE ZA AMERIKE

Sredinom prosinca prošle godine u Vatikanu je završena biskupska sinoda za Amerike. Na ovoj biskupskoj sinodi raspravljalo se o najvažnijim problemima koji tište mjesnu Crkvu u Sjevernoj, Srednjoj i Južnoj Americi. U prošlom broju izvjestili smo o najvažnijim sadržajima ove sinode, zato sada donosimo samo zaključke koji su izazvali značajnu pozornost u široj crkvenoj i društvenoj javnosti.

Biskupi, sinodalni oci, posebno su istakli bitnost zajedništva cijele Crkve u Americi. Crkva mora suosjećati sa svojim vjernicima i odgovoriti na njihovo traženje. Zato se od Crkve traži da bude solidarna sa širokim slojevima "malih ljudi". Dugi niz godina zamjećuje se veliki problem selilaca. U Južnoj Americi

zabranjuje se seljenje obitelji, a u Sjevernoj Americi to je česta pojava. Iz Srednje Amerike, preko Meksika, postoji tajno preseljavanje u bogatije krajeve Sjeverne Amerike. Potrebno je stoga poboljšati pastoral selilaca.

Redovništvo u Americi je prilično snažno prisutno. Jedino se osjeća kriza u Kanadi. Broj duhovnih zvanja, posebno ženskih, u stalnom je porastu u mnogim zemljama Amerike.

U pojedinim zemljama Južne i Srednje Amerike vlada teški kriminal i nasilje. Tako je proteklih tjedana pušten iz zatvora biskup jedne biskupije u Kolumbiji, a istovremeno je ubijen jedan svećenik i nekoliko desetina siromašnijih poljodjelaca. /IKA/

Prag

POPULARNOST KARDINALA VLKA

U Republici Češkoj provedeno je pokusno istraživanje o najpopularnijoj osobi u državi. Telefonska anketa obuhvatila je široki broj punoljetnih ispitanika. Došlo se do interesantnih podataka: najpopularnija osoba među Česima je stari kardinal Miroslav Vlk. Zanimljivo da u Republici Češkoj, koja se smatra prema posljednjim statistikama drugom državom u Europi po broju nevjernika, jedan katolički kardinal uživa toliku popularnost. /IKA/

Vatikan

DIPLOMATSKI SPORAZUM IZMEĐU VATIKANA I GABONA

Republika Gabon prva je koja je sklopila diplomatski sporazum s Vatikanom. Još nisu uspostavljeni puni diplomatski odnosi između Vatikana i Republike Gabona. Očekuje se da će uskoro biti ostvaren i ovaj značajan diplomatski potez. Primjer ove države vjerojatno će slijediti i još neke afričke države. /IKA/

Vatikan

PAPINA PORUKA ZA 31. MEĐUNARODNI DAN MIRA

Tiskovni ured Svete Stolice objelodanio je krajem prošle godine Papinu poruku povodom 31. međunarodnog Dana mira. U ovogodišnjoj poruci sv. Otac posebno ističe da se iz pravednosti svakog rađa mir za sve ljude.

Papa je u svojoj poruci izdvojio četiri goruća problema današnjice s kojima se čovječanstvo mora otvoreno suočiti. To su: smanjenje ili potpuno ukidanje dugova nerazvijenim zemljama; borba protiv korupcije u državnim ustanovama; zajednička borba za iskorjenjivanje lihvarstva; zakonsko i konkretno zastavljanje nasilja nad ženama i djecom. U pripravi za proslavu velikog Jubileja 2000. cijela civilizacija se mora suprotstaviti svim ovim gorućim opasnostima. U srcima ljudi moraju prevladati "pravda i mir koji nisu apstraktni pojmovi i daleki ideali, već su vrijednosti koje su, kao zajednička baština, utkane u srce svake osobe", ističe sv. Otac u svojoj poruci. /IKA/

Kuba

U OČEKIVANJU PAPINA POSJETA

U Kubi, jedinoj komunističkoj zemlji srednje Amerike, prvi put je nakon dugo godina Božić proglašen državnim blagdanom. Na Kubi je Fidel Castro proglasio komunizam dolaskom na vlast davne 1968. godine. Od tada do danas Crkva ne uživa nikakvih ovlasti u bilo kom pogledu. Međutim, u povodu Papina posjeta ovoj zemlji, koji je predviđen krajem siječnja ove godine, predsjednik Castro učinio je nekoliko iznimnih ustupaka.

Tako su sredstva javnog priopćavanja po prvi put prenijela Papinu božićnu poruku. Za Papin posjet Kubi među vjernicima vlada veliki interes. Pitanje je još uvijek koliko će biti omogućen prijevoz svim zainteresiranim kako bi mogli doći na najvažnije misno slavlje koje će biti upriličeno posljednjeg dana Papinog boravka u Kubi. Papa će u ovoj državi provesti četiri dana i održati 9 govora i 4 sv. mise. /IKA/

Vatikan

50. GODINA RADIO EMISIJE NA HRVATSKOM JEZIKU

U Radio Vatikanu svečano je obilježena značajna 50. obljetnica emitiranja emisije na hrvatskom jeziku. 21. prosinca 1947. godine počele su se emitirati emisije Radio Vatikana na hrvatskom jeziku. U prvim godinama emisija na hrvatskom jeziku emitirana je dva puta tjedno, kasnije tri puta, a posljednjih desetljeća emitira se dnevno. Hrvatskoj redakciji Radio Vatikana, na čelu s njezinim urednikom o. Jurom Antunovićem, upućujemo iskrene čestitke povodom ovog značajnog jubileja.

NAPAD NA ŽUPNU CRKVU U SRIJEMSKOJ KAMENICI

Nepoznata je osoba u noći s četvrtka na petak, 4. na 5. prosinca, preskočila ogradu oko župne crkve Našašća sv. Križa u Srijemskoj Kamenici, te je ciglom razbila staklo na crkvenim ulaznim vratima. Župnik Srijemske Kamenice, Beočina i Čerevića Ivan Beštić napad je prijavio policiji, te je odmah izvršen uviđaj. /IKA/

Beograd

UTEMELJENA BISKUPSKA KONFERENCIJA SR JUGOSLAVIJE

Nadbiskupski ured u Beogradu priopćio je vijest da je Papa 15. studenog 1997. godine utemeljio Biskupsku konferenciju SR Jugoslavije. Statut iste BK SR Jugoslavije prihvaćen je i potvrđen od strane Kongregacije za biskupe 20. studenog iste godine.

Biskupi su na svom prvom zasjedanju izabrali beogradskog nadbiskupa Franca Perka za predsjednika, a subotičkog biskupa Ivana Penzeša za potpredsjednika Biskupske konferencije. Za tajnika je izabran generalni vikar beogradske nadbiskupije o. Leopold Rochmes.

KORONA SVEĆENIKA KOTORSKE BISKUPIJE

Korona svećenika kotorske biskupije održana je 27. studenoga u Donjoj Lastvi. Susret svećenika započeo je duhovnim dijelom, a potom je predavanje o Duhu Svetom u Svetom pismu održao don Davor Kovačević. O župi i dužnosti župnika govorio je kotorski biskup Ilija Janjić. Zatim su svećenici razgovarali o priređivanju vjerskih tribina, radu s mladima, te je okvirno dogovoren ovogodišnji božićni susret mladih kotorske biskupije. /IKA/

MAKEDONSKI I SRBIJANSKI PREDSEDNICI O SPORU IZMEĐU SRPSKE I MAKEDONSKE PRAVOSLAVNE CRKVE

SPC smatra Makedonsku PC otpadnicom i raskolnicom

Nakon susreta predsjednika SR Jugoslavije i Makedonije ovog mjeseca na Kreti, makedonski predsjednik Kiro Gligorov dao je intervju za srbijanski list "Beta". U razgovoru se, osim na dijelove razgovora sa Slobodanom Miloševićem o političkim pitanjima, predsjednik Gligorov osvrnuo i na spor između Srpske Pravoslavne Crkve i Makedonske Pravoslavne Crkve. Taj je problem, također, bio istaknut u razgovoru između dva predsjednika. Odgovarajući na pitanje kako se nada da će se odnosi između dviju država uskoro normalizirati, Gligorov je istaknuo da stvari između dviju Crkava idu sasvim drugim tijekom. "SPC je zauzela veoma strog stav prema Makedonskoj Pravoslavnoj Crkvi, odbijajući joj priznati njeno postojanje, odnosno smatrajući je otpadnicom i raskolnicom", rekao je makedonski predsjednik. Gligorov je istaknuo kako su on i Milošević zaključili da dvije države, premda se radi o sporu između Crkava, ne mogu biti gluhe, budući da spor i na jednoj i na drugoj strani izaziva neke političke i druge probleme. "Suglasili smo se da potaknemo oba Sveta sinoda na razgovor i pronalaženje najboljeg rješenja", rekao je Gligorov. /IKA/

HODOČAŠĆE MLADIH BARSKE NADBISKUPIJE KOTORSKOJ BISKUPIJI

U kotorsku biskupiju hodočastili su u subotu, 29. studenoga, mladi iz barske nadbiskupije predvođeni svojim duhovnikom fra Franom Dushaiom. Prva postaja njihova hodočašća bilo je rodno mjesto sv. Leopolda Mandića, Herceg Novi, gdje je u župnoj crkvi sv. Jeronima za njih misno slavljje predvodio kotorski biskup Ilija Janjić.

U propovijedi je biskup govorio o sv. Leopoldu, njegovu životu kao primjeru u životu mlada čovjeka. Potom su se mladi, njih stotinjak, zajedno s biskupom Janjićem uputili prema Perastu, gdje ih je dočekao mjesni župnik don Srećko Majić. Don Srećko mladima je na otočiću Gospe od Škrpjela, do kojega su mladi stigli u brodicama, govorio o bogatoj kulturno-povijesnoj baštini tog otočića. Mlade je u Kotoru u crkvi sv. Klare dočekao fra Vinko Vlašić koji ih je upoznao s tom crkvom, a potom su se uputili u crkvu sv. Marije, gdje se čuva tijelo blažene Ozane Kotorske. Na kraju je održan domjenak u biskupskom dvoru u Kotoru.

Beograd

POVODOM BOŽIĆNIH BLAGDANA PRIJEM KOD PREDSEDNIKA SR JUGOSLAVIJE

Kako je to već tradicionalno, predsjednik Savezne Republike Jugoslavije g. Slobodan Milošević je u povodu božićnih blagdana 23. 12. organizirao prijem za predstavnike vjerskih zajednica u našoj zemlji. Na prijemu su bili nadbiskup beogradski mons. Franc Perko, generalni vikar beogradske nadbiskupije Leopold Rohmes, patrijarh Srpske Pravoslavne Crkve Pavle, niški pravoslavni biskup Irinej i protođakon Momir Lečić, beogradski muftija Muhamed Jusufspahić, glavni imam u SRJ Sadik Danon, biskup Slovačke Evangeličke Crkve Jan Valent, biskup Reformatske Crkve u SRJ Ištvan Četese-meši, superintendent Evangeličke Metodističke Crkve Martin Hovan, vikar Rumunjske Pravoslavne Crkve u SRJ Mojsije Janeš i predsjednik Odbora Adventističke Crkve Radiša Antić.

DUHOVNA OBNOVA SVEĆENIKA I REDOVNICA KOTORSKE BISKUPIJE

Predbožićna duhovna obnova za redovnice i svećenike kotorske biskupije održana je 18. prosinca u Kotoru. Pokorničko bogoslužje predvodio je don Milidrag Janjić, dok je prigodno predavanje održao hercegovački župnik Ljubomir Galić. Potom je misno slavljje predvodio generalni vikar kotorske biskupije mons. Ivan Galić. /IKA/

NAKON PET I POL GODINA VRAĆEN ŽUPNI STAN ŽUPI ŠABAC

Misom, koju je u šabačkoj crkvi sv. Ante 14. prosinca predvodio beogradski nadbiskup Franc Perko u zajedništvu s valjevskim župnikom fra Bonom Lazićem, željelo se zahvaliti za ponovno vraćanje župnog stana nakon pet i pol godina župi Šabac. U župni su stan 1992. godine bespravno uselile srpske izbjeglice, koje su iselile tek krajem listopada 1997. godine.

Prema nekim podacima na tom području još boravi oko 300 do 500 katolika. Nekada su se za blagdane sv. Ante priređivala i hodočašća iz susjednih katoličkih župa, a danas se tek mali broj vjernika okuplja na misnim slavljima. O šabačkoj župi već više godina skrbi valjački župnik. /IKA/

U SLOVAČKOJ OBILJEŽENA 30. OBLJETNICA SMRTI JOSIPA ANDRIĆA

Svečanost u povodu 30. obljetnice smrti dr. Josipa Andrića, jednoga od najuglednijih hrvatskih katoličkih laika, oca brojne obitelji, pisca, skladatelja, muzikologa te središnje ličnosti stoljetne povijesti HKD sv. Jeronima (sv. Ćirila i Metoda), održana je 7. prosinca u Hrvatskom Grobu te 8. prosinca u Bratislavi u Slovačkoj. Trnavski biskup Peter Dubovsky predvodio je u nedjelju, 7. prosinca, misno slavljje uz o. Ferdu Takača, koji je i prevoditelj jeronimskih izdanja, među kojima i Andrićeva romana "Velika ljubav", čija se radnja odvija upravo u Hrvatskom Grobu. Nakon mise, na Andrićev spomenik vijence su položili načelnik Štefan Nemčović, ravnatelj HKD-a prof. Radovan Grgec i veleposlanik RH u Slovačkoj dr. Đuro Deželić. Ravnatelj Grgec govorio je o velikim Andrićevim zaslugama u produbljivanju veza sa Slovacima, dok je veleposlanik Deželić istaknuo da je Andrić najzaslužnija ličnost među Hrvatima, u ovom stoljeću, za proširenje tih veza. U ponedjeljak, 8. prosinca, Hrvatsko je veleposlanstvo s nacionalnim glazbenim centrom u Bratislavi organiziralo znanstveni kolokvij o dr. Josipu Andriću. Ravnatelj Centra dr. Ladislav Mokry pozdravio je na početku nazočne, a potom je ravnatelj Grgec govorio o Andrićevom životu i djelu te o njegovim odnosima s prijateljima iz Slovačke, naročito sa svećenikom i vođom slovačkog naroda za nezavisnost Andrejom Hlinkom. O Andriću kao skladatelju i muzikologu govorio je akademik Jerko Bezić, a ravnatelj Spolka sv. Vojtjeha dr. Štefan Hanaković osvrnuo se je na Andrićeve veze s tom ustanovom, istoznačnoj zagrebačkom društvu sv. Jeronima. Autor knjige "Hrvati u Slovačkoj", dr. Jan Botik govorio je o romanu "Velika ljubav". Ostali govornici, Edita Bugalova i Boris Banary izvijestili su skup o glazbenoj djelatnosti dr. Andrića. Na temelju dokumenata iz Matice slovačke dr. Michal Eliaš iznio je niz zanimljivih podataka iz korespondencije dr. Andrića s ličnostima slovačkoga javnog života. /IKA/

"ZVONIK" NA MEĐUNARODNOM FORUMU HRVATSKIH MANJINA

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika u Zagrebu je 29. 11. 1997. godine održan drugi FORUM HRVATSKIH MANJINA. Ovogodišnji Forum bio je posvećen temi: "Uloga hrvatskih manjinskih medija u životu hrvatskih manjina u Europi".

Na forumu su sudjelovali predstavnici hrvatskih manjina iz Austrije, Mađarske, Slovačke, Italije, Rumunjske i Jugoslavije.

Izlaganje o medijskoj situaciji hrvatske manjine u Jugoslaviji imao je Andrija Anišić, glavni i odgovorni urednik "Zvonika". On je u svom izlaganju naglasio da u SRJ ne postoji nijedna emisija na hrvatskom jeziku, niti na TV niti na radiju, osim tjedne emisije za katolike na subotičkom radiju u trajanju od 15 minuta. Od glasila na hrvatskom jeziku u SRJ izlazi trenutno pet publikacija. To su: ZVONIK, katolički list-mjesečnik, GLAS RAVNICE, mjesečno glasilo DSHV-a, ŽIG, subotički dvotjednik, KLASJE NAŠIH RAVNI, tromjesečni časopis za kulturu, znanost i umjetnost, BLAGOVIJEST, list Nadbiskupije beogradske, koji izlazi četiri puta godišnje, te SV. NIKOLA, list mladih Barske nadbiskupije - mjesečnik.

U svom izlaganju Andrija Anišić je posebno predstavio katolički mjesečnik "Zvonik", a kao glavnu poteškoću svih medija u SRJ na hrvatskom jeziku naveo je nedostatak sredstava i amaterski rad, što sigurno otežava ovaj tako značajan rad za dobrobit Crkve i hrvatskog naroda u SRJ.

Uz Andriju Anišića na Forumu su iz Jugoslavije sudjelovali Vojislav Sekelj, urednik Žiga, Lidija Molzer, urednica Glasa ravnice, Antun Skenderović u ime DSHV-a, Viktorija Grunčić, predsjednica Bunjevačke matice te Branko Horvat ispred HKPD "Matija Gubec". /Zv/

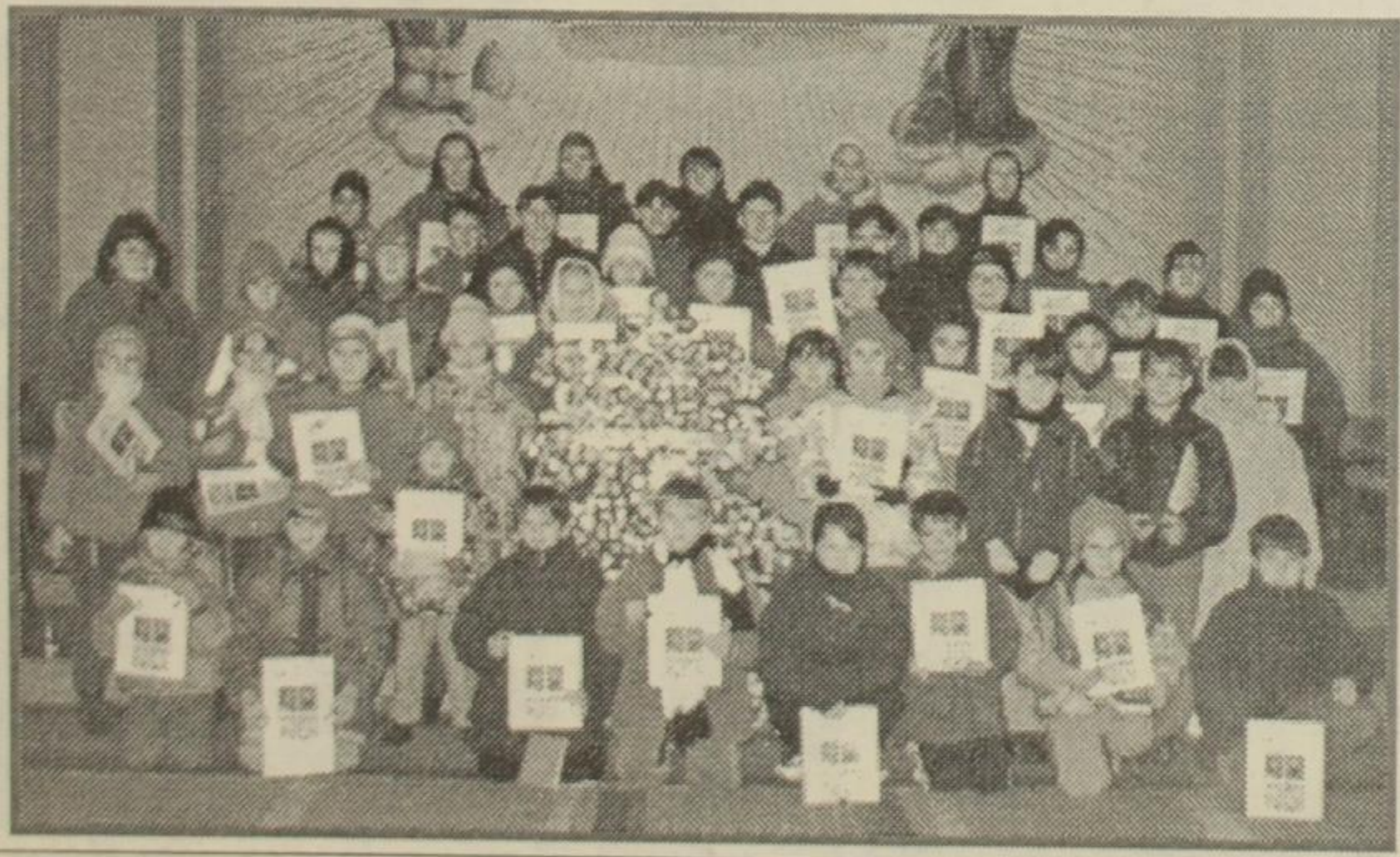
RADOSTAN ADVENT U SELENČI

Kao i svake godine, djeca župe Presvetog Trojstva rado dolaze na "Roraty" - zornice i to u većem broju. Svakog jutra u šest sati na sv. misi se okupljalo četrdesetak mališana. Ove godine smo tako organizirali dolaženje na zornice da je svako dijete dobijalo mali znak od papira (zvjezdica, zvončić, anđelčić...) koji je kod kuće izrezao i obojio, a sljedećeg jutra donio i prikačio na "veliku jelku" (od stiropora).

I tako smo, iz dana u dan, kitili "našu" jelku svojim malim žrtvicama. Na kraju adventa svakog je čekala mala nagrada. Djeca su dobila igru "Pexeso" i malu kuglicu koju su trebali okačiti na svoju kućnu jelku, kao znak i sjećanje da su sudjelovali na zornicama.

Za djecu je dolaženje na zornice bila velika radost. Djeca su se radovala dolasku malog Isusa. Ni radost ostalih vjernika nije bila manja, jer Božić je vrijeme radosti, mira i ljubavi...

Kristína Ralbovská

PROVALA U ŽUPNU CRKVU U RUMI

U noći s utorka na srijedu, 23. na 24. prosinca, nepoznati počinitelj je provalio u župnu crkvu Uzvišenja sv. Križa u Rumi. On je provalio dvorišna, dvostruka ulazna vrata u crkvu, kao i zaštitnu mrežu te je odnio razglasnu kutiju, miksetu i mikrofone iz crkve. Župnik i dekan Boško Radielović procjenjuje ovu štetu na pet tisuća DEM.

Župnik Radielović je prijavio izgred Biskupskom ordinarijatu u Đakovu, kao i Biskupskom vikarijatu za Srijem u Petrovaradinu. Slučaj je prijavio i nadležnom MUP-u, te su stručnjaci obavili uviđaj.

Mala Bosna

Na tribini održanoj 7. prosinca 1997. godine dr. Ruža Sente, spec. socijalne medicine, govorila je o danas veoma aktualnoj temi: "Demografske karakteristike stanovništva naše općine".

Na tribini je bio prisutan i dr. Marko Sente, načelnik ORL odjela subotičke bolnice.

Predavač je, uspoređujući demografske karakteristike subotičke općine ranijeg perioda s podacima iz 1995. godine, utvrdila veliku stopu mortaliteta. Posljedica toga je povećan broj stanovnika starijih od 65 godina. Uz poznatu činjenicu niskog nataliteta u našoj sredini, navedeni podaci se smatraju veoma kritičnim za demografsku strukturu stanovništva naše općine. Tražeći razloge tako niskom natalitetu, dr. Ruža Sente je navela kao moguće uzročnike: pad životnog standarda, sve veći broj zaposlenih, više je visokoobrazovanih žena, kao i sve veći broj žena kojima je životni cilj karijera a ne obitelj.

Što se tiče područja Jugoslavije, uočljiv je visok natalitet na području Kosova i Metohije dok je najniži upravo u Vojvodini.

U drugom dijelu tribine dr. Marko Sente odgovarao je na pitanja sudionika tribine s područja svoje struke i medicine općenito.

Jadranka Kujundžić

MAĐAR, TALIJAN I MEKSIKANKA - NOVI BLAŽENICI

Skrb za progonjene Židove, za iseljenike i najsiriromašnije

Mađar Vilmos Apor, biskup i mučenik, Talijan Giovanni Battista Scalabrini, biskup i utemeljitelj misionara i misionarki sv. Karla te Meksikanka Maria Vicenta od sv. Doroteje, utemeljiteljica Službenica Presvetog Trojstva i siromaha tri su nova blaženika Katoličke Crkve. Njih je u "majci svih crkvi" - Lateranskoj bazilici, 9. studenoga, na čast oltara uzdigao papa Ivan Pavao II. U svojoj propovijedi Sveti Otac zadržao se posebice na biografskom i duhovnom liku novih blaženika.

Tako je za biskupa Vilmosa Apora, kojeg su zvali i "župnik siromaha", rekao da je bio "velikodušni dobrotvor siromašnih i zaštitnik progonjenih". Rođen 1892. u mađarskoj plemićkoj obitelji, biskupom Győra je postao 1941, kada je rat već bjesnio Mađarskom. Nije se bojao dići svoj glas u ime evanđeoskih načela a protiv nepravdi i nasilja koja su se nanosila manjinama, a posebno židovskoj zajednici. Poput Dobrog pastira, ranjen je na smrt na Veliki petak 1945, dok je branio svoje stado. Umro je tri dana kasnije. "Junačko svjedočanstvo biskupa Vilmosa - rekao je Papa - na ponos je časnom mađarskom narodu i danas se stavlja na divljenje svekolikoj Crkvi. Neka ono ohrabri sve vjernike da bez zadržke nasljeđuju Krista u svom životu. To je svetost na koju je pozvan svaki kršćanin."

Govoreći o liku drugog biskupa - Giovannija Battista Scalabrinija - Sveti Otac istaknuo je njegovo zauzeto misionarsko djelovanje. Papa Pio IX nazvao ga je "apostolom katekizma". Zbog ljubavi prema siromašnima i posebno prema iseljenicima, postao je apostolom svojih brojnih sunarodnjaka koji su bili prisiljeni napustiti svoju domovinu, te su često bili u stvarnoj napasti da se odreknu vjere. Njima je bio otac i sigurni vođa. Svoju izrazitu pobožnost prema euharistiji znao je primijeniti u zauzetom dušobrižničkom i misionarskom djelovanju. Scalabrini je prvak suvremenog organiziranja dušobrižništva za iseljenike, odnosno doseljenike.

Redovnica Maria Vicenta od sv. Doroteje svoj je život posvetila siromasima, trpeći posebno u doba progonstva u Meksiku. Pomagala im je, i uz opasnost za vlastiti život, i onda kada su se njezine sestre morale povući iz javnosti zbog toga što su im prijetili smrću. /IKA/

Na ovom slavlju sudjelovao je i subotički biskup mons. Ivan Péntzes u pratnji direktora kancelarije mons. Istvána Koncza.

I "BAČKE SESTRE NAŠE GOSPE" PROSLAVILE JUBILEJE DRUŽBE U TEMERINU

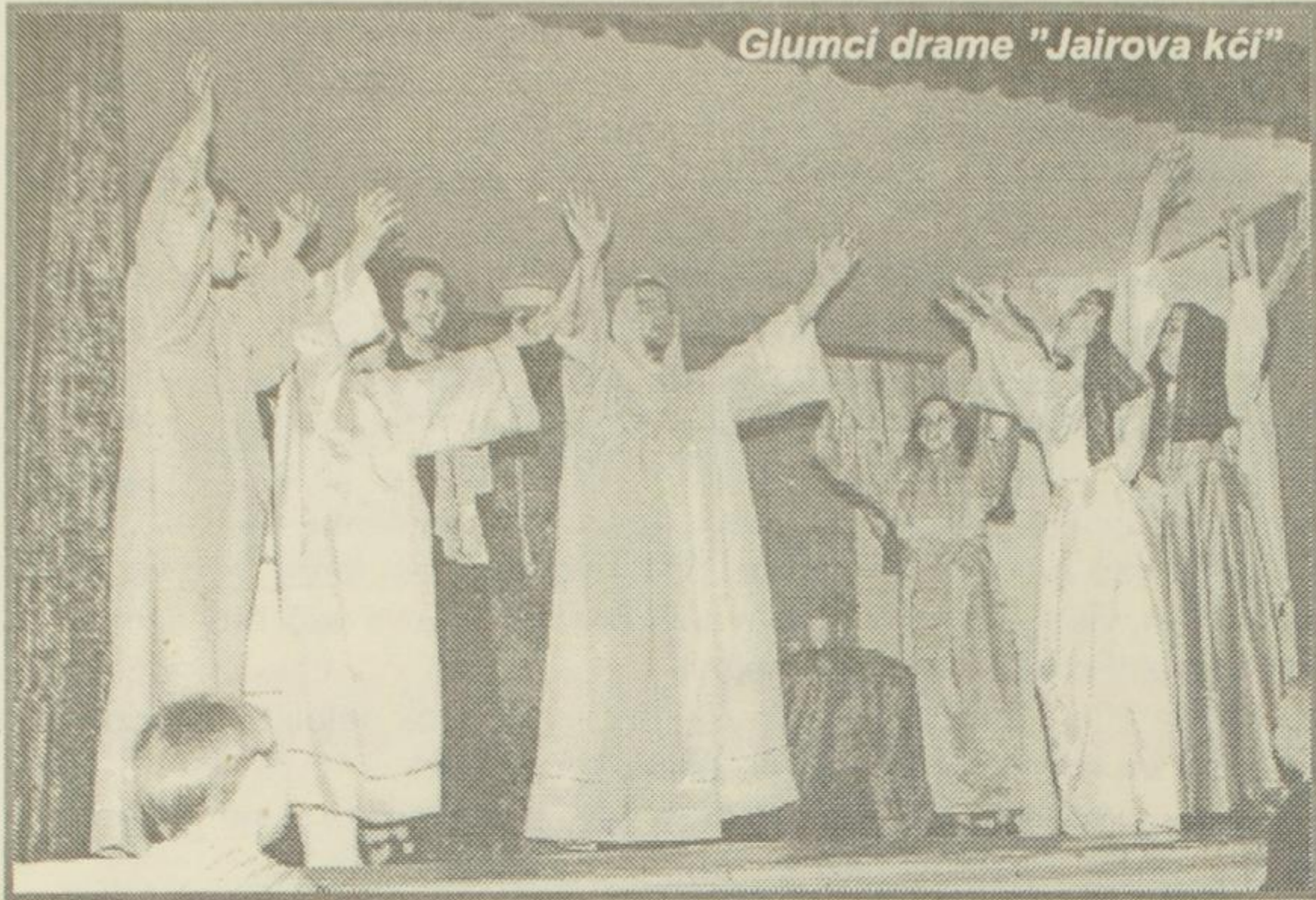
U Temerinu su 9. prosinca 1997. godine svečanom sv. misom u 10 sati proslavile velike jubileje svoje Družbe "Bačke sestre Naše Gospe" (Mađarice). Sv. misu predvodio je apostolski nuncij mons. Santos Abril y Castello u zajedništvu sa subotičkim biskupom mons. Ivanom Péntzesom i zrenjaninskim biskupom mons. Lászlóm Huzsvárom. Na početku sv. mise sve je pozdravila s. M. Fiala Ivanka, vrhovna glavarica ove Družbe.

Družba "Bačkih sestara Naše Gospe" od 1960. godine je Družba Papinskog prava a od 1971. godine djeluje kao samostalna redovnička zajednica. Šezdesetjedna sestra živi i djeluje u četiri samostana i 18 župa u Vojvodini. /Hitélet/

Subotica - Sv. Rok

"MATERICE" I OVE GODINE ODLIČNE

Vjeronaučna dvorana župe Sv. Roka u Subotici bila bi ispunjena na "Materice" i da je dvaput veća. Nakon mise u 17 sati vjernici, a naročito djeca, ispunili su dvoranu u kojoj su program povodom lijepog bunjevačkog običaja priredila djeca i mladi.

Poslije recitacija, čestitaka i nekoliko pjesama uslijedio je ozbiljan komad "Jairova kći" te komedija "Natjecanje ljepotica". Program je izazvao pravo oduševljenje u publici. Čestitke malim i velikim glumcima i č. s. Silvani Milan za sav trud. /Zv/

•••••
BOŽIĆ '97.

I Božić godine Gospodnje 1997. proživjeli smo mirno i radosno. Na uobičajeni način, a opet tako posebno. Posebno, jer je svaki susret s Isusom poseban, nov. Siguran sam da bi svatko mogao pisati svoj izvještaj o Božiću, o svom Božiću. Ovdje se zadržavamo tek na ponekom događaju vezanom uz Božić '97.

Subotica

MISE POLNOĆNICE

Subotičke su crkve i ove godine na ponoćnim misama bile prepune. Kad bi barem tako bilo svake nedjelje! Biskup je ove godine svojim prisustvom obradovao vjernike Bajmoka. S njima je slavio "svetu božićnu noć". Subotički radio i ove godine je obradovao bolesnike, stare i nemoćne, kao i mnoge dežurne na radnim mjestima izravnim prijenosom ponoćne mise iz katedrale.

U mnogim crkvama ponoćne mise započele su pastirskom igrom. Izdvajamo jednu.

Doček malog Isusa

U župi Isusovog Uskrsnuća održan je program prije "ponoćke" pod nazivom "Doček malog Isusa". Program je započeo u 23,30 sati. Isusa su "dočekali": djeca, pastiri, proroci, anđeli i zvjezdice.

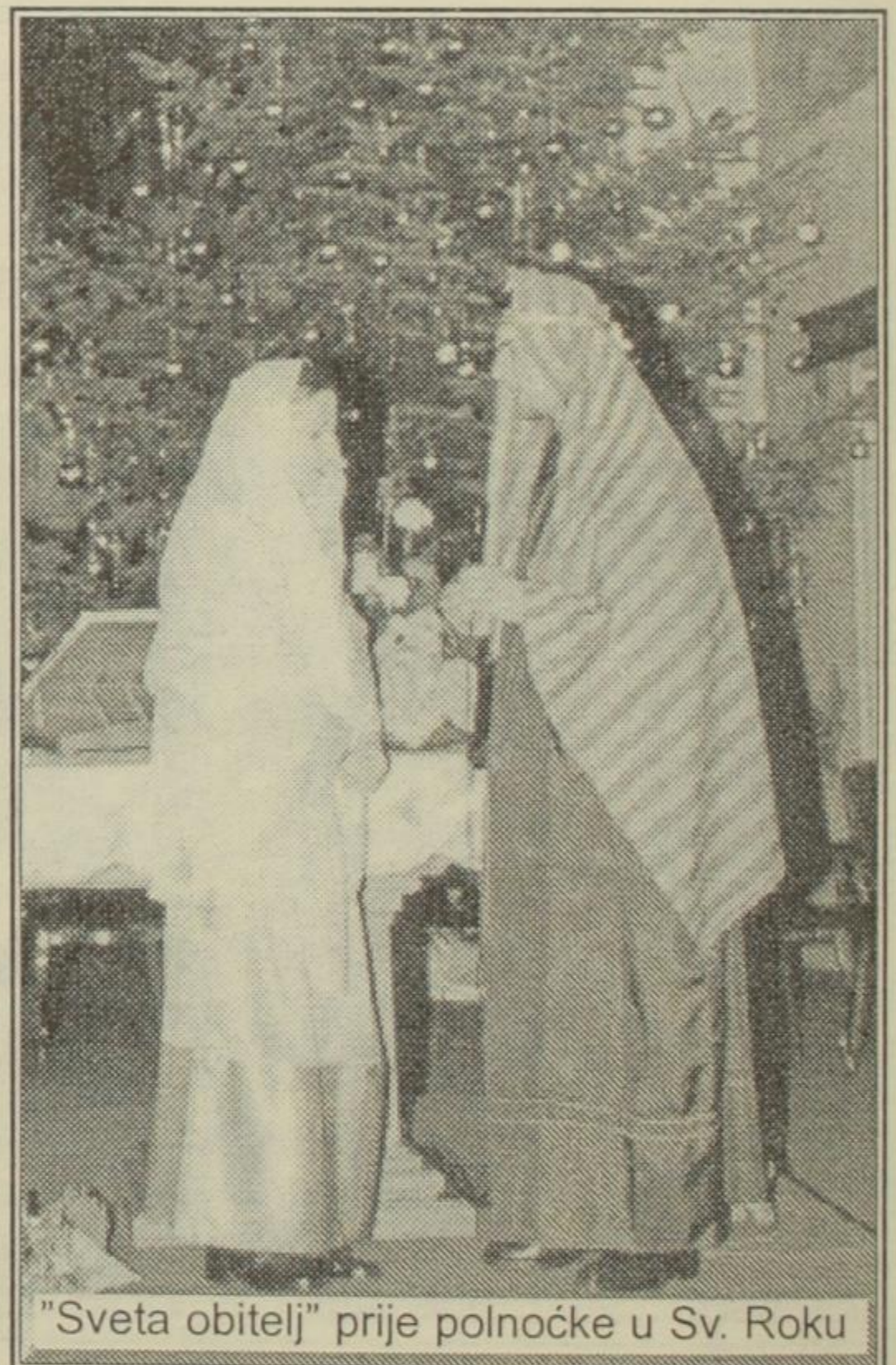
Svi su raspjevano slavili dolazak malog Isusa kojeg su donijeli Josip i Marija.

Dok je puna crkva čekala da započne sv. misa, odjekivale su riječi Alekse Kokića: "U božićnoj noći mali Isus je govorio..." koje je pratila melodija "Tihe noći". Točno u ponoć počela je sv. misa koju je predvodio naš župnik **mons. Bela Stantić**. Pod misom je svirao Dječji subotički tamburaški orkestar...

K svojim dođe i njegovi ga primiše

Svi znamo da Isus danas ne dolazi više k nama kao nekoć, ali nam stvarno dolazi na različite načine: po svojoj riječi, u Euharistiji, osobito po sv. pričesti, u svakom sakramentu, u službenicima crkve, a napose u bratu čovjeku, ponajpače pak u onim NAJMANJIMA. Svjesni toga, djeca i mladi župe sv. Roka ovog su Božića posjetili Isusa u "KOLEVCI" - domu za napuštenu djecu. Djeca su, predvođeni **s. Silvanom**, ponijeli darove koje su skupljali za vrijeme zornica, kako djeca i mladi, tako i odrasli. I ovaj susret s djecom u "Kolevci" bio je nezaboravan. Isus je sigurno bio radosan,

jer su bila radosna djeca koja su najželjnija ljubavi i nježnosti. Oni koji su bili u "Kolevci" dirnuti suzama, zagrljajima, osmjesima ovih malenih, odlučili su posjećivati ih češće tokom godine.

Djeca i mladi, predvođeni župnikom **vlč. Andrijom Anišićem** i katehisticom župe **s. Silvanom Milan**, učinili su "Božić '97." ljepšim i starcima i staricama u "Gerontološkom centru" kao i "Domu za negu". U Gerontološkom centru ponovili su predstavu "Jairova kćer" koju su u župi izveli za Materice, a stare i u Gerontološkom centru i u Domu za negu obradovali su i recitacijama i pjevanjem božićnih

pjesama. S nama su bili i naši svirci "Kerski biseri" koji su svojim sviranjem samo još "proširili" i onako od radosti i veselja razdragana srca staraca. Divan prizor je bio: djeca i mladi u istom kolu sa starcima i staricama.

BOŽIĆNI KONCERTI

Subotica je i ove godine bila za Božić obdarena lijepom glazbom i oduševljenim pjevanjem. "Teren" je pripremio godišnji koncert članova folklorne sekcije HKC "Bunjevačko kolo", do vrhunca je atmosferu zagrijao "Božićni oratorij" Johanna Sebastiana Bacha u katedrali, kao krasan eho ovog koncerta bio je božićni koncert katedralnog zbora "Albe Vidaković", a predivno je ovu seriju koncerata zaokružio "Novogodišnji koncert" Subotičke filharmonije.

U kolo s "Kolom"

Prvi puta u obnovljenoj dvorani, 19. i 20. XII. 1997. godine, priredio je Odjel za folklor HKC "Bunjevačko kolo" svoj godišnji koncert. Preko 150 folkloraca od najmlađih do "reprezentativaca" izvelo je 18 točaka raznovrsnog programa koji je trajao puna tri sata.

Bunjevačke narodne igre izveli su u spletovima "Ovako se počinje", "Bunjevačko momačko kolo", "Igrala bi dere", "Rokoko" i "Srdim se dušo". Bile su to koreografije **Stevana Tonkovića Pipuša**, **Ivana Pešuta**, **Sandre Lipozenčić** i **Slobodana Tonkovića**. Osim bunjevačkih igara ove večeri vidjeli smo i splet šokačkih igara iz Bačke i Posavine, te spletove srbijanskih, rusinskih, slovenskih, makedonskih, ciganskih i albanskih igara.

Na koncu večeri publiku je zapalio splet igara "U kolo s Kolom" u kojem su izvedene sve bunjevačke igre uz sudjelovanje svih folkloraca. Sve točke programa pratio je narodni orkestar HKC "Bunjevačko kolo".

Božićni oratorij

Subotička katedrala-bazilika sv. Terezije bila je svjedok velikog kulturnog događaja koji veoma rijetko možemo doživjeti u našem gradu. U ponedjeljak, 22. 12. 1997. godine izveden je "Božićni oratorij" Johanna Sebastiana Bacha. Nastupio je mješoviti zbor i orkestar "Camerata academica" iz Novog Sada pod ravnanjem **Ištvana Varge**. Izvedena su tri dijela Bachovog božićnog oratorija. Kao solisti nastupili su **Ljudmila Gross**, sopran (Novosibirsk-Beograd), **Natalija Burnaševa**, mezzosopran (Moskva), **Bela Mavrak**, tenor (Köln) i **Nenad Jakovljević**, bas (Beograd), te **Gordana Hajduković**, violina, **Laura Levai Aksin**, flauta, **Vladimir Puškaš**, oboa, **Vera Božović**, engleski rog i **Laura Vukobratović**, truba. Gotovo petnaestominutni pljesak na kraju koncerta samo je potvrdio oduševljenje publike koja je ove večeri prepunila katedralu. Neki su ovaj koncert nazvali umjetničkim događajem desetljeća za naš grad. Isti je koncert čula i publika u Somboru i Novom Sadu u organizaciji Rotary kluba.

Božićni koncert katedralnog zbora

U utorak, 23. 12. 1997. godine u velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće katedralni zbor "Albe Vidaković" izveo je svoj tradicionalni božićni koncert. Zborom je ravnala **s. Mirjam Pandžić**, a nastupili su mješoviti i ženski zbor, dječji zbor "Zlatni klasovi", učenici Muzičke škole kao instrumentalna pratnja u pojedinim točkama kao i mladi članovi Subotičkog tamburaškog orkestra, koje su pripremili **Stipan i Jelena Jaramazović**. Za električnim orguljama bio je **Alen Kopunović Legetin**.

Zbor se ovim koncertom želio sjetiti i 30. obljetnice smrti **dr. Josipa Andrića** kao i 80. obljetnice rođenja **Milana Asića**. Zato su na programu bile zastupljene njihove kompozicije kao i kompozicije Ivana Zajca i Albe Vidakovića te F. Engelhardta, F. Cuperina, B. Marcella. Ni ovaj koncert katedralnog zbora nije mogao proći bez mladih tamburaša i pjesama "Transeamus usque Betlehem" i "Tiha noć". Na koncu koncerta svi prisutni su oduševljeno pjevali božićne pjesme.

Novogodišnji gala koncert

Tradicionalni novogodišnji gala koncert Subotičke filharmonije održan je 29. i 30. 12. 1997. godine u velikoj vijećnici Gradske kuće.

Organizator koncerta je bio Muzički centar Subotice, pokrovitelj Skupština općine Subotica a domaćin gradonačelnik **Kasza József**. Koncertom je izvrsno ravnao **Berislav Skenderović**, a nastupili su kao vokalni solisti **Jadranka Jovanović**, sopran, prvakinja Beogradske opere, **Andrea Lory**, prvakinja Budimpeštanske državne opere, **M. Konc Gábor**, tenor kao samostalni umjetnik Narodnog kazališta iz Segedína, **Eva Herodek**, profesor Muzičke škole u Subotici; nastupio je također i Dječji zbor Muzičke škole "Bambi". Na programu su bile poznate arije iz opera i opereta Straussa, kao i djela Rossinija, Imrea Kalmana, Puccinija, Čajkovskog, Lehara, Katalinija, Verdija i drugih. Zbog velikog zanimanja subotičke javnosti koncert je izravno prenosio radio Subotica, a 2. 01. snimak koncerta emitiran je na RTV Novi Sad.

Božićno primanje kod gradonačelnika

Gradonačelnik **József Kasza** priredio je u ponedjeljak, 22. 12. prijem za predstavnike vjerskih zajednica u Subotici. Katoličku crkvu su predstavljali biskup **mons. János Péntzes**, **Stjepan Beretić** i **József Rehák**, biskupski vikari, predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović" **Andrija Kopilović**, **mons. Miocs József**, direktor Biskupijske klasične gimnazije "Paulinum", **Andrija Matić**, gvardijan subotičkog franjevačkog samostana, te **Slavko Večerin**, tajnik Subotičke biskupije. Srpsku Pravoslavnu Crkvu predstavljao je **Milivoje Mijatov**, protojerej, Reformatsku duhovnik **Katalin Reti**, Evanđeličku župnik **Árpád Dolinski**, a jevrejsku zajednicu **Mira Poljaković**. U svom pozdravu gradonačelnik je rekao: "Mi nismo na različitim stranama jer smo u službi Boga i građana". Goste je pozdravio i **Mirko Bajić**, potpredsjednik općine i **Zoltán Siflis**, član Izvršnog odbora SO Subotica.

S Isusom iz stare u novu godinu

U vjeronaučnoj dvorani župe sv. Roka devedesetak mladih u veselom ozračju ispraćalo je "staru" 1997. i dočekivalo "novu" 1998. godinu. Vrhunac ovog slavlja bilo je euharistijsko slavlje koje je u crkvi započelo u 23,45 sati. Sv. misu je predvodio župnik **Andrija**

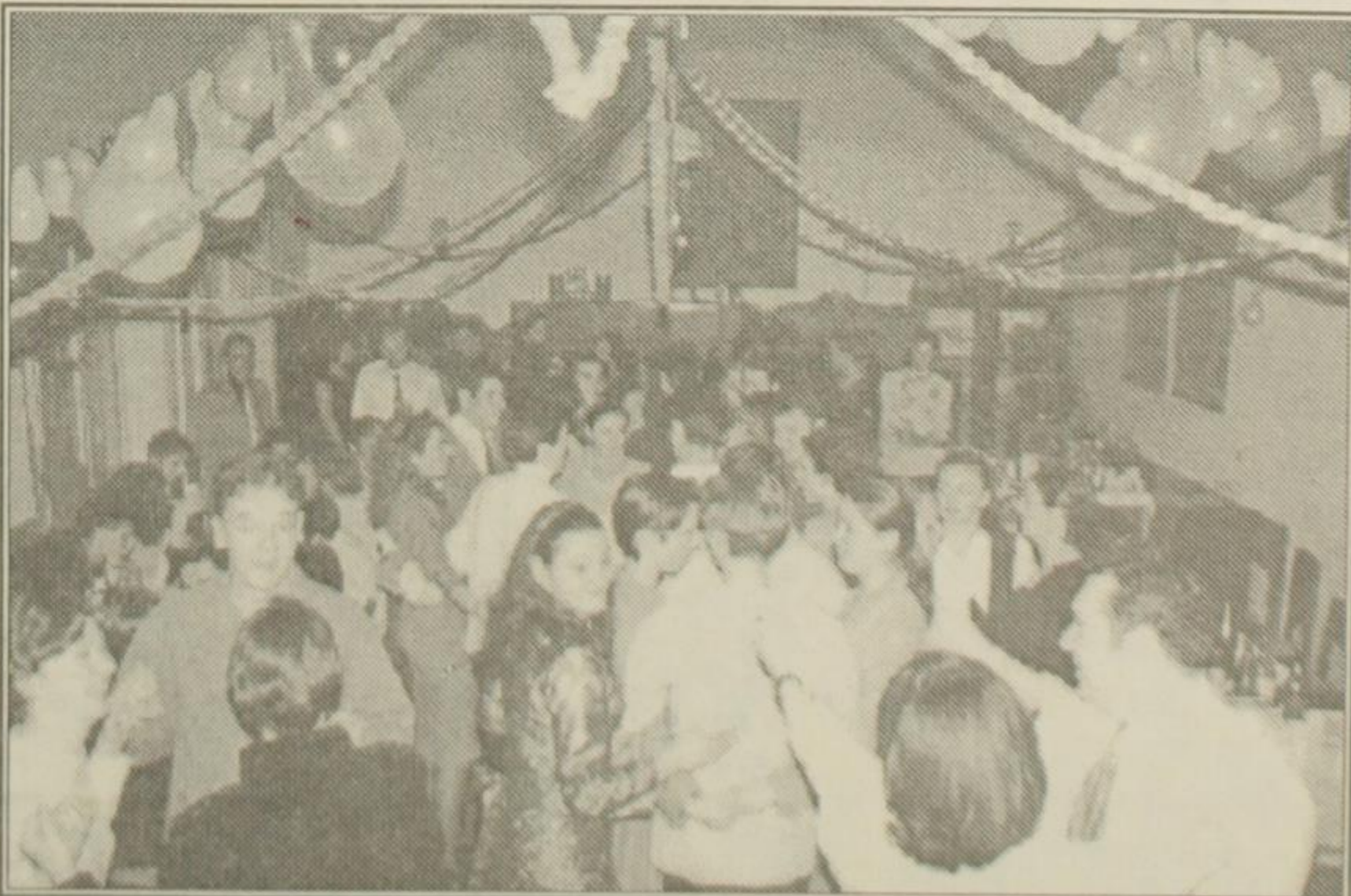

Nova godina počela je s Euharistijom

Anišić, a prigodnu homiliju održao je preč. **Andrija Kopilović**, predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović". Uz mlade koji su bili na "dočeku" na misi je sudjelovalo i tridesetak župljana.

Svi su bili ponosni što su novu godinu dočekali drugačije od ostalih - s molitvom i pjesmom a ne s pucnjavom i u buci.

Mlade je uz "mladenačku" muziku zabavljao i orkestar "Kerski biseri".

Sombor

KATOLICI, PRAVOSLAVCI I ŽIDOVCI - ZAJEDNO ZA BOŽIĆ

Već petu godinu zaredom održane su Somborske duhovne večeri. U organizaciji Edukativnog centra, Rimokatoličke crkve, Srpske pravoslavne crkve i Židovske općine priređena je 26. 12. u somborskom "Narodnom pozorištu" BOŽIĆNA AKADEMIJA. U programu su nastupili: Omladinski muzički hor "Iuventus cantat" s nekoliko duhovnih pjesama, zatim stotinu djece i mladih župe Presvetog Trojstva koji su izveli božićni mjuzikl i scenski prikaz na temu "Isus među nama". Sudjelovali su i članovi zbora ove župe pjevajući pjesmu "Tiha noć" i Schubertov "Klanjam ti se smjerno". Zbor SPC je izveo koncert pjesama iz božićne liturgije, a djeca i mladi odigrali su "Vertep" (poklon triju kraljeva).

Uz ovu akademiju priređena je zajednička izložba božićnih kolača (božićnjaka). Bilo je zanimljivo uočiti kako ove kolače prave katolici a kako pravoslavci.

Prisutni u prepunoj sali "Narodnog pozorišta" nisu krili svoje oduševljenje zbog ovog divnog programa koji ih je i ove godine duhovno obogatio a kao ljude zbližio, te još jednom posvjedočio kako je lijepo "jedinstvo u različitosti". /J.P./

BOŽIĆNI PRIJEM KOD GRADONAČELNIKA

U utorak, 30. 12. 1997. godine somborski gradonačelnik Goran Bulaić priredio je tradicionalno božićno primanje za sve vjerske predstavnike grada. Na susretu su bili predstavnici Katoličke i Srpske Pravoslavne Crkve kao i predstavnici mjesne Židovske zajednice u gradu. Na susretu je izraženo javno izvinjenje mjesnih poglavara zbog krovih radova na tržnici u neposrednoj blizini crkve Presvetog Trojstva za vrijeme svečane božićne mise. Ovi radovi bili su toliko bučni da je bilo teško sabrano pratiti svetu misu. U nastavku susreta izražena je nada da će naredne godine biti pomognuta akcija oko zaštite nekih važnih kulturnih i crkvenih objekata u gradu koji su u veoma lošem stanju: prvenstveno se misli na kapelicu sv. Ivana Nepomuka u samom centru grada. Ova kapelica spada među najstarije kulturne spomenike a njezin krov je posve propao. Na susretu je izražena radost što se i ove godine održala prigodna Božićna akademija u gradskom kazalištu na kojoj su zajedno nastupili predstavnici Katoličke i Pravoslavne Crkve. Predloženo je da naredne godine budu upriličene barem dvije ili više priredbi ovakvog sadržaja kako bi ga mogli vidjeti svi zainteresirani.

Susret je završio dobrim željama za još bolju suradnju u narednoj godini i pozivom da se svi okupljeni nađu na ponovnom nezvanom susretu 17. veljače 1998. godine, kada grad Sombor slavi godišnjicu proglašenja slobodnim kraljevskim gradom.

/Franjo I./

Apatin

BOŽIĆNE PORUKE U APATINSKOM LISTU

"GLAS KOMUNE" Apatinske općine br. 883 koji je izišao 26. 12. 97. donio je i dvije Božićne poruke dvojice tamošnjih svećenika: "Očitovala se ljubav Božja" župnika-arhiprezbitera Jakoba Pfeifera i "Mir Božji - Hristos se rodi" pravoslavnog paroha oca Dušana.

To se dogodilo na inicijativu direktora i glavnog i odgovornog urednika i ostalih novinara ovoga lista.

Futog

BOŽIĆ - LJUBAV I SREĆA

Na polnočki u župi Srca Isusova u Futogu bilo je nazočno oko 200 vjernika. Za ovaj blagdan naša župska zajednica predvođena župnikom Miroslavom Orčićem duhovno se dobro pripremila te smo pjevali iz srca i molili zdušno. Na kraju sv. mise djeca su izvela prigodan program.

O, kako se osjećala ljubav i sreća dok smo pjevali:

*Iz oka sjaj,
sa usana glas,
blagoslovljen
Božić večeras!*

Bosiljko Kostić, Veternik

Srijem

BOŽIĆ U SRIJEMSKOJ MITROVICI

Svetkovina Božića svečano je proslavljena u središtu Srijema, u konkatedrali-bazilici sv. Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici. Vjernici ove župe u velikom su se broju okupili na svečanoj misi polnočki, koju je predvodio župnik Josip Matanović, uz koncelebraciju župnoga vikara Ivana Lenića, koji je održao i prigodnu homiliju. Na misi je pribivao također grkokatolički mitrovački župnik o. Stefan Pitka.

Na sam dan Božića, u deset sati, održan je kraći božićni program djece pod nazivom "Božićni darak", na koncu kojega su najmlađi čestitali Božić svima nazočnima. Potom je svečanoj danjoj misi predsjedao i održao homiliju župnik Josip Matanović, uz koncelebraciju župnoga vikara, asistenciju bogoslova ove župe i ministranata, te pjevanje Mješovitoga zbora konkatedrale pod ravnanjem s. Hugoline Kovačević. Nakon mise uslijedilo je čestitanje Božića u dvorani župe. Za ovogodišnji Božić župnik je s nekolicinom mladih iz župe u konkatedrali izradio posebno velike i živopisne jaslice. /I.L./

BOŽIĆ BISKUPA GAŠPAROVIĆA U SRIJEMU

Pomoćni biskup đakovački i srijemski mons. Đuro Gašparović za ovogodišnju svetkovinu Božića boravio je u Srijemu. Naime, on je na Badnjak, u 20 sati slavio božićnu misu u župnoj crkvi sv. Josipa u Čereviću. Svečanu misu polnočku predvodio je u župnoj crkvi Našašća sv. Križa u Srijemskoj Kamenici, u zajedništvu sa župnikom Ivanom Bešlićem. Na sam dan Božića biskup Gašparović je predvodio misno slavlje u 9 sati u župnoj crkvi sv. Barbare u Beočinu.

Lukino selo

NOVA VJERONAUČNA DVORANA

Darovima vjernika i udruge "Illyes Alapitvány" u Lukinom selu sagrađena je nova vjeronaučna dvorana koju je na početku nove vjeronaučne godine blagoslovio zrenjaninski biskup mons. László Huzsvár. On je ovom prigodom blagoslovio i obnovljeni križ ispred crkve. O ovoj župi brigu vode salezijanci iz Mužlje, a na vjeronauk dolazi oko 70 djece.

Mol

PRVI SUSRET KATEHETA I KATEHISTICA VOJVODINE

U Molu je 13. 12. 1997. godine održan prvi susret kateheta i katehistica Vojvodine koji katehiziraju na mađarskom jeziku. Na ovom susretu okupilo se tridesetak vjeroučitelja svećenika, redovnica i laika. Na početku susreta sve je pozdravio župnik Danyi László, a prigodna predavanja održali su Mátéffy Béla, župnik iz Bačkog Petrovog Sela i Pósa László, župnik bečejske župe sv. Antuna.

JASLICE U ŽUPI SV. ROKA U SUBOTICI

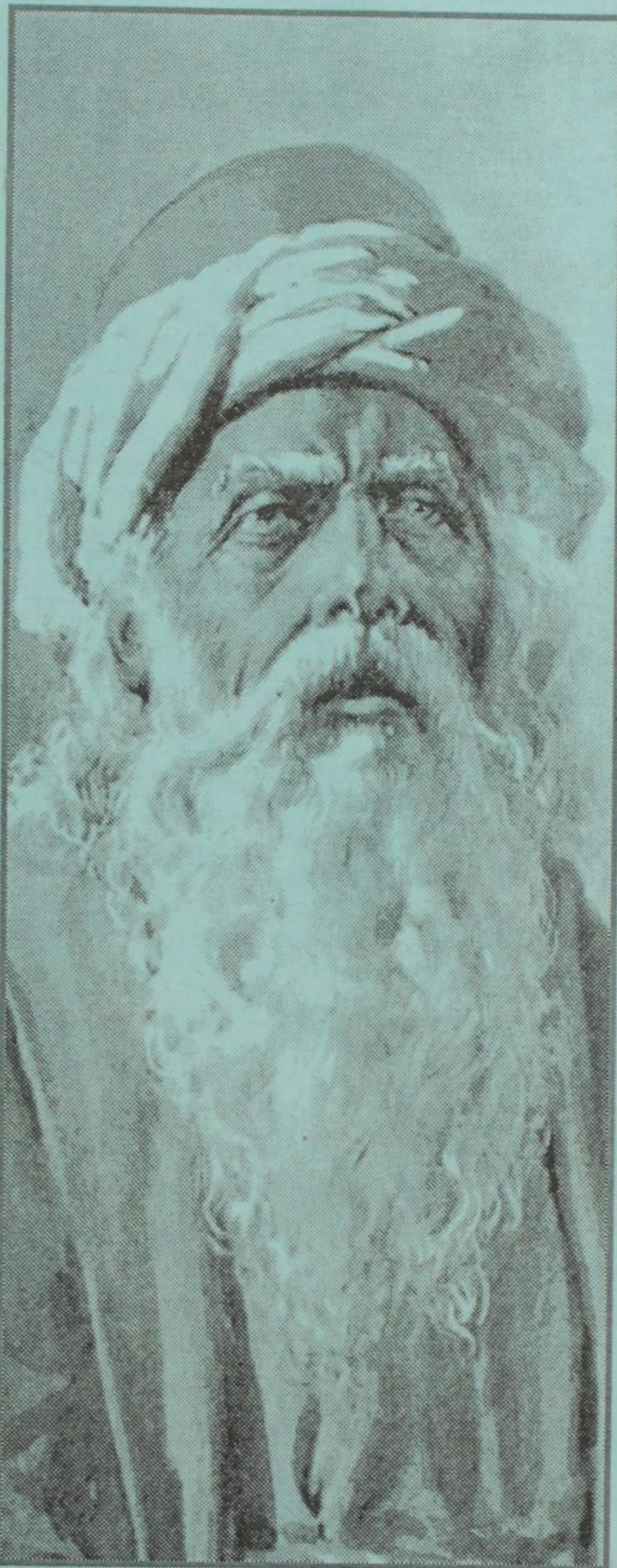
Uređuje: Andrija Kopilović

PROROK HOŠEA

Hošea je podrijetlom iz Sjevernog Kraljevstva i Amosov suvremenik, jer je počeo propovijedati pod Jeroboamom II; svoju je službu nastavio pod nasljednicima toga kralja, ali nije, čini se, doživio zauzeće Samarije, godine 721. To je mračno razdoblje u Izraelu; asirska osvajanja (od 734. do 732. godine), unutarnje pobune (u petnaest godina ubijena su četiri kralja), te vjerska i moralna pokvarenost.

O Hošei je iz toga burnoga razdoblja do nas došla samo njegova osobna drama (1-3), ali ona je bila presudna za njegovo proročko djelovanje. Smisao tih prvih triju poglavlja je sporan. Najvjerojatnije je ovo tumačenje: Hošea se oženio ženom koju je ljubio, a koja ga je napustila, ali on ju je nastavio ljubiti i opet je uzeo pošto ju je stavio nakušnju. Prorokovo bolno iskustvo postaje simbolom Jahvina ponašanja prema njegovu narodu, i svijest tog simbolizma mogla je preinačiti prikaz činjenica. Drugo poglavlje donosi primjenu i daje istodobno ključ za cijelu knjigu: Jahve se oženio Izraelom, ali se potonji ponio kao nevjerna žena, kao bludnica, te je izazvao bijes i ljubomoru svog božanskog "muža". Ovaj ga ipak još uvijek ljubi, on će ga i kazniti, no samo zato da bi ga opet doveo k sebi i vratio ga radostima svoje prve ljubavi.

Nježna je i silovita Hošeiina duša s neusporedivom smionošću i silnom strašću izrazila prvi put odnose Jahve i Izraela u slici ženidbe. Osnovna je tema sve njegove poruke Božja ljubav koju njegov narod ne prepoznaje. Ako se izuzmu karike idile u pustinji, Izrael je odgovarao na Jahvine pozive samo izdajom. Hošea se obraća nadasve vodećim slojevima društva. Kraljevi, izabrani protiv Jahvine volje, snizili su svojom svjetovnom politikom izabrani narod na razinu drugih naroda. Svećenici - nezalci i lakomci - vode narod u propast. Hošea, kao i Amos, osuđuje nepravde i nasilja, ali više nego on stavlja težište na religioznu nevjeru: Jahvi se u Betelu iskazuje idolopoklonstveno bogoštovlje, u raspojasanu štovanju na uzvišicama izjednačuju ga s Baalom i Astartom. Hošea se buni protiv naslova baal (u smislu "Gospodin") koji su pridijevali Jahvi (2,18), a traži da se Bogu Izraelovu prizna blagotvorno djelovanje koje su bili skloni pripisivati Baalu, bogu plodnosti (2,7.10). Jahve je ljubomoran Bog, on hoće posjedovati nepodijeljeno srce svojih vjernika: "Jer ljubav mi je mila, ne žrtve, poznavanje Boga, ne paljenice"

(6,6). Kazna je, dakle neizbježna: ali Bog kažnjava da spasi. Ogoljeni i poniženi Izrael sjetit će se vremena kada je bio vjeran, i Jahve će prigrliti svoj raskajani narod, te će se ovaj radovati sreći i miru.

Ranija je biblijska kritika pokušavala izbaciti iz knjige svaki navještaj sreće i sve što se odnosi na Judeju, ali sada se vraća na umjerenije sudove. Smatrati Hošeu samo prorokom nesreće, značilo bi iskriviti svu njegovu poruku, a naravno je da mu se pogled proteže i na obližnje Judino kraljevstvo. Treba ipak priznati da su zbirku Hošeiinih proroštava, sastavljenu u Izraelu, nakon propasti Sjevernoga Kraljevstva prihvatili u Judeji i da su je jednom ili dva put preradili. Tragovi tog izdavačkog rada nalaze su u naslovu (1,1) i u nekim odlomcima (npr. 1,7; 5,5; 6,11; 12,3;).

Završni je redak (14,10) razmišljanje

nekog mudraca iz sužanjskog ili posužanjskog razdoblja o glavnoj pouci knjige i o njezinoj dubini. Teškoću nam njezina tumačenja povećava loše stanje hebrejskog teksta: to je jedan od najslabije sačuvanih tekstova u svemu Starom zavjetu.

Hošeiina knjiga je imala duboke odjeke u Starom zavjetu, njezinu jeku nalazimo u poticajima kasnijih proroka na religiju srca koju nadahnjuje Božja ljubav. Hošea je duboko utjecao na Jeremiju. Nije čudno da Novi zavjet navodi Hošeu ili se često nadahnjuje na njemu. Ženidbenu sliku odnosa između Jahve i njegova naroda preuzeli su Jeremija, Ezekiel i Deuteroizaija.

Novi zavjet i prva kršćanska zajednica primijenili su je na odnose između Isusa i njegove Crkve. Kršćanski mistici proširili su je na sve vjerne duše.

(Preuzeto iz "Jeruzalemske Biblije", KS, Zagreb, 1994)

Izraelov iskren povratak Jahvi

Vrati se, Izraele, Jahvi Bogu svome, jer zbog svojeg si bezakonja posrnuo. Uzmite sa sobom riječi i Jahvi se vratite.

Recite mu: "Skinu sa nas bezakonje, i dobrohotno primi da ti prinesemo plod svojih usana. Asirac nas neće izbavljati i nećemo konje više jahati, niti ćemo djelu ruku svojih govoriti: 'Bože naš!' - jer u tebe sirota milost nalazi." Iscijelit ću ih od njihova otpada, od svega ću ih srca ljubiti; jer gnjev se moj odvratio od njih. Bit ću kao rosa Izraelu; kao ljiljan on će cvasti, pustit će korijen poput jablana, nadaleko pružat će izdanke. Ljepota će mu biti kao u masline, miris poput libanonskog. Opet će u mojoj sjeni boraviti, uzgajat će svoju pšenicu, vinograde gajit, što će steći ime vina helbonskog. Efrajime, što ti imaš još s kumirima? Ja sam ga uslišao i pogledao. Ja sam poput zelena čempresa: po meni si rodan plodovima.

(Hošea 14,2-9)

30 GODINA II VATIKANSKOG KONCILIA (13)

1. Crkva i Utjelovljenje Isusa Krista (LG br. 3)

Isus Krist, pravi Bog i pravi Čovjek, ostvario je Očevu zamisao o Crkvi osobno u svojoj ljudskoj naravi. Utjelovljenjem Isusa Krista Crkva započinje živjeti kao misterij. Utjelovljenjem Krist postaje Glava svega "što je na nebesima i na zemlji" (Ef 1,10). Budući da je Isus Krist u utrobi Djevice Marije snagom Duha Svetoga na sebe uzeo povijesnu ljudsku narav, nastala je veza između Isusa i cijelog ljudskog roda. Tu temu osobito ističu istočni crkveni Oci: Irenej, Origen, Grgur Nazijanski i Nisenski, Ćiril Aleksandrijski, kao i zapadni crkveni Oci, primjerice Hilarije iz Poitiersa koji ovako piše: "Sin Božji, rođen od Djevice Marije uzeo je na se narav svih ljudi, po čemu posta pravi trs, držeći u sebi cijeli ljudski rod". (Rudolf Brajčić - Mato Zovkić: Dogmatska Konstitucija o Crkvi LG. FTI, Zagreb 1977, str. 100).

Temu uključenosti cijeloga ljudskog roda u utjelovljenog Sina Božjega obrađuje suvremeni istočnjački teolog Sergej Bulgakov: "Crkva je djelo utjelovljenoga Krista. Ona je utjelovljenje: Bog asimilira ljudsku narav i ljudska narav asimilira Boga, to je oboženje (theosis) ljudske naravi na temelju dviju naravi sjedinjenih u Kristu" (isto, str. 101). Florovski, profesor na sveučilištu Columbia razlaže tu temu ovako: "Crkva je proširenje i punina utjelovljenja ili, bolje, života utjelovljenoga Sina sa svim onim što se zbilo za naše spasenje: križem i grobom, uskrsnućem trećeg dana, uzašašćem na nebo, posjedanjem s desne Ocu. Utjelovljenje se nastavlja i dovršuje u Crkvi. U jednom smislu Crkva je sam Krist u svojoj punini koja zahvaća sve (usp. 1 Kor 12,12). Ta istovjetnost sadržana je, uostalom, u otačkoj misli o utjelovljenju: sva je ljudska narav uzeta u jedinstvo s Bogom" (isto, str. 101).

Papino okružno pismo *Mystici Corporis Christi*, promatrajući temelj Crkve u Kristovu utjelovljenju ističe psihološku stranu našeg sjedinjenja s Kristom po utjelovljenju: Krist nas od samog utjelovljenja ljubi kao svoje. Pavao apostol će u svojim poslanicama još dublje razviti viziju rekapitulacije svega u Kristu. Mi, koji smo kršteni u ime Isusa Krista, svoje jedinstvo u Kristu po utjelovljenju potvrđujemo zajedništvom u vidljivoj Crkvi. Sabor ističe utjelovljenje Isusa Krista u vidu potvrđivanja i spašavanja svih ljudi u vidljivoj Crkvi.

2. Crkva i smrt Kristova na križu s uskrsnućem

Sabor naglašava da je u utjelovljenom Sinu Božjemu sabrano čitavo čovječanstvo. To je temelj *misterija* Crkve i početak *kraljevstva Božjega* na zemlji. Jedinstvo čovječanstva s Kristom po utjelovljenju početak je Crkve i ono još nije Crkva koja obuhvaća sve pravednike, niti Crkva kao institucija. To je tek pratemelj misterija Crkve kojega je potrebno objaviti i razotkriti ljudima. To je učinio sam Isus svojim propovijedanjem, čudesima i svakovrsnim dobrim djelima prema čovjeku i na taj način je otkrivao svoje biće i veze čovječanstva s njime, kako bi Crkva kao misterij bila što vidljivija i što prisutnija u svijetu.

Da bi to otkrivanje Krista kao Glave čovječanstva po utjelovljenju bilo ovjerovljeno, Krist je sam dragovoljno podnio muku i smrt, slavno je uskrsnuo od mrtvih i na taj način svemu čovječanstvu omogućio primanje Duha Svetoga koji je na Duhove dovršio naše jedinstvo s njim i Crkvu kao misterij dogotovio. Od sada svi kršteni u ime Isusa Krista postaju živi udovi Kristova tijela koje je vidljiva Crkva. Našu smrt i uskrsnuće u Kristu, naše spasenje i naše jedinstvo s Kristom, možemo uz pomoć Duha Svetoga potvrditi i mi svojim dobrim djelima i životom u vidljivoj Crkvi. Sabor dakle ima pred sobom spasenje i otkupljenje ljudi u *vidljivoj Crkvi* koja se svojom otajstvenošću proteže na sveopću

Crkvu svih pravednika. Svi smo mi na neki način na Veliki petak bili s Kristom na križu, jer je Isus poslušnošću i ljubavlju prema Ocu, po smrti na križu sve nas otkupio koje je u sebi nosio, i doveo nas je već sa sobom Ocu u njegov dom, ali ne još, jer mi putujemo kroz vidljivu Crkvu k Ocu u Dom.

Od trenutka Isusova uskrsnuća, Krist više ne živi među nama u našem ljudskom obliku, već u Duhu Božjemu (usp. 2 Kor 3,18). Od Isusova uskrsnuća počinje rast Crkve kao putujućeg Kristova tijela. Dok je naša Glava Krist već u slavi, mi putujemo onamo. Crkva se dakle rodila iz probodenog boka Kristova, kako je to sam Isus obećao: "A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi" (Iv 12,32). Sada je proslavljeni Krist djelatelj Duha Svetoga. Njegovo spasiteljsko djelo je dovršeno. Po UTJELOVLJENJU svi smo se našli u Kristu. Po njegovoj smrti i uskrsnuću s njime smo umrli i uskrsnuli. Po Kristovu Duhu svi smo posvećeni i od sada imamo pristup k Ocu. Isus je ta Vrata kroz koja se ulazi k Ocu. Voda koja je potekla iz probodenog Kristova boka, simbol je KRŠTENJA. Krv koja je potekla s križa simbol je EUHARISTIJE. Tim dvama sakramentima započinje i rast Crkve. To je bio smisao i ideja vodilja istekle nam Godine Isusa Krista - da je On jedini Spasitelj i Otkupitelj svijeta, jučer, danas i uvijek. On je Vrata k Ocu. Nema nikakvih gurua niti nazovi proroka koji bi nas trebali spasiti. Ova svijest Utjelovljenja Isusova, kojim je On uzeo našu ljudsku narav i nas učinio sličnima sebi, treba u nama kršćanima neprestano biti nazočna kako bismo se mi kroz vidljivu Crkvu i sakramente suobličavali Isusu.

3. Crkva i Euharistija

Euharistija je znamen i izvor jedinstva vjernika koji tvore jedinstveno tijelo Isusovo - Crkvu. Euharistija je duboko povezana s Crkvom. Izlaženje krvi i vode iz probodenog Isusovog boka sveti Sabor povezuje s Euharistijom, kako to lijepo tumači sv. Augustin u komentaru Ivanova evanđelja: "Euharistija je isto tako sakrament tijela i Glave, cijelog Krista, kao i povijesnog Krista. Ona je sakrament tijela Kristova i ujedno sakrament jedinstva i ljubavi. Zbog uske veze Krista i Crkve i Crkva se po Kristu prikazuje Ocu kad mu se On prikazuje. Preko svoje Glave Crkva je u Euharistiji žrtveni dar i svećenik i žrtvovatelj. Euharistijski znakovi, kruh i vino, znakovi su ne samo prisutnog Krista, nego također mističnog tijela Crkve." Augustin zaključuje: "Ako ste tijelo Kristovo i njegovi udovi, tajna na oltaru je vaša tajna. Vi primete svoju tajnu. Budite što vidite i primajte što jeste. Kao što su mučnim procesom pšenična zrna srasla u jedan kruh i bobice grožđa u jedno vino, tako majka Crkva s mnogo muke skuplja djecu u savršeno novo jedinstvo tijela Kristova predočena Euharistijom".

Rekli smo da je Crkva rođena utjelovljenjem i iz probodenog boka Isusova na križu, pa je onda jasno da je ona u tom Isusu i pod euharistijskim prilikama pod kojima je Krist na križu. Euharistija je sakrament smrti Kristove, njegova uskrsnuća, uzašašća i silaska Duha Svetoga. To je dakle DOGAĐAJ našeg otkupljenja: "Svaki put kad se na oltaru slavi žrtva križa... izvodi se djelo našeg otkupljenja" (LG br. 3). Crkva je dakle u Euharistiji prisutna kao događaj, kao spomen-čin Kristove smrti i uskrsnuća. Sav taj događaj smrti Isusove bio je očitovanje vrhunske ljubavi prema Ocu i ljubavi prema nama. Crkva i Euharistija su događaj, i to *trajni događaj* Kristove ljubavi prema nama. Toga trebamo biti svjesni i živo sudjelovati na euharistijskim slavljinama i tako sebe utkivati u otajstveno tijelo Kristovo - Crkvu. Iz Euharistije živimo. Bez nje mi smo osuđeni na propast. Euharistija nas ujedinjuje u trajno zajedništvo, u vidljivu Crkvu koja treba svijetu i danas objavljivati da je ona događaj ljubavi.

Mato Miloš, OCD

IME, NAZIVI I SIMBOLI DUHA SVETOGA

"Duh Sveti" je vlastito ime Onoga koga zajedno s Ocem i Sinom častimo i slavimo. Isus Krist nam je objavio trojstvenog Boga, kao Oca i Sina i Duha Svetoga. On je od Oca poslao Duha Svetoga svojoj Crkvi. I Crkva je krštavala svoju djecu: "U ime Oca i Sina i Duha Svetoga" - po zapovijedi Gospodnjoj.

Izraz "Duh" dolazi od hebrejske riječi "Ruah" koja u prvotnom smislu znači: dah, zrak, vjetar. Isus upotrebljava osjetnu sliku vjetra da bi Nikodemu dočarao transcendentnu novost Onoga koji je osobno Dah Božji. Sveto pismo, liturgija i bogoslovni govor označuju ga Duhom Svetim, bez mogućeg dvoznačja s drugim izričajima "duh" i "svet".

NAZIVI DUHA SVETOGA. Kad Isus najavljuje dolazak Duha Svetoga, nazivlje ga "Paraklet" ili u latinskom prijevodu "Advocatus", t.j. "Onaj koji stoji uz". Obično se prevodi kao "Tješitelj", budući da je Isus prvi tješitelj koji daje čovjeku milost kajanja i obraćenja. Ali Isus naziva Duha Svetoga i "Duhom istine".

Osim toga, u Pavlovim poslanicama nalaze se i ovi nazivi: Duh obećanja, Duh posinjenja, Duh Kristov, Duh Gospodnji, Duh Božji. U Petrovim pak poslanicama: Duh slave.

U bogoslovnom govoru nalazimo i ove izraze za Duha Svetoga: Duh Očev, Božja ljubav, Božji dar, Duh Crkve. I, ako ima sličnih pojmova, oni se odnose na Duha Svetoga.

SIMBOLI DUHA SVETOGA. Oni su mnogobrojni. Istaći ćemo samo neke najčešće:

V o d a. Prema Bibliji, sve od postanka svijeta, voda simbolizira vrelo života i plodnosti. Prve stranice Biblije opisuju kako se Duh Božji nadvija nad vodom. Voda označuje djelovanje Duha Svetoga u krštenju: poslije zaziva Duha Svetoga voda postaje sakramentalno učinkovit znak novoga rođenja. A kršteni u jednom Duhu "mi smo jednim Duhom napojeni" (1 Kor 12,13). Duh je dakle, i osobno, živa voda koja provire iz raspetog Krista kao iz vlastita vrela, te u nama struji u život vječni (usp. Iv 4,10).

P o m a z a n j e. Pomazanje uljem toliko je znakovito za Duha Svetoga da mu postaje sinonimom: "On nas pomaza i u srca naša dade zalog Duha" (2 Kor 1,21). Pomazanje postaje i sakramentalnim znakom potvrde ili krizme. Isus je ponajprije bio "pomazan" Duhom Svetim. Krist, što na židovskom znači "Mesija", znači "pomazanik". I u Starom zavjetu je bilo "pomazanika" (na primjer kralj David), ali Isus je pomazan na jedinstven način. On je po Duhu Svetom postao "Krist". Po Duhu Svetom, Marija je začela Isusa Krista. Duh Sveti ga po anđelu pri njegovu rođenju najavljuje kao Krista: "Danas vam se u gradu Davidovu rodio Krist Gospodin!" (Lk 2,11). A Šimuna isti Duh potiče da pođe u hram vidjeti Krista Gospodnjega. Isti Duh ispunja Krista i njegova snaga iz Krista izlazi dok čini čudesna djela (usp. Lk 4,1). Konačno, Duh uskrisuje Isusa od mrtvih (Rim 1,4). I pošto je u svom čovječstvu što pobjeđuje smrt postao potpuno "Krist", Isus obilno izliva Duha Svetoga sve dok "sveti" ne postanu "savršeni čovjek do mjere dobi punine Kristove" (Ef 4,13) - "potpuni Krist", kako to lijepo kaže sv. Augustin.

O g a n j. Znak je preobrazujuće energije Duha Svetoga. Kada prorok Ilija s neba privlači oganj na žrtvu, Biblija ga opisuje "kao oganj koji se diže, a riječ mu je plamtjela kao buktinja" (Sir 48,1). Taj oganj je simbol ili slika Duha Svetoga koji preobražava ono što dotakne. Ivan Krstitelj, koji ide pred Gospodinom "u duhu i sili Ilijinoj", najavljuje Krista koji će "krstiti Duhom Svetim i ognjem" (Lk 3,16). O ognju govori i sam Isus: "Oganj dođoh baciti na zemlju, i kako bih želio da je već planuo" (Lk 12,49). Na Duhovsko jutro, Duh Sveti silazi na učenike u obliku plamenih buktinja i ispunja ih svojim "plamenom" (Dj 2,3). Oganj će u duhovnoj predaji ostati kao najizražajiji simbol djelovanja

Duha Svetoga. Zato nas sv. Pavao poziva i preklinje: "Duha ne gasite!"

O b l a k i s v j e t l o. To su dva nerazdvojiva simbola Duha Svetoga. Pri objavljivanju Boga u Starom zavjetu, oblak - nekad taman nekad svijetao - sakriva lice njegove Slave (transcendentnost Božjeg bića). Tako Mojsiju na putovanju pustinjom, zatim na Sinaju, pa kod Šatora sastanka, ili Salomonu za posvete hrama, te su slike u Novom zavjetu, po Kristu, ispunjene u Duhu Svetom: Duh Sveti osjenjuje Mariju da bi začela i rodila Isusa Krista, na brdu Preobraženja Duh dolazi u oblaku i zasjenjuje Isusa, Mojsija i Iliju, a iz oblaka se začu glas: "Ovo je Sin moj, njega slušajte!" (Lk 9,34). On je konačno oblak što zasjenjuje Isusa koji uzlazi na nebo i koji će na Dan suda objaviti Sina čovječjega, koji će doći "na oblacima" da sudi živima i mrtvima (usp. Lk 21,27).

P e č a t. To je simbol ili slika Duha Svetoga, vrlo bliska pomazanju. Pečat označuje neizbrisiv učinak pomazanja Duhom Svetim u sakramentima krštenja, potvrde i reda. Upravo je Krist onaj kojega je Bog "opečatio", a po njemu Otac označuje i nas svojim "pečatom". Slika pečata u Predaji vjere upotrebljava se da izrazi neizbrisiv biljeg (karakter) utisnut tim trima sakramentima u dušu kršćanina, pa se zbog tog ne mogu ponavljati: Samo se jednom čovjek krsti, krizma i prima sv. Red svećeništva.

R u k a i p r s t. Polažući ruke Isus ozdravlja bolesnike i blagoslivlja djecu. U njegovo će ime i apostoli to činiti: Duha Svetoga će dijeliti "polaganjem apostolskih ruku". Taj znak prenošenja Duha Svetoga Crkva je sačuvala u svojim sakramentima i epiklezama sve do danas.

Isus izgoni đavle "prstom Božjim" (Lk 11,20). I Zakon Božji napisan na kamenim pločama bio je napisan "prstom Božjim" (Izl 31,18). A tzv. "Pismo Kristovo" napisano je "Duhom Boga živoga", ne na pločama kamenim nego na pločama od mesa, u srcima vašim (usp. 2 Kor 3,3). Crkveni himan: "O, dođi Stvorče, Duše svet (...)" naziva Duha Svetoga "prstom desnice Očeve".

G o l u b i c a. Na kraju općeg potopa Biblija nas izvješćuje kako je golubica u kljunu donijela Noi maslinovu grančicu - simbol pomirenja s Bogom i znak da je zemlja opet pogodna za stanovanje. Kad Isus izlazi iz vode krštenja na Jordanu, Duh Sveti u obliku golubice silazi na nj i na njemu ostaje. Isto tako Duh Sveti silazi i ostaje na kršteniku, koji po krštenju i Duhu biva novo stvorenje. U kršćanskom kiparstvu i slikarstvu simbol golubice vrlo čest je znak Duha Svetoga.

Sveto pismo i liturgijska događanja ne mogu se razumjeti bez poznavanja slikovitog govora, osobito simbola Duha Svetoga koje smo gore spomenuli. Ne možemo ni Pismo ni Tradiciju razumjeti bez tih i drugih simbola. Za čovjeka bezvjerca ili neznalicu simboličkog govora, izričaji Duha Svetoga u simbolima bit će možda smiješni, ali za obavještenog vjernika simboli su bogati porukom i kršćanskom kulturom.

Antun Miloš, Žednik

**"TKO SE NE RODI IZ VODE I DUHA SVETOGA,
NE MOŽE UĆI U KRALJEVSTVO BOŽJE;
ŠTO JE OD TIJELA, TIJELO JE;
ŠTO JE OD DUHA, DUH JE!"**

(Iv 3,6)

SLUŽBA RIMSKOG PRVOSVEĆENIKA

Prikaz enciklike "Nadolaskom trećeg tisućljeća" - 22

U velikim i teškim vremenima Bog svojoj Crkvi uvijek daruje velike Pastire. Tko poznaje povijest, zna da su prva stoljeća kršćanstva bila obdarena Papama - rimskim prvosvećenicima koji su svi bili mučenici i sveci. Nekoliko stoljeća, skoro bez iznimke, Petrovi nasljednici su sada sveci Katoličke crkve. Jednako tako, tko poznaje povijest Crkve, mora primijetiti da nakon prvih stoljeća Crkve pa do sada nije bilo tako velikih Papa (uz neke iznimke) kao što su Pape prošloga i ovoga stoljeća; konkretno od Pija IX do današnjega Petra naših dana, Ivana Pavla II. I najškrtiji povjesničari ne mogu se ne diviti veličini i značaju ovih Pastira koji su Crkvi, ali i ljudskoj civilizaciji dali svoj neizbrisivi doprinos. Sjetimo se Pija IX koji je u vrlo teško vrijeme vodio Prvi vatikanski sabor i doživio slom i izgnanstvo, a ipak je ostao jedan od najčvršćih Pastira bez sagibanja modernizmu i pomodarstvu. Njegov nasljednik Leon XIII suočio se s velikim radničkim pitanjem i dao doprinos rješenju toga pitanja vječno važećom naukom o socijalnoj nauci Katoličke crkve. Sveti papa Pio X bio je obnovitelj liturgije a brižno je tražio način kako da preduhitri tragičan razvoj prema kojemu je međunarodno stanje na početku stoljeća išlo k sigurnoj propasti. Benedikt XV je živio tragediju Prvog svjetskog rata a Pio XI se morao suočiti s prijetnjama totalitarnih sistema ili onih koji nisu poštivali ljudsku slobodu u Njemačkoj, Rusiji, u Italiji, u Španjolskoj, još ranije u Meksiku. Pio XII je živio u tragediji Drugog svjetskog rata i ustao snažno protiv najveće nepravde - potpunog gaženja i prezira ljudskog dostojanstva, koje je postojalo za vrijeme toga rata. Dao je jasna usmjerenja za stvaranje novog svjetskog poretka nakon pada prijašnjih političkih sustava. A onda je na Petrovu stolicu doveden Božji čovjek čije je ime Ivan i koji je prvi od svih Papa u povijesti dobio zaslužen naziv: Ivan Dobri. Njegov kratki pontifikat bio je nadahnut karizmatičnom svjetlošću i otvorenošću prema novom vremenu. Nadahnut Duhom Svetim učinio je najveći iskorak ovoga stoljeća saznavši Drugi vatikanski sabor. Započeo je snagom Duha i otvorio sva vrata novoga vremena a onda mirno prepustio Petrovu lađu mudrom vodstvu Pavla VI. Pontifikat Pavla VI pun je drame i zadatka obnove i provedbe zaključaka Drugog vatikanskog sabora. Mudro i snagom Božjega Duha pokušao je stalno graditi mostove između Istoka i Zapada i odgovoriti na izazove svoga vremena. Svojom mudrošću provodio je ustrajno, često i mučenički, ali posve jasno, obnovu Katoličke crkve.

Stoga se svaki katolik zadnjih stopedeset godina sa zahvalnošću Bogu i pun poniznosti može radovati što je naše vrijeme tako odgovorno i zasigurno u povijesti vrlo važno jer je na čelu Crkve pozvani Pastir od Boga postavljen u takvim osobama da se bez pretvaranja lako prepoznaje Isus Krist.

(nastavlja se)

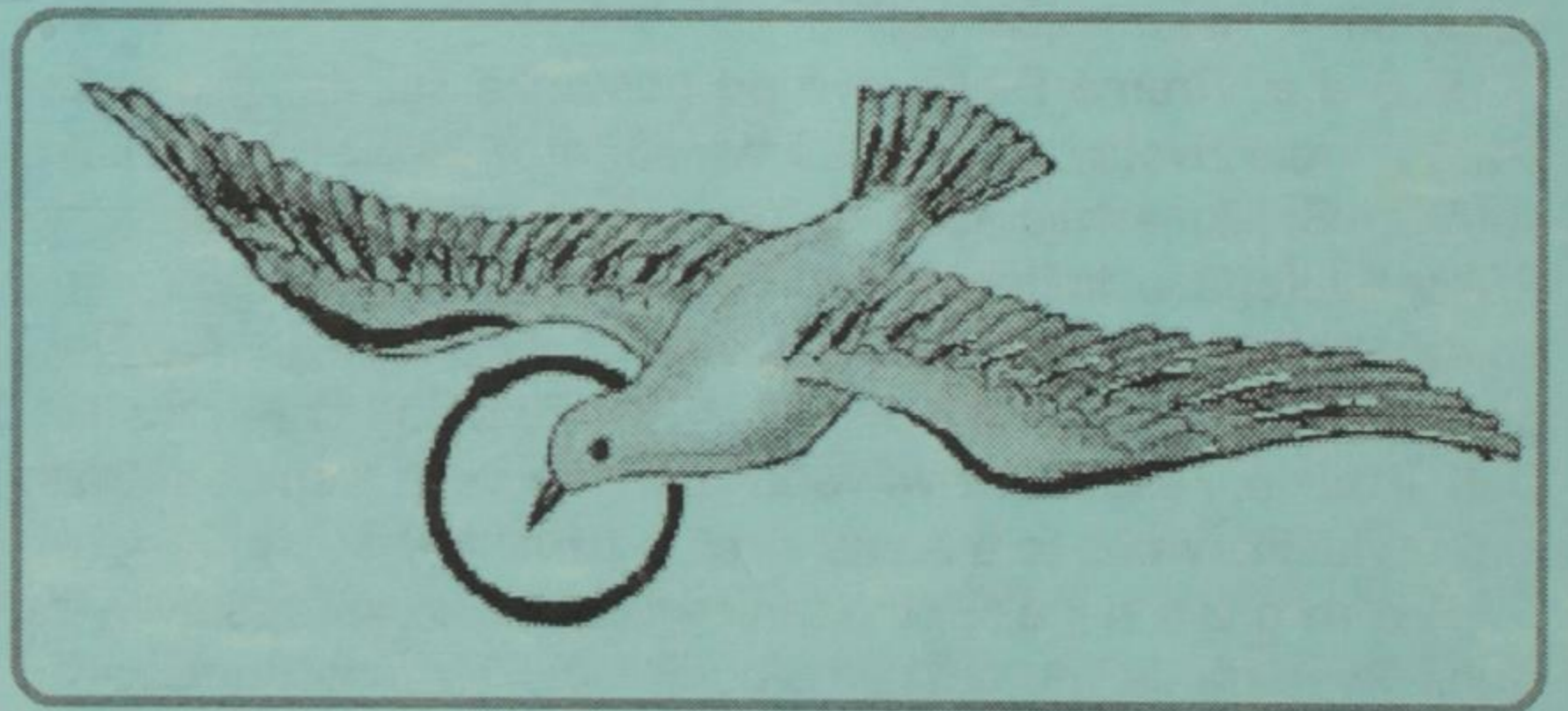
M.V.

KATOLIČKA CRKVA
U PRIPRAVI
ZA VELIKI JUBILEJ

IZLOŽBA U POVODU VELIKOG JUBILEJA 2000.

Biblioteka "Vallicelliana" iz Rima otvara povijesnu izložbu u povodu Velikog jubileja 2000. Na izložbi koja će biti otvorena od 30. travnja, predstavljeni su povijesni prikazi i slike Rima iz razdoblja prethodnih jubileja počevši od prvog iz g. 1300. koji je pokrenuo papa Bonifacije VIII. Izložba zatim predstavlja redom sve redovne i izvanredne jubileje zajedno s povijesnim mapama vječnog grada. Posjetiteljima se također nudi nekoliko neobjavljenih rukopisa, od kojih je jedan o posebnom oprostima uz Jubilej te jedan koji opisuje zanimljive podatke u jubilarnoj godini 1575. Na izložbi se također može vidjeti veliki broj pobožnih predmeta (devocionalija) iz razdoblja različitih jubileja. /IKA/

VIJEĆE "BETLEHEM 2000." IZABRALO SVOJ ZNAK

Vijeće "Betlehem 2000." izabralo je simbol koji će označavati sve palestinske pothvate za proslavu Velikog jubileja u Cisjordaniji. Znak - s plavom, bijelom i crvenom bojom - predstavlja špilju sa sv. Josipom, Djevicom Marijom i Djetetom Isusom, koja se nalazi na prikazu svijeta, osvijetljena zvijezdom.

Autor simbola je francuski grafičar koji već duže vrijeme živi u Cisjordaniji. Vijeće je odabralo taj znak između 100 ostalih, pristiglih na natječaj. Umjetnik je nagradu primio od Hanan Ashrawi, ministrica za više obrazovanje samostalne palestinske vlasti koja, u ime Yassera Arafata, predsjedava tim Vijećem. "Učinit ćemo sve kako bismo potpomogli uspjeh proslave Jubileja", izjavila je Hannan Ashrawi, kršćanka, te nadodala: "Uvjerena sam da će Palestinci biti na visini važnosti događaja. Sveta Godina je stožerni događaj za kršćanski svijet i Betlehem će znati prihvatiti veliku rijeku hodočasnika".

Betlehemska gradonačelnica Hanna Nasser, pozvala je međunarodnu zajednicu da zajamči potrebnih 170 milijuna dolara za ostvarenje 91 javne ustanove, koje su tom gradu nužne do 2000. Jubilejska će slavlja u Betlehemu započeti u prosincu 1999. a završit će 15 mjeseci kasnije, na Uskrs 2001.

Uređuju: Zlatko Gečević i Ivica Ivanković Radak

Iz našeg života

Za božićne blagdane svi smo kod svojih kuća. U krugu obitelji s radošću smo proslavili najljepši i najveseliji blagdan. Nestrpljivo smo čekali Božić i dan kad ćemo stići svojoj kući.

Što je iščekivanje Božića bilo veće, to smo radosnije doživjeli i proslavili rođenje Isusovo.

Božić sigurno ne bi bio duboko doživljen bez dobre priprave. U toku došašća svake subote smo imali adventske večeri na kojima smo se obnavljali za predstojeće blagdane. Razmatranja su nam održali naši župnici Stjepan Beretić, Andrija Kopilović i Lazar Novaković, a posljednje adventske večeri s nama je bio naš preuzvišeni msgr. Ivan Péntzes, koji je nama i našima kod kuće poželio sretan Božić i blagoslovljenu Novu godinu.

Nikolinje, bili smo veseli

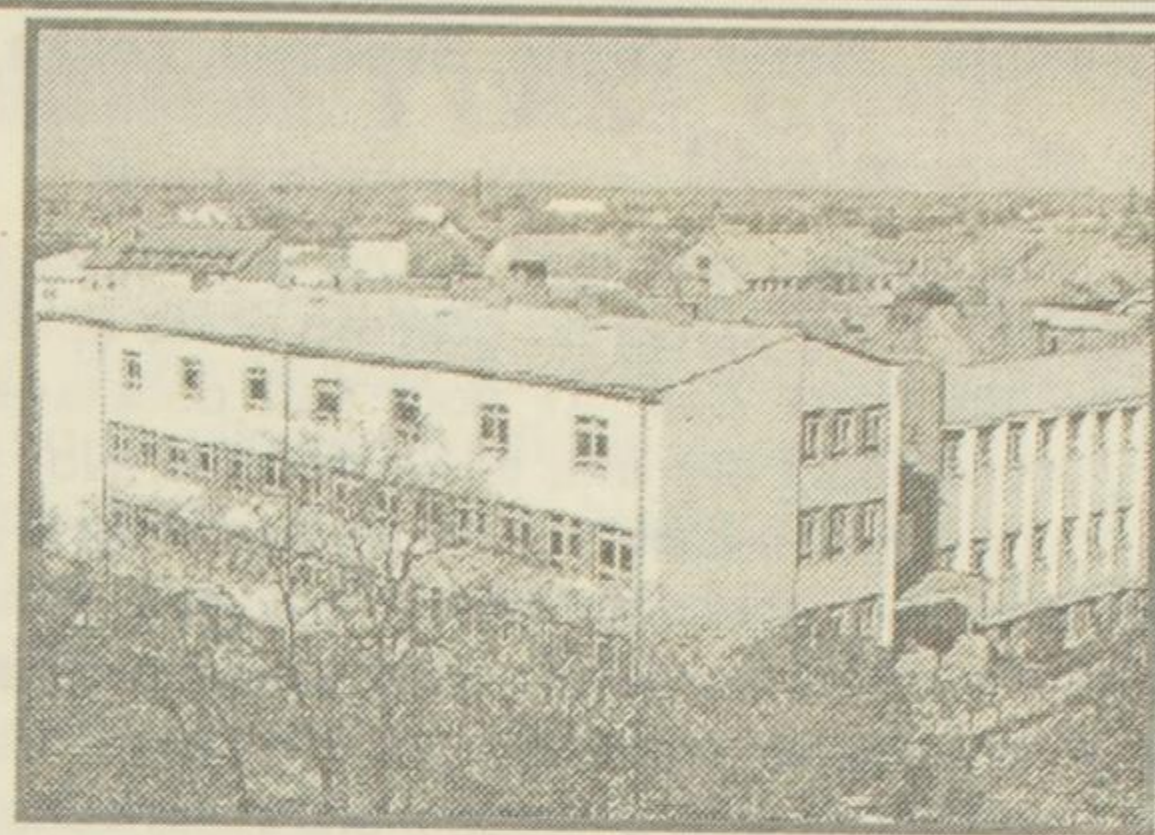
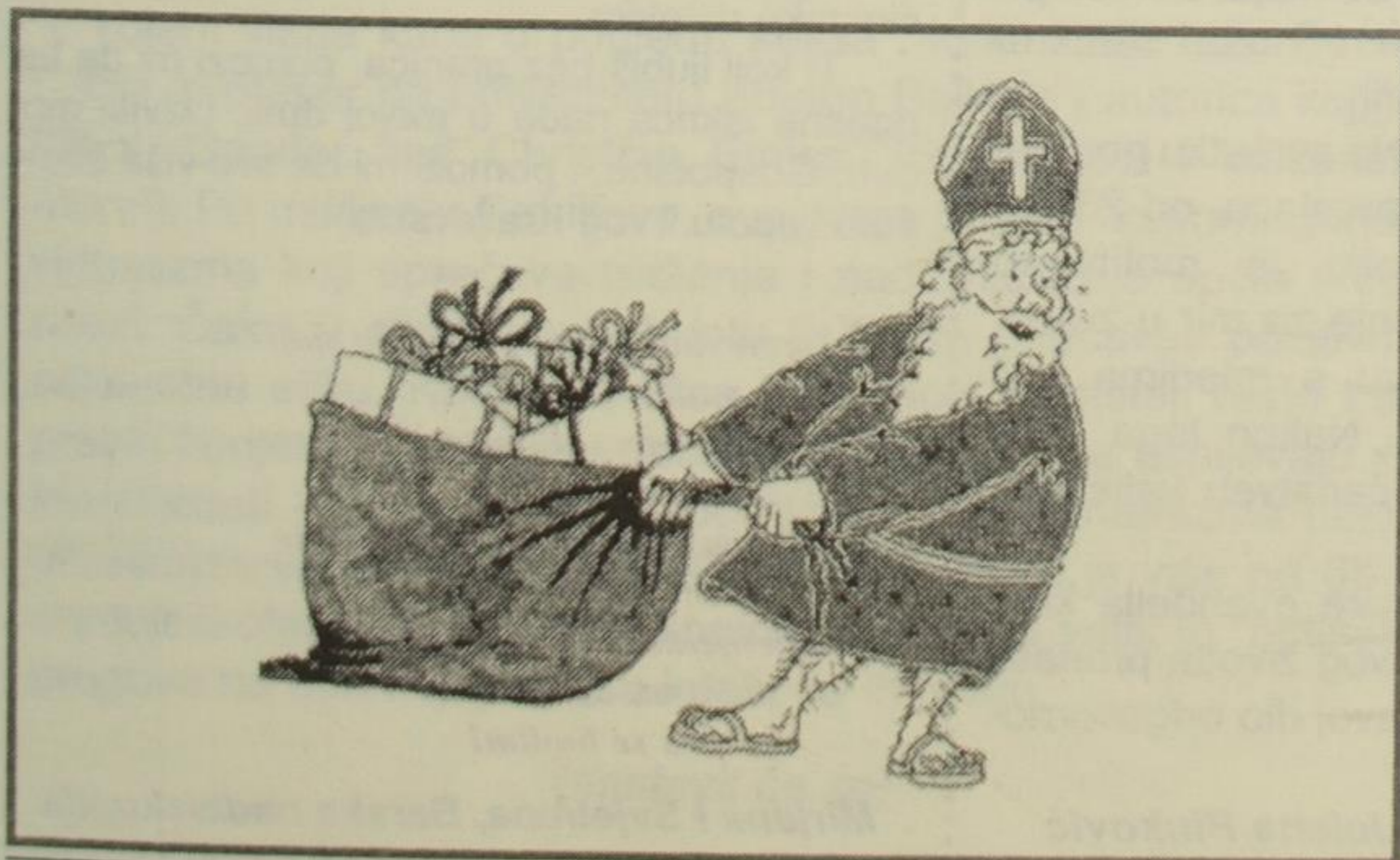
U našem sjemeništu je običaj da se sjemeništarci malo provedu uoči blagdana sv. Nikole, biskupa. Ni ova godina nije bila izuzetak. Priredili smo šaljiv program i mnogo smo se smijali.

Na početku programa rektor sjemeništa je pozdravio sve prisutne. Zatim su pročitane dvije pjesme o sv. Nikoli, a potom je uslijedio naš program. Najprije smo se zabavljali pričajući viceve i izvodeći razne šale na račun naših pretpostavljenih, a izvodili smo i šale povezane s našim životom u sjemeništu. Tako je npr. bio šaljivo prikazan radni dan jednog sjemeništarca. Bilo je tu i šala koje nisu imale veze s našim životom, već su samo imale za cilj nasmijati prisutne. Svaki razred je zajednički pripremio po nekoliko ovakvih točaka.

Kad su svi izveli svoje točke, jedan sjemeništarac je došao obučen kao sv. Nikola i podijelio prigodne darove sjemeništarci- ma koji su se istakli u učenju, radu i duhovnosti. Nakon dodjele nagrada otišli smo u našu kapelicu u kojoj smo napravili zajedničku fotografiju. Pomalo umorni od naših točaka, u blagovaonici smo se okrijepili slatkišima. Tu je održano malo natjecanje, tako da su i oni koji nisu dobili nagrade imali priliku da ih sada dobiju.

Svi bismo željeli da nam svaki dan bude kao to večer. Ta želja nije neostvarljiva. Naime, da bismo je ostvarili, moramo se sami potruditi. Napokon, zadatak sjemeništarca i jeste da donosi ljudima veselje i radost, da im pokaže da u životu nije sve mračno, nego da postoji Svjetlost i da život ima smisla. Neka nam sv. Nikola bude primjer za to.

Markan Lopar

Razonoda uz sviranje

Boraveći u sjemeništu ove četiri godine našao sam mnogo stvari koje mi pomažu da budem smiren i da prebrodim teškoće koje susrećem na svom životnom putu. Prva od tih stvari je svakako molitva, koja daje snagu pri rješavanju mnogih problema. Kada se u kapelici saberem i pomolim, osjećam pomoć Svemogućega u obliku snage i utjehe, s kojom mogu nastaviti dalje na svom životnom putu.

Druga stvar koja mi je posebno draga je glazba. Već od malih nogu sviram i pjevam. Sjećam se da sam još u prvom razredu osnovne škole prvi put uzeo harmoniku u ruke, koja je tada bila skoro veća od mene. Poslije sam svirao na manjim klavijaturama. Došavši u sjemenište, sasvim slučajno sam počeo svirati gitaru. Nisam ni slutio kakve talente mogu otkriti u sebi. Tada sam se

također ozbiljnije posvetio i pjevanju. Ali sve je ovo bilo na jednom amaterskom nivou. Često pjevam zabavne pjesme, ali i razne koralne i sakralne kompozicije. Ponekad i na misi svi pjevamo uz gitaru. Kasnije smo osnovali grupu koja je prošle godine izdala kasetu pod nazivom "Novi naraštaj". Pošto su iz grupe otišli oni koji su prošle godine završili školu, grupa se raspala. No, mi koji smo ostali, sviramo ponekad za svoju dušu, a nekada i na misama sviramo duhovne pjesme. Sviramo radi zabave, kao npr. na sv. Nikolu.

Veoma je lijepo kad se čovjek od učenja može odmoriti uz glazbu, a da uz to ipak radi nešto korisno, a ujedno se i zabavlja.

Antal Ferenc

Zašto sam došao u sjemenište?

Uvijek se rado prisjećam onog trenutka kad sam se odlučio upisati u sjemenište. Još kao dječak sam ministrirao na svetim misama i volio sam kad je župnik bio među nama. Često sam išao s njim po okolnim selima i župama i uvijek su mi to bile drage uspomene.

Jednog dana je župnik poveo nekoliko ministranata, među kojima sam bio i ja, u posjet sjemeništu, gdje sam upoznao život svojih starijih prijatelja. Kad smo se vratili kući, proletjela mi je kroz glavu misao da bih i ja mogao poći Kristovim putem. Svoju želju sam izrazio roditeljima, koji to nisu baš s oduševljenjem primili, ali moja molitva im je uskoro omekšala srce. Svoju želju sam povjerio i župniku, koji je zatim sredio sve što je potrebno za upis. Na kraju sam konačno rekao roditeljima gdje ću dalje nastaviti školovanje. Oni su, unatoč svega, bili radosni.

Sretan sam što sam ovdje, što sam izabrao Njegov poziv i nadam se da ću i dalje oslušivati Božji glas.

Fehér Róland

Uređuju: Jasna, Vesna, Svetlana, Željka, Zdenka, Dijana

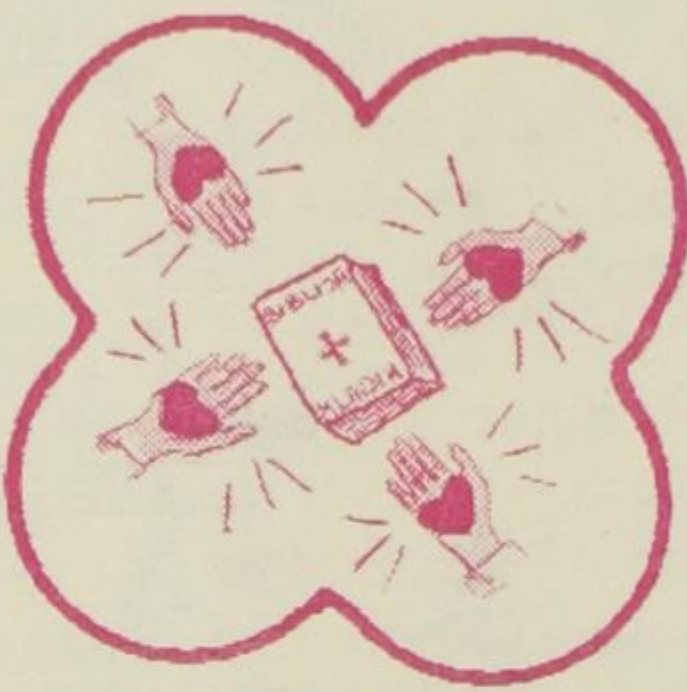
Bog mladi!

Već uveliko smo zašli u novu godinu. Za nas je to neki novi početak, nova šansa da učinimo nešto korisnije od onoga što smo do sada činili. U noći kad dočekujemo Novu godinu poželimo jedni drugima toliko lijepoga. No, da li smo spremni toliko lijepih stvari činiti ljudima tijekom cijele godine? Često već sljedeći dan govorimo loše o drugim ljudima, svađamo se, s nekima ne želimo razgovarati... A u novogodišnjoj noći smo im svima poželjeli sve najljepše i najbolje. Zašto činimo takve stvari? Zašto radije pričamo o onim lošim stranama i osobinama ljudi, kad kod svakog čovjeka ima toliko toga lijepoga, dobroga?! Nijedan čovjek ne bi smio tako činiti a najmanje mi kršćani. Isus je zamislio da se mi kršćani međusobno ljubimo. Kako smo, nažalost, često daleko od Božje zamisli!

Pokušajmo ove godine biti bolji. Pokušajmo da kad god osjetimo opasnost od grijeha učinimo suprotno. Ako primjetimo da nekoga ogovaramo, odmah zašutimo i počnimo govoriti o njemu samo lijepo. Pazimo da nikoga ne povrijedimo, da budemo bolji, da svojim djelima poboljšamo svijet i svojim djelima stvaramo mir...

Željela bih da nam pišete o svojim uspjesima. Pišite nam jer ćemo na kraju ove godine odabrati i nagraditi najbolji tekst na stranici mladih.

Vaša Jasna

TAIZÉ - EUROPSKI SUSRET MLADIH U BEČU

U Beču je od 29. prosinca 1997. do 2. siječnja 1998. godine održan dvadeseti Europski susret mladih. Na ovom susretu sudjelovalo je oko 80 000 mladih iz svih europskih zemalja. Najveći broj mladih došao je iz Poljske - oko 24 000. Među brojnim mladima iz Europe bilo je i oko 200 mladih iz Subotičke biskupije i s područja Vojvodine. Tokom susreta svi mladi iz Europe pozvani su na pomirenje, jer Krist nas zove na nešto novo: "Ljubite svoje neprijatelje, molite za one koji vas zlostavljaju".

Svi sudionici ovog skupa bili su smješteni po župama, školama i u privatnom smještaju. Sve je bilo izvrsno organizirano počevši od prometa, organizirane podjele hrane, pa do najbitnijeg dijela - zajedničke molitve.

Cjelodnevni program sastojao se od jutarnje molitve u župama i razgovora po manjim skupinama, do poslijepodnevnog programa na Messeglande gdje je bila zajednička molitva i susreti s braćom iz Taizé-a, čime je i završavao večernji program. Imali smo prilike i za osobnu ispovijed i za molitve u tišini. Na zajedničkim molitvama u našem paviljonu bili su mladi iz Hrvatske, Bugarske, Italije, Španjolske, Estonije, Litvanije, Rusije, Engleske i Poljske i katolici iz Jugoslavije. Jedno veče na ovoj zajedničkoj molitvi Antonija Piuković pročitao je molitvu na hrvatskom jeziku.

Za nas je od izuzetnog značaja bio Regionalni susret s temom "Zajedništvo u trajnom nastajanju". Na tom susretu bili su prisutni mladi iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Makedonije i Jugoslavije. Na poseban način bili su pozdravljeni mladi sa Kosova, Makedonije i Tuzle koji su po prvi put sudjelovali na ovakvom susretu. Na ovom susretu su se predstavile i pojedine skupine. Tako se naša skupina iz Subotice i Tavankuta predstavila božićnom pjesmom: "Ajte braćo da idemo". Nakon toga je slijedila sv. misa na kojoj smo uz molitvu i pjesmu zahvaljivali Gospodinu.

Predstavili smo se pjesmom: "Ajte braćo da idemo"

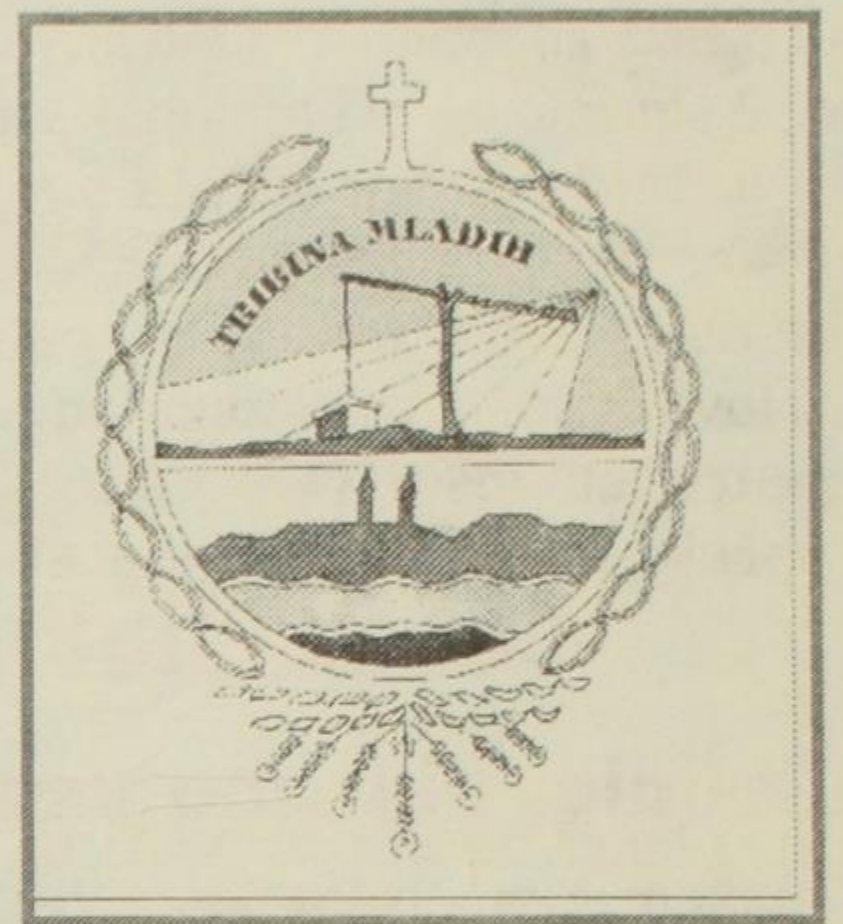

dio je "Festival naroda", gdje smo svi skupa na ulicama Beča, uz veličanstven vatromet, zakoračili u godinu Gospodnju 1998. Bio je to nezaboravan trenutak.

Biti zajedno u Beču značilo je biti pozvan hodočastiti na žive izvore evanđelja kroz molitvu, tišinu, traženje... Svi smo otkrili, po prvi put ili iznova, smisao svog života, pronašli smo novu životnost i spremni smo kod kuće, u svojoj sredini, prihvatiti svoj dio odgovornosti za budućnost kršćanstva...

Jelena Piuković

MISA MLADIH ZA MIR
bit će 6. veljače (februara)
u crkvi ISUSOVA USKRSNUĆA
u 20 sati

TRIBINA MLADIH
18. 01. 1998. u 19 sati

u Katoličkom krugu

Tema: **Duh Sveti**

Predavač:

o. dr. Tadej Vojnović,
Novi Sad

Poslije tribine **DRUŽENJE**

IZNOVA SE BUDIM

Gospodine, izvukla sam se iz svoje svakodnevice. Sama sam sa svojom dušom. Sunce prodire kroz moj prozor. Osjećam da si došao k meni ogrijati me. Moju dušu ispunjava radost, ali me obuzima strah, jer tražiš od mene da te slijedim, Gospodine! Osjećam napatost koja nadvladava moje slabo biće. Strah me sve više razdire. Gospodine, ne daj da ugasne i posljednji tračak svjetlosti u mojoj duši. Svojim dodiranjem me želiš blagosloviti, osnažiti moje biće da ne klonem. Sve moje patnje i boli blagoslivljaš i pokazuješ da se sve okreće meni na korist. Ti me, Gospodine, pratiš na svim mojim putevima, u svakom trenutku moga života. Uvijek si jednako dobar, ali ja te ponekad nisam dostojna, Gospodine! Mnoga iskušenja me često slome. Ponekad teško prepoznajem tvoj put. Pomozi mi da uzmem svoj križ i krenem putem nade i evanđeoske ljubavi.

O, kada bih bila spremna da ti se potpuno predam, da ti vjerujem do kraja. Ono što mi se čini nemogućim, bilo bi mi bliže. Postalo bi stvarnost. A ovako u stalnoj borbi sa samom sobom, s uvijek novim tjeskobama, sve mi se čini tako dalekim...

Ti koji ljubiš bez granica, pomozi mi da ne ugasne iskrica nade u mojoj duši. Uzvisi moj duh, Gospodine, i pomozi mi da sve više otkrivam ljepotu Tvog Kraljevstva!

***

U tami sam, ali tvoje svjetlo sjaji u mojoj duši.

U strahu sam, ali tvoja jakost me oslobađa.

Osjećam bol, ali tvoja ljubav me ispunjava.

Stipljenje me napušta, ali tvoja nada me održava - iznova se budim!

Mirjana i Svetlana, Barska nadbiskupija

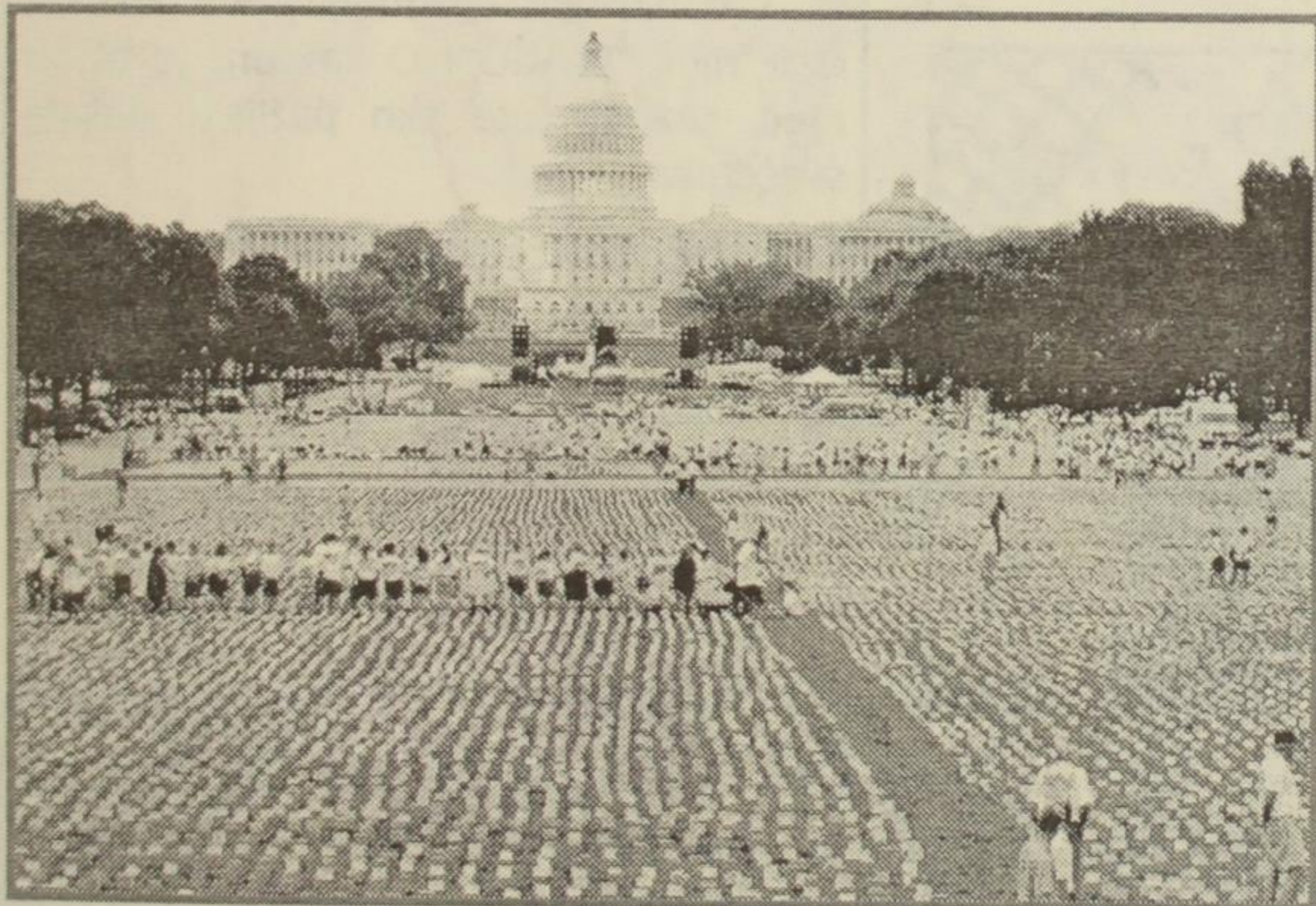
ZAVJET ČISTOĆE PRIJE BRAKA

Sjećam se jednog hodočašća mladih u Lurd na euharistijski kongres 1981. godine. Dugo smo se pripremali za taj put. P. Božidar Nađ, isusovac koji nas je duhovno pripremao za to hodočašće, među ostalim sadržajima poticao je mlade da pred Gospinom špiljom u Lurdu učine zavjet čistoće do braka. I tada je to učinilo, ako se dobro sjećam, njih pedesetak. Već se tada osjećala potreba da se mladi kršćani svojim čistim životom odupru panseksualizmu i predbračnim spolnim odnosima koji su smatrani posve normalnom pojavom...

Bio sam presretan kad sam u talijanskom časopisu "Citta nuova" pročitao o jednoj širokoj akciji koju su pokrenuli mladi baptisti pod geslom "Prava ljubav znađe čekati". Na ovom mjestu ćemo u nekoliko nastavaka objaviti ovaj članak koji je s talijanskog prevela s. Imakulata Bajić, kojoj iskreno zahvaljujem. /A.A./

PRAVA LJUBAV ZNAĐE ČEKATI

"Mladi baptisti Juga žele jednu seksualnu revoluciju. Najvidljivija manifestacija ove želje očitovala se prošlog utorka na jednom stadionu, gdje je njih 100.000 izložilo potpisane dopisnice s obećanjem da će ostati djevičanski (čisti), tj. uzdržavati se spolnih odnosa do sklapanja braka." Tim riječima počinjao je članak o "novoj seksualnoj revoluciji devedesetih godina" u *Los Angeles Times*-u prije nekoliko godina. Nedavno, prije nekoliko mjeseci, vidio sam na televizijskoj mreži CNN prijenos u kojem su se pokazivale scene jedne nacionalne konvencije u Vašingtonu, pokreta zvanog "TRUE LOVE WAITS" (PRAVA LJUBAV ČEKA). Bile su to scene u kojima su tisuće mladih različitih vjera javno potpisivale obećanje da će živjeti u čistoći i da će se boriti protiv seksualne slobode. 250.000 dopisnica s potpisima mladih izloženo je na jednom velikom travnjaku nedaleko Bijele kuće (na slici dolje).

Po mišljenju mnogih promatrača, zanimljiva je ta pojava, ako ne zbog drugog a ono zbog samog broja potpisnika. U društvu "u kojem vlada kaos u pogledu seksa", kako kaže Liza Sowle Cahill, profesor na univerzitetu Boston Bollege i autorica knjige "SEX, Gender and Christian Ethics" (Seks, spol i kršćanski moral). Po mišljenju Cahillove, ovaj kaos je plod "kulturnog individualizma koji sprečava traženje i nadživljavanje općih vrednota". Čak i u obiteljskom životu je teško poučavati pozitivnu seksualnu etiku. Kao posljedica toga, novi naraštaji rastu bez pravih korijena, zahvaćeni panseksualizmom i ne uspijevaju se identificirati - barem neki - s porukama neo-puritanizma nekih ultrakonzervativnih grupa. Statistike govore da je više od 65% srednjoškolaca imalo ili ima spolne odnose, a velik je "pritisak" drugova na one koji još nisu imali, da ih imaju.

(nastavit će se)

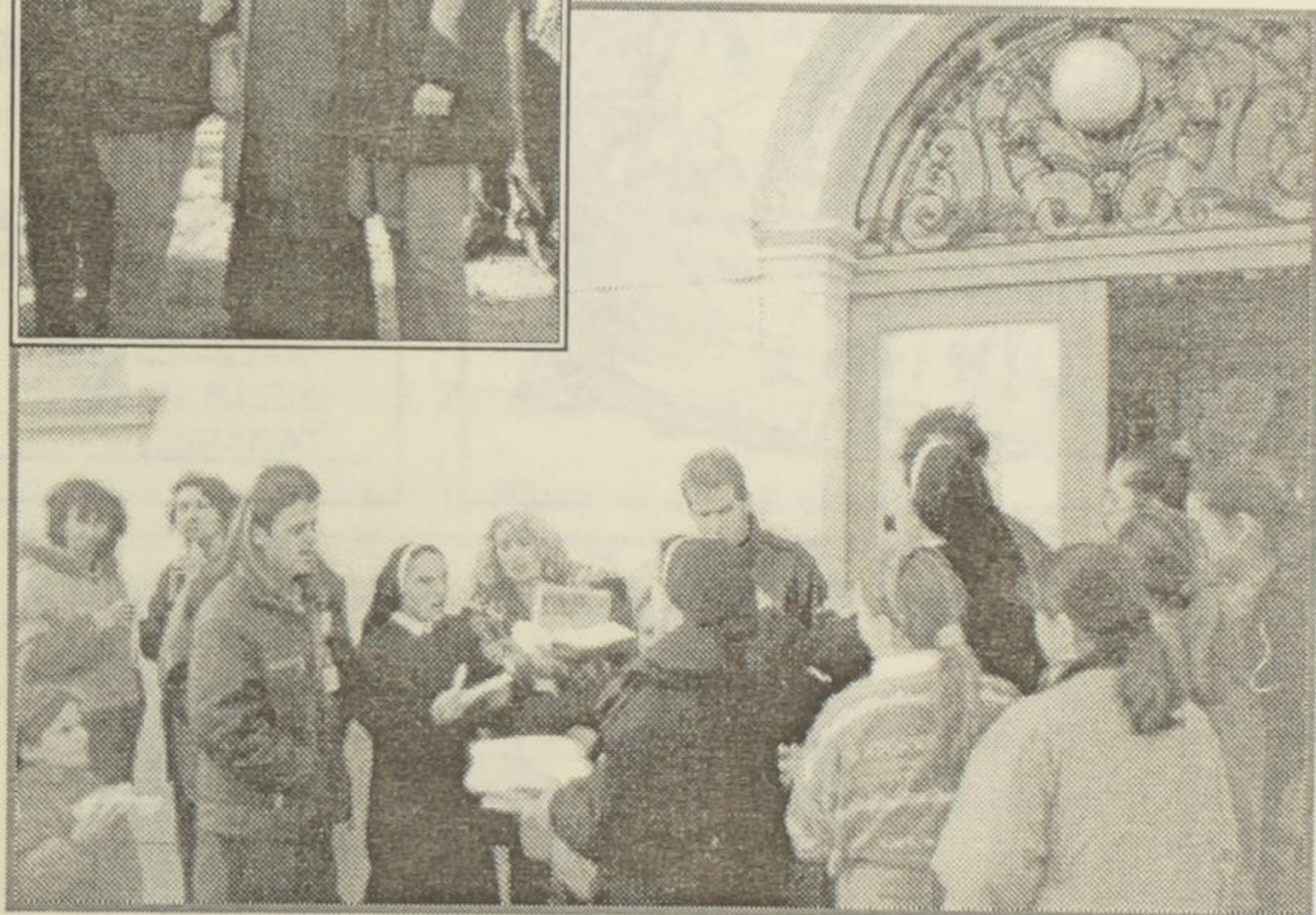
MLADI SRBIJE I CRNE GORE ZAJEDNO

Barska je katedrala proslavila u nedjelju, 7. prosinca, svoj crkveni god, blagdan Bezgrešnoga začeca Blažene Djevice Marije. Svečano misno slavlje predvodio je barski nadbiskup Petar Perkolić, a propovijedao je kotorski biskup Ilija Janjić. Na misi su se okupili mladi iz svih biskupija na području Srbije i Crne Gore, njih oko 300, a među njima je bilo i onih koji su sudjelovali na ovogodišnjem susretu mladih u Parizu. Nakon mise mladi su priredili prigodni program, koji je trajao cijelo poslijepodne, a prigodno predavanje o značaju i ulozi obitelji, kao i o mladima - budućim roditeljima, održao je biskup Janjić.

Mladi, gosti iz drugih biskupija, došli su u Bar već dan ranije da bi sa svojim domaćinima proslavili i blagdan sv. Nikole, zaštitnika Barske nadbiskupije. Kao jedan od sudionika, želim podijeliti s vama neke svoje utiske i osjećanja. Možda će izgledati kao neki prijekor. No, nije mi to namjera. Želim da ovo bude ohrabrenje za korak naprijed.

Barska nadbiskupija stara je više od 900 godina. Jeste da ima malo vjernika, u odnosu na našu, Subotičku biskupiju, a ipak je te nedjelje barska katedrala bila prepuna vjernika. To je znak da ljudi

S domaćinima pjevalo se i pred crkvom

tamo još uvijek žive svoju vjeru iako u puno težim okolnostima. Koliko će dugo moći tako? Kada pogledamo koliko svećenika imaju i koliko im je godina, očito je da dugo neće moći i da će im biti vrlo teško. A kako se mi kršćani iz drugih biskupija moramo ponašati i osjećati pred tom činjenicom? Ako smo pravi kršćani, moramo im pomoći. Ali kako? Jednostavno. Moramo moliti, moramo misliti na njih, žrtvovati se za njih. Preseliti se onamo i živjeti svoju vjeru zajedno s njima! Odazvati se Kristovu pozivu i postati svećenikom za Barsku nadbiskupiju, isto tako djevojke da postanu redovnicama i pođu djelovati u te misijske krajeve...

Veoma je teško pisati o tome. Neki su mi rekli: "Pa eto, zašto ti ne postaneš svećenik!" Za to je potrebna Božja milost. Možda je ja ne osjećam, ali oni koji osjete Kristov poziv, neka spremno odgovore. Bog za svakoga od nas ima svoj plan. Neka nam Duh Sveti pomogne otkriti taj plan, shvatiti što je Božja volja i neka nam on dade snage da ga možemo prihvatiti i ostvariti svojim životom. Bog nas ljubi i mi ljubimo jedni druge. Ljubimo osobito svoju braću i sestre po vjeri! Pomozimo jedni drugima. Ne dopustimo da nestane kršćanstvo tamo gdje ga ima i gdje već vjekovima postoji. Učinimo što je u našoj moći, ostalo će učiniti Bog! Hrabro naprijed, s Kristom, snagom Duha Svetoga prema trećem tisućljeću kršćanstva.

Miroslav Zelić

Uređuje: Katarina Čeliković

Rodio se Bog i čovjek, dragi Zvončići!

U crkvama, u našim domovima rodio se Bog i čovjek - ISUS! Kitili smo jelke, pravili Betleheme (neki čak vrlo maštovite), dobili poklone i sve je tako brzo prošlo. Barem meni. Nekako žalim što tako kratko traju ovi blagdani.

Alli, ... da nema ovog Božića, koji je tako radostan blagdan, da se Isus nije rodio baš kao čovjek - kao i mi, a opet drugačiji jer on nema grijeha, ne bi bilo ni naše velike radosti! Znaite li o kojoj radosti govorim? Nije radost samo se roditi! To je tek početak. Radost je što znamo da na kraju našeg ovozemaljskog života postoji prava garancija da MI NASTAVLJAMO ŽIVJETI! Ta garancija, sigurnost je sam ISUS KRIST!

Željela bih da zajedno na ovim stranicama, dragi najmanji i najmlađi čitatelji, naučimo u svakom broju po zrnce o našoj vjeri, da upoznamo Isusa, da se malo šalimo, igramo, da nagradujemo one koji nam pišu... a sve to po DUHU SVETOM koji je stalno prisutan u našim životima. Vi znate da ga je Isus poslao kad je otišao k Ocu. A ova je godina posvećena upravo njemu, Duhu koji je sve što je nama potrebno: TJEŠITELJ, BRANITELJ, DUH ISTINE, DJELITELJ DARA SVIH.

Nova godina donosi nešto novo, a tako i ove stranice po nešto novo. Tako ćemo već od ovog broja ukratko pisati o interesantnim pojmovima koje smo čuli, ali ne znamo puno o njima (*Mali liturgijski leksikon*), a od idućeg broja učimo o stvaranju svijeta - znači, od samog početka. Pišite mi, šaljite svoje radove, pismene i likovne, družite se s nama. A najvažnije je da ČITATE ZVONIK jer vas u njemu Isus čeka!

Volite vas vaša Zvončica!

**ZVONČIĆI
NA
MISI**

KRŠTENJE GOSPODINOVO - 11. 01.

Lk 3,15-16.21-22

"Ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina!". Ove je riječi Bog izgovorio prilikom Isusova krštenja. Te riječi govori i danas na svakom krštenju!

2. nedj. kroz godinu - 18. 01.

Iv 2,1-12

Isus čini prvo čudo: pretvara vodu u vino! Dovoljno je - poslušati ga, kaže njegova majka.

Svetkovina obraćenja sv. Pavla -

- zaštitnika naše biskupije - 25. 01.

Mk 16,15-18

Isus okuplja prve apostole - obične ribare koji počinju "loviti" ljude!

Sv. Pavao je od progonitelja postao najveći "ribar".

4. nedj. kroz godinu - 1. 02.

Lk 4,21-30

U današnjem evanđelju čak 8 puta čut ćete riječ "BLAGO"! O kakvom je blagu riječ, saznat ćete ako pažljivo slušate svećenika.

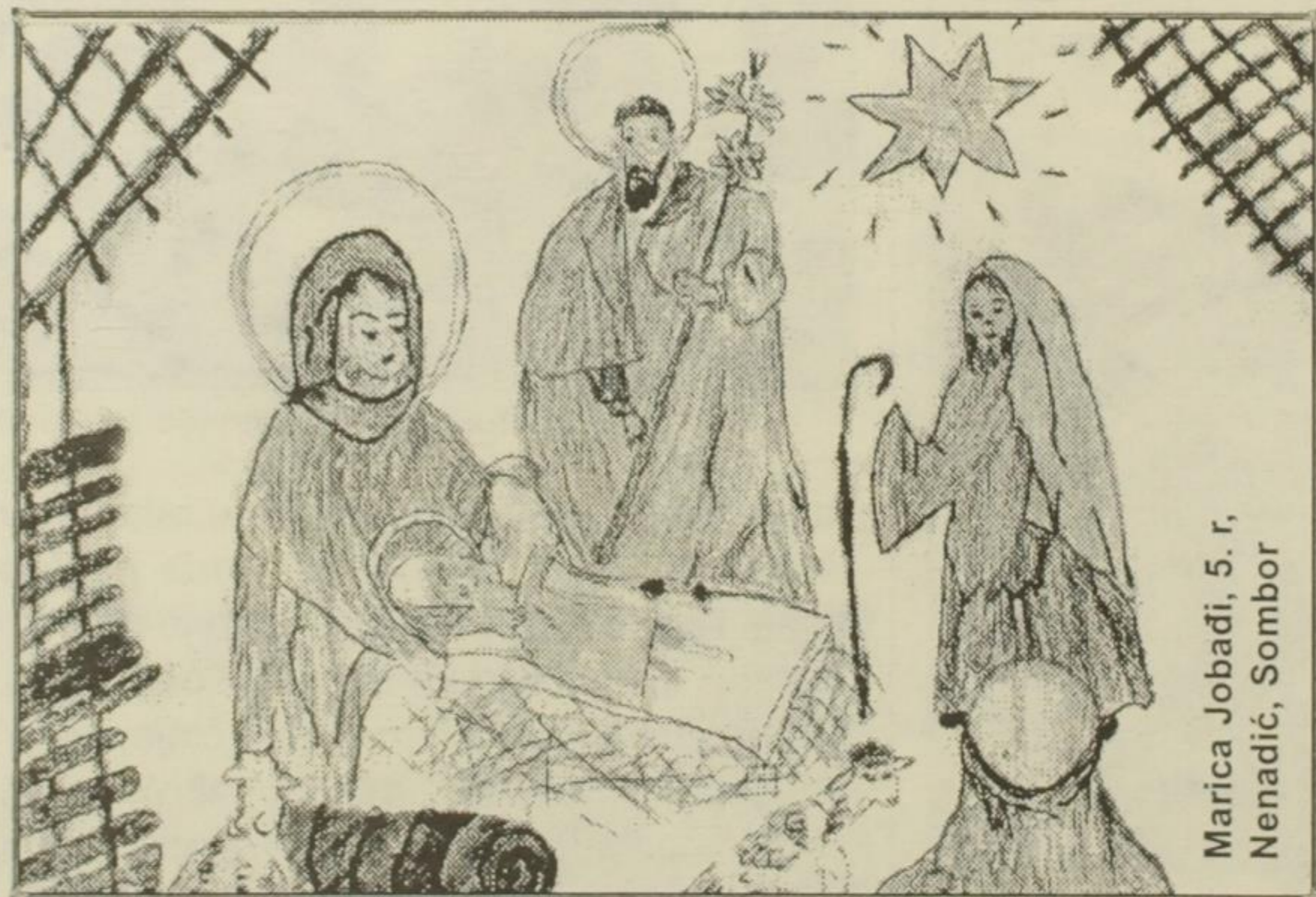
Odgonetnrite rečenicu izbacujući slovo Č (između riječi je ČČ)!

**ČOČVČOČJČEČČSČIČNČČMČOČJČČLJČ
UČBČLJČEČNČIČ!**

Rečenica glasi:

Sretan Božić i Nova godina od Ivane i Dragane iz Golubinaca!

Sretan Božić i nova 1998. godina čitavoj redakciji od sveca želi vaša vjerna čitateljica Josipa

Marica Jobadi, 5. r, Nenadić, Sombor

Malo se šalimo 😊 😊 😊 😊 😊

NAJBOLJI SPORT

Dva čovjeka razgovaraju na željezničkoj stanici.
- Boks je najbolji sport. Najviše ga volim! - govori prvi.
- Sigurno ste boksač? - pita drugi.
- Ne, ja sam zubar!

VEĆ SAM KUPIO POKLON

Tata će uskoro imati rođendan i govori sinu:
- Najljepši dar koji mi možeš pokloniti bit će tvoje dobre ocjene.
- Nažalost, kasno - odgovara sin - već sam ti kupio kravatu.

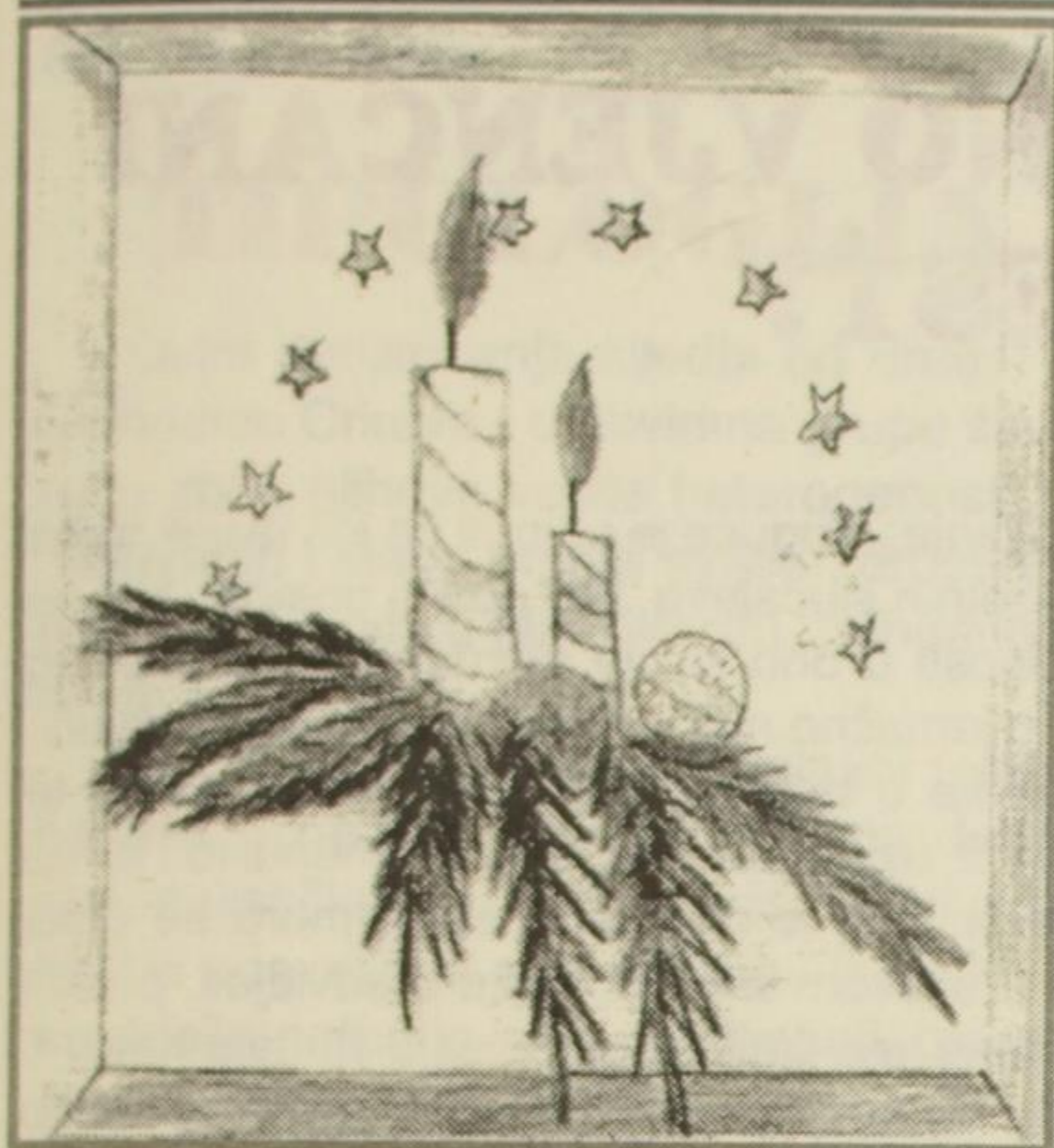
BOŽIĆ JE

Božić je i ne možete biti tužni jer svi oni koji su se činili ružni sad su kao vi.
Na mamu i tatu ne treba se srditi ako niste dobili nešto sasvim novo, jer dobili ste ovo:
velikoga Kralja ove naše male planete. U njemu On i njegov Otac misle na sve. Umjesto lažnog nakita i sjajnog papira dobili ste brata, malog, sasvim malog brata, I s u s a!

Marija Pavlov, V. r, Sombor

Mario Skenderović, Mala Bosna

Mali liturđijski leksikon

KRSNO IME. Kršćanin na krštenju dobiva ime nekog sveca. On mu je uzor i zaštitnik u životu, a na njegov spomendan u kalendaru slavi svoj imendan.

IMENDAN. Već u rano kršćansko vrijeme susrećemo, osobito na Istoku, nastojanja da se djetetu na krštenju dade ime nekog sveca. Od 13. stoljeća taj se običaj učvrstio na Zapadu. *Rituale Romanum* od 1614. dapače propisuje: ako neki roditelji ustraju kod nekršćanskog imena, neka svećenik doda i jedno svetačko te oba zapiše u maticu krštenih. Uz takva nastojanja ustalio se i običaj slavljenja imendana na dan dotičnog sveca, dok je slavljenje rođendana potisnuto. Uzimanje svetačkih imena za djecu i danas je uobičajeno i dobro.

/R. Berger: *Mali liturđijski leksikon, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1993, str. 72 i 57/*

NOVO • NEW • NEU • ÚJ • NOVO

NOVA - USKRŠNJA IGRA!

Pitanje postoji, a ono glasi:
Tko je krstio Isusa?

Odgovor upišite na kupon koji ćete poslati tek kad odgovorite na još dva pitanja a sva tri kupona poslat ćete na adresu Uredništva!

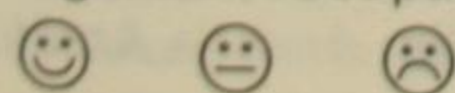
Monika Kačor, 5. r., Presveto Trojstvo, Sombor

**Kutak
za
TRENUTAK**

**TRENUTAK
JE ZA IGRU!**

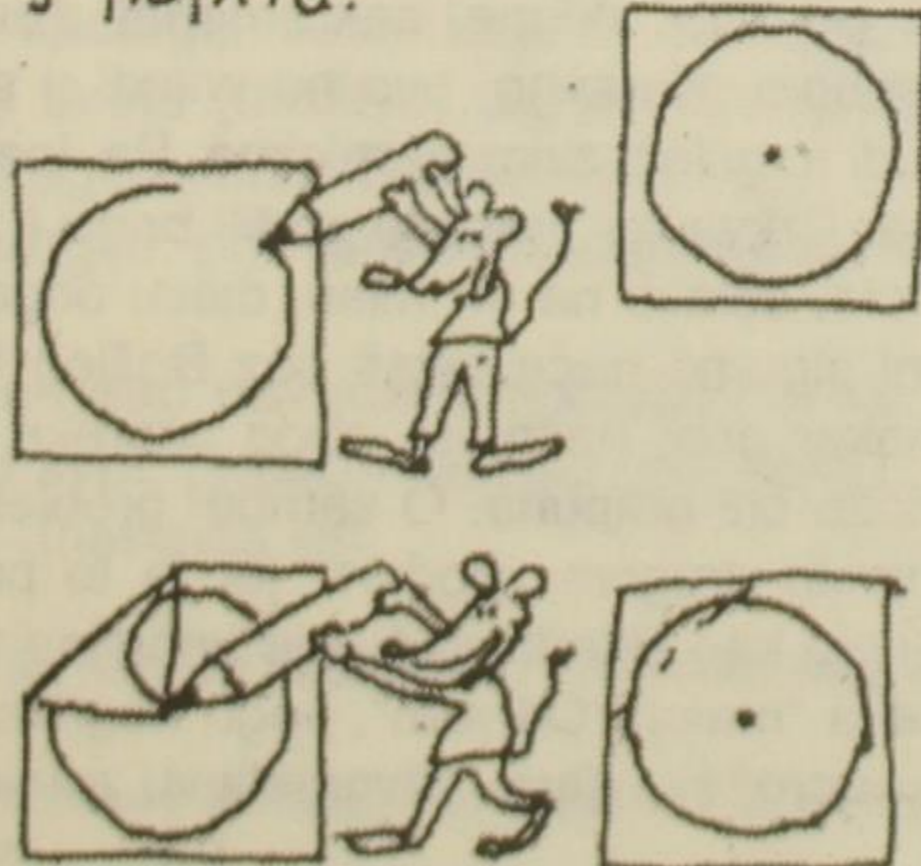
Dok ste još u toplim domovima, bez školskih obaveza, evo vam ideje kako se možete zabaviti. Sve je na crtežu jasno pokazano, dobro proučite i ispitajte svoje goste i ukućane.

Šaljite i vi svoje ideje za ovaj kutak, zanimljivi mogu biti i recepti.

nemoguće?

Okladi se da ćeš nacrtati kružnicu i točku u njenu središtu ne dižući olovku s papira!

To je lako! Savij jedan ugao papira!

Drago uredništvo "Zvonika"!

Sretan i blagoslovljen Božić kao i novu 1998. godinu žele Elizabeta i Stevan Polih s djecom Silvijom, Patrikom, Kristinom i Denisom!

*****

Svetne Božićne blagdane i Novu godinu želi obitelj Tikvički iz Subotice

BOŽIĆNA IGRA - stiglo mnogo kupona!

Stiglo je oko 150 vaših kupona, izgleda da volite kad skupljate nekoliko kupona i onda ih zajedno pošaljete, pa smo zato i organizirali novu, USKRŠNJU NAGRADNU IGRU.

U crkvi sv. Roka u Subotici darovatelji nagrada su bili knjižara "Papyrus" iz Subotice, slamarica Kata Skenderović iz Male Bosne i Željko Vidaković Hadnađ, kojima od srca zahvaljujemo!

Nagrađeni su:

1. Mirela Krstin, J. J. Zmaja 74, Sonta
FOTOAPARAT
2. Miro Čumurdžić, I. L. Ribara 6, 25243 Doroslovo
SLIKA OD SLAME
3. Nikola i Miroslav Nimčević, Idrijska 11, Subotica
AUTOMOBIL NA BATERIJE
4. Josipa Pavluković, Braće Radić 73, Subotica
DANICA I DŽEPNI KATOLIČKI KALENDAR
5. Marko Ivković Ivandekić, K. Milodanovića 22, Subotica
ŠKOLSKI PRIBOR - KOMPLET
6. Kristina Jakšić, Bubija 4, Sonta
PO 3 BEDŽA S JUBILEJSKIM ZNAKOM I ZNAKOM ZVONIKA
7. Ariana Doboš, Fruškogorska 7, Bač
ŠKOLSKI PRIBOR - KOMPLET
8. Veronika Varga, Batinska 56a, Sombor
ŠKOLSKA TORBA
9. Danielfi Ferenc Emil, Kizura Ištvana 11, Subotica
AUTOMOBIL NA BATERIJE
10. Milenko Delač, V. Mišića 6, 21203 Veternik
ŠKOLSKI PRIBOR - KOMPLET
11. Anita Čurčić, Petefi Šandora 60, Vajska
2 BOŽIĆNE NALJEPNICE ZA STAKLO
12. Dražen Milićević, V. Pelagića 43, Subotica
ŠKOLSKI PRIBOR - KOMPLET

Čestitam!

KUPON ZVONIKA br. 1/39

Isusa je krstio _____

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

DA LI BI RASTAVLJENI I PONOVRNO VJENČANI IPAK SMJELI NA PRIČEST?

Problem rastave braka prastari je problem. Kao problem postoji već i u Bibliji Starog i Novog zavjeta. U našoj sredini, nažalost, također vrlo aktualan. Povezan je s mnogim poteškoćama kako za same supružnike tako i za djecu. Osobito je težak onim supružnicima koji su vjernici, a napose onima koji su prije rastave živjeli sakramentalnim životom. Svjesni smo i svjedoci smo da su mnogi "drugi" brakovi pojedinih supružnika uspjeliji i, ljudski gledajući, sretniji od "prvih". Pa ipak, Crkva još uvijek svetim smatra onaj "prvi" brak vezan sakramentom ženidbe.

Župnici i katehistice često su na mucu glede ovog problema, osobito kod pripreme djece za prvu pričest, kada sva djeca požele da se s njima i roditelji pričeste...

Radi aktualnosti teme, objavljujemo na ovoj stranici dijelove "ozbiljne i otvorene rasprave" o ovom tako složenom pitanju uglednog teologa Angela Rodrigueza Luna s Papinskog sveučilišta "Santa Croce" (Sveti Križ) u Rimu.

"Neki, čak mnogi, traže da se rastavljenim i ponovno vjenčanim vjernicima dopusti primanje sakramenata ispovijedi i pričesti. Pri tome se pozivaju na staro, gotovo zaboravljeno, ali uvijek važeće načelo EPIKEJE.

Što je to EPIKEJA?

To je prastaro načelo u crkvenom pravu po kojem čovjek smije ili čak mora u nekim izvanrednim okolnostima drugačije tumačiti i primjenjivati zakon. Pretpostavljamo, naime, da bi zakonodavac tako postupio kad bi imao uvida u te izvanredne okolnosti.

Načelo epikeje je neporecivo, ali zar ga se može primijeniti i na ljude u takvim civilnim brakovima? Zar ne bi na kraju svatko postao sam svoj sudac, što bi sasvim poremetilo odnose u Crkvi i u društvu? /.../

Katolička teološko-moralna predaja epikeji je posvetila velik prostor... Epikeja je potrebna upravo jer - bez obzira što kaže slovo zakona - pravednost i ostale etičke kreposti ne dopuštaju iznimke. U strogom smislu epikeju ne treba shvatiti prema logici iznimki, snošljivosti ili oprosta. Epikeja je načelo izvrsnog izbora i ne znači i nikad nije značilo da bi, iznimno, moralno bilo moguće dopustiti malo nepravde, malo pohote itd., sve dok se ne dođe do željenog kompromisa sa sklonostima sadašnje civilizacije.

Došli smo tako i do specifičnog problema primanja sakramenata od strane rastavljenih i ponovno oženjenih vjernika.

Dopustiti zainteresiranim strankama neku vrstu prava samoproglašenja ništavnosti, pravno je i moralno neprihvatljiv prijedlog. To na neki način proizlazi iz činjenice da samo nedavni prijedlozi u prilog slučaju "dobre vjere" zahtijevaju zahvat - prema nekima - svećenika stručnjaka i prema drugima - posebnog biskupijskog tijela pastoralnog obilježja. Ne razumije se dakle, zašto bi jedan svećenik ili biskupijsko tijelo mogli doći do "veritatis rei" (do istine stvari) do kojeg inače ne bi mogao doći sud, isto tako biskupijski, ili neki sud Svete Stolice. Sve to potiče na razmišljanje da je jednostavno riječ o pokušaju, dobro smišljenom, da se dođe do rješenja teškog problema zaobilazeći pravo koje je na snazi u Crkvi. Tome treba dodati da osobe visoke stručnosti i velikog iskustva smatraju da, po sadašnjim kanonskim normama, praktično ne postoji slučaj ništavnog braka kojemu bi bilo nemoguće, na pravnom području,

dokazati ništavnost.

Na temelju tih razmišljanja, moguće je utvrditi da još uvijek treba dokazati postojanje konkretnih slučajeva, koji doista postoje, koji ne mogu ući prema pravednosti u ono što je utvrđeno od sadašnjeg kanonskog poretka. Nitko jamačno nije u stanju potpunoma isključiti da bi nepredviđene prilike u budućnosti mogle stvoriti uvjete te vrste. Ali i u toj pretpostavci, uzimajući u obzir sakramentsko i javno obilježje kršćanskog braka, ako je moguće čekati, mora se uteći mjerodavnoj vlasti, koja u svakom slučaju može predvidjeti, putem dekreta ili oprosta kao što je već činila u prošlosti u slučaju Kine.

Na kraju bilježimo da su neki između onih koji su se općenito pozvali na epikeju vjerojatno mislili ne toliko na valjanost druge ženidbene zajednice, već na mogućnost pristupanja euharistiji od strane rastavljenih i ponovno oženjenih vjernika, čija je prva bračna veza sigurno bila valjana. Premda se ponekad govori isključivo o primanju Euharistije od strane tih vjernika, ipak pravi je problem mogu li ti vjernici primiti sakrament Pomirenja, tj. jesu li u stanju valjano primiti odrješenje. To posljednje pitanje mora se postaviti, također u odnosu na ostale moguće prošle grijehe tih vjernika, jer o potrebi stanja milosti za primanje euharistije nije moguće pozvati se na epikeju, budući da takva potreba odgovara božanskom pravu i u samoj je naravi stvari.

Katoličko pravo i moral izričito predviđaju koji su slučajevi u kojima je moguće ne dopustiti sakramentsku ispovijed, objašnjavajući da je u tim slučajevima nužan čin savršenog kajanja, koji uključuje nakanu da se što skorije ispovijedi (CIC 916) te izbjegavanje grijeha u budućnosti.

Na kraju ovih promišljanja može se primijetiti da je epikeja moralna krepost koja utvrđuje načine ponašanja u pojedinim prilikama koje, zbog njihova izvanrednog obilježja, ne ulaze u redovita predviđanja kanonskog poretka. Nedavni prijedlozi koji se tiču rastavljenih i ponovno oženjenih vjernika prizivaju je, međutim, kao moguću temelj alternativnog rješenja općeg problema, što pokazuje da je njihovo pozivanje na epikeju poprilično pogrešno, i zasigurno izvan velike tradicije katoličke moralne teologije. Ono što ti prijedlozi predočuju jest novi općeniti kriterij snošljivosti, čiju bi pomirljivost s nerazrješivošću i sakramentalnošću kršćanskog braka trebalo cjelovito dokazati, i koja je, ipak, izgleda u službi poimanja savjesti koje Crkva ne može prihvatiti.

Prema tome, što se tiče sakramenata ispovijedi i pričesti kod onih koji su bili vjenčani u crkvi, rastavili se i ponovo vjenčali građanski, ostaje stav Crkve od početka da takvi ne mogu ići na spomenute sakramente sve dok ne dokažu ništavnost prve ženidbe te ponovo sklope sakrament ženidbe s novom, slobodnom osobom. Naravno, ovo ne vrijedi u smrtnoj opasnosti kada Crkva nudi tu milost svim vjernicima. Pa, ipak, uprkos tako jasnim stavovima, Crkva ne prestaje voditi brigu i za takve osobe potičući ih da mole, dolaze na sv. misu, djecu odgajaju u kršćanskom duhu... Ni oni sigurno neće ostati bez Božjeg blagoslova i Božje milosti, pa makar ona, nažalost, zbog zapreke koju su si sami postavili, ne može biti potpuna. O samom problemu rastave pisat ću na ovom mjestu drugom zgodom, jer je to problem koji ne nagriza samo Crkvu kao zajednicu čija je temeljna zajednica upravo obitelj, prozvana "malom Crkvom", nego nagriza i samu društvenu zajednicu, jer ugrožava samu Stvoriteljevu zamisao o braku i obitelji.

/Prema IKI priredio: Andrija Anišić/

Piše: Roman Miz

TIPOLOGIJA SLJEDBI

Osim razlikovanja sljedbi od drugih vjerskih zajednica - Crkava i Slobodnih Crkava - u okvirima grupe što ju sačinjavaju sekte, u prvom redu zbog njihove velike heterogenosti i razlika u učenju, praktičnom djelovanju i stavu prema svijetu, društvenim i kulturnim vrijednostima, moguće je izvršiti klasifikaciju, odnosno tipologiju u zavisnosti od njihovih obilježja.

Već u XIX st. ruski pravoslavni teolozi podijelili su sekte, koje su nastale u ruskom pravoslavlju, na dvije osnovne grupe - mističke i racionalističke. 1) Danas postoji više tipova sljedbi. Njihovoj klasifikaciji posvetio je svoj rad i g. Tomislav Branković koji najprije, da bi se dobila potpuna slika različnosti, iznosi osobitosti Crkve, koje su za njega sljedeće:

- "Institucionalizam, koji se manifestuje u dogmama, hijerarhijskom ustrojstvu, autoritetu, disciplini, krutosti u ponašanju, ritualima, simbolima, tradiciji itd.

- Crkvi se pripada samim činom rođenja, pripadnost prethodi odluci.

- Crkva se uklapa u globalno društvo, prilagođava mu se nalazeći kompromis u različitim vezama sa društvom.

- Crkva nastoji da bude univerzalna, opšte usmerena, da u sopstvene redove uključi sve ljude i da ih spase posredstvom sveštenstva i sakramenata.

Nasuprot crkvi, sekta se suprostavlja svakom obliku institucionalizma, koji smatra kao izvrgnuće ranohrišćanskih i biblijskih načela. Sekta je zajednica vernika okupljena na osnovu dobrovoljnosti, a ne rođenja. Čovek mora postati dovoljno zreo da bi doživeo obraćenje i doneo odluku da primi Boga kao ličnog spasioca." 2)

U daljnjoj razradi ovog problema g. Branković piše:

"Većina istraživača sekti dala je svoju tipologiju sekti, zavisno od dominantne karakteristike u učenju ili stavu prema svetu, kojoj su davali prednost nad ostalima. Da bi se u takvoj situaciji postigla ipak naučno upotrebljiva uporedivost, potrebno je izvršiti ujednačavanje kriterijuma, odnosno uzimanje istih obeležja u određivanju tipa sekte.

Dihotomnu podelu sekti nalazimo kod više autora. J. Wach i E. Troeltsch govore o tipu pasivne ili tolerantne ili reformatorske ili aktivne. 3) Prvi tip sekte živi tiho u okrilju vlastite religiozne kontemplacije ne želeći da uspostavi bilo kakve odnose sa spoljašnjim svetom, od koga traži samo tolerantnost. Reformatorski ili aktivni tip sekte nastoji da svet promeni u skladu sa vlastitim religioznim pogledima, tako da su u stalnom sukobu sa spoljnim svetom.

G. Menching deli sekte na dogmatske i religijsko-praktične. Prvom tipu pripadaju sekte koje su utemeljene na razlikama u verskoj doktrini, dok se druge prepoznaju po izrazito naglašenoj praktičnoj pobožnosti.

W. Stark takođe daje dihotomnu tipologiju sekti: progresivne sekte očekuju revoluciju u budućnosti, dok su regresivne okrenute kontra-revolucijom ka prošlosti. On govori i o "violentnim" i "neviolentnim" sektama. Prve su usmerene na rušenje datog stanja stvari, dok su druge više povučene u život vlastite zajednice.

Poznate su i trihotomne tipologije sekte koje su sačinjene u zavisnosti od stava sekte prema svetu (društvu, društvenim organizacijama, društvenim grupama, drugim verskim pokretima i sl.).

Najčešća je sledeća tipologija: prihvata svet, napada ga, izbegava ga.

M. Yinger je među prvima dao navedenu tipologiju sekti. Uočeno je da trećem tipu - izbegava svet, pripada najveći broj sekti.

(nastavlja se)

1) Sergej Margaritov, "Istorija ruskih mističeskih i racionalističkih sekt", Simferopolj, 1910.

2) Tomislav Branković, "Problemi definisanja suštine i karaktera sekti", Marksističke teme", 1987, str. 70.

3) Neke od ovih tipologija navedene su prema Jakov Jukić, "Religija u modernom industrijskom društvu", Split, 1973, str. 326-327.

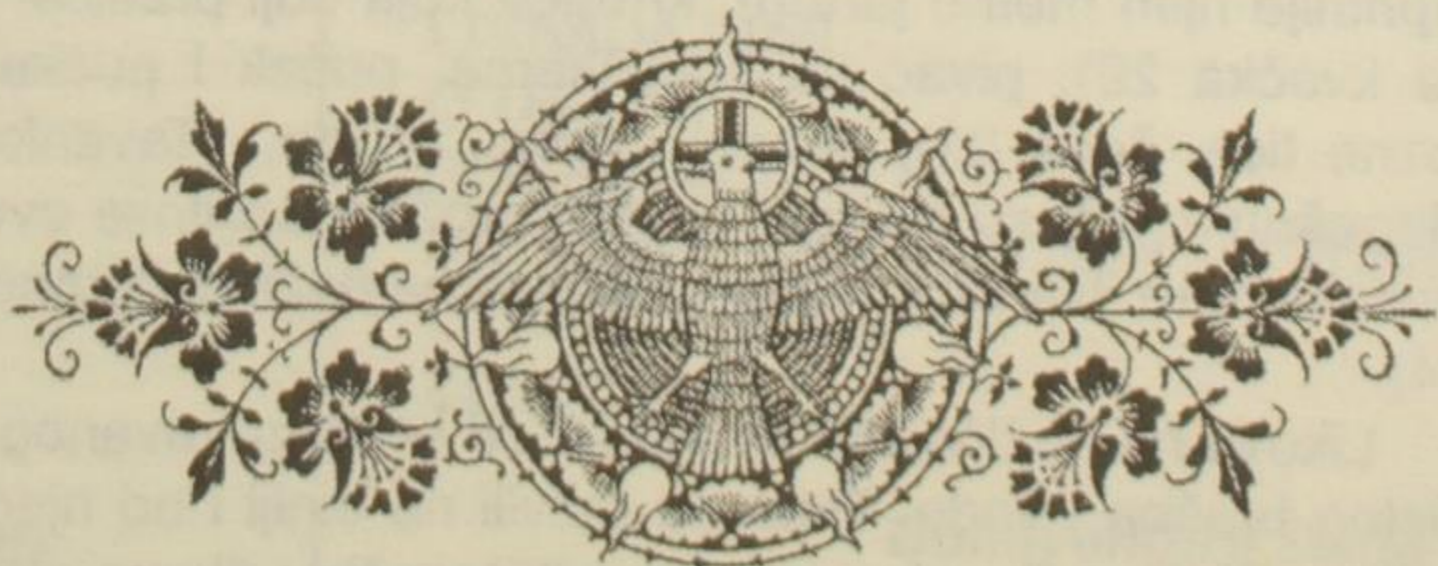
KRŠĆANSTVO JE ISCJELITELJSKO (3)

Emocionalne rane

Smatra se da mnoge medicinske discipline ne mogu uspjeti kao duhovna (milosna) medicina koja otvara čovjeka apsolutnoj ljubavi i ima moć nadoknaditi i izliječiti manjak ljubavi. Jer molitva otvara u čovjeku mogućnost da se opredijeli za dobro, za ljubav i utoliko liječi. Zato kažemo da u duhovnoj medicini postoji milost koja predusreće, koja prati i koja donosi plodove.

U centrima za duhovnu pomoć često se liječe ljudi koji imaju duhovne rane u području savjesti, u području čovjekove odluke i u području čovjekove volje. Neki smatraju da su kod ljudi najteže rane upravo zbog grižnje savjesti. Čovjeku smeta grižnja savjesti jer želi pobjeći od odgovornosti, od ugroženosti, od kazne... Osjećaj grižnje savjesti može ukloniti samo Božja ljubav jer je Bog izvor života. Jedino Božja ljubav može izliječiti rane od pomanjkanja ljubavi koje su uvijek rane osjećaja ugroženosti vlastitog života. Na primjer, gdje god manjka ljubav oca, majke ili nekog drugog, dijete to osjeća kao ugroženost svog života. Ako nema nekog tko ga voli, ako na njega viču, psuju ga, izruđuju mu se, ono to osjeća kao odbacivanje. No, svaka takva ugroženost nosi u sebi još jednu drugu. Budući da ga ljudi ne vole, u njega se uvlači tama te on počinje osjećati kao da je i od Boga napušten. Čovjek kojeg ljudi ne vole gubi "antenu" za Božju ljubav i teško mu je povjerovati da ga Bog voli. Takve rane i takve prostore može samo Bog liječiti. U čovjeku koji ima takve emocionalne rane (roditelji ga nisu voljeli, ostavili su ga, pustili ili prepustili nekom drugom, a dovoljno je samo da nije bilo nježnih riječi, milovanja, draganja, ljubljenja, grljenja djeteta) stvara se osjećaj nevoljenosti i strah od napuštenosti. Pomanjkanjem ljudske ljubavi napadnuti su temelji čovjeka, ono iskonsko povjerenje i sigurnost i čovjek više ne može vjerovati u Boga. U znakovima depresije kao bolesti naći će se pomanjkanje ljubavi i nesposobnosti da se vjeruje Božjoj ljubavi. Ljudi nesigurni u ljubav, u konačnici nesigurni u Božju ljubav, ratovat će, grčevito se držati drugog čovjeka, zakopati se u znanstveni rad, u čitanje knjiga, gledanje televizije ili bolesno jesti. Takvi su također vrlo boležljivi, stalno se razbolijevaju od nekih novih bolesti ili postanu pretjerano religiozni. U liječenju takvih bolesnika neće mnogo pomoći uvjeravanja ili naša velika ljubav, nego molitva i liječnikova povezanost s Bogom. Važno je da duhovni liječnik zna da je rana tu i da je Isus može izliječiti. Pri tome u duhovnom liječenju liječnik zna da je i on sam, kao i svi mi, u suštini ranjen i bolestan i da će moći druge liječiti samo ako svakodnevno dopusti Isusu da i njega liječi.

Priredio: Luan Marko Gashi

Božićnjak

Značaj - Kako se peče

U Božićnom vrmenu, pribogatom narodnim običajima, naši preci su, a posebno salašari, veliku važnost pridavali božićnjaku i njegovom izgledu. Za Božić su pekli kolača koliko je tribalo ukućanima 1) i samo jedan božićnjak koji je u Božićnom vrmenu stoje na astalu ko oličenje slavlja rođenja Isusa. Ako je mater imala novaliju 2) ćer i njoj je ispekla velik kolač. Većinom su matere i kasnije ispekle kolač udatim ćerima.

Božićni kolači se peku na Badnje jutro. Veče prije njeg domačica prosije željenu količinu čistog brašna i ostavi ga u načvama 3) da se priko noći zagrije. Domačica urani i u dobro ugrijanoj sobi il kujni prija zakuvavanja tista se prikrsti i pomoli nad načvama. Prosijanom brašnu doda: u mliku rastvoren pivni kvas, potribnu količinu mlakog mlika, malo putera (da tisto bude mekše), šećera i soli po ukusu i 1-3 jajeta. Tisto je zakuvano kad joj se više ne lipi za načve i prste, oblikuje ga na okruglo, priko načvi metne kvasac 4), pokrije ga čaršapom i ostavi da se kreće oko podrug 5) sata. U međuvrimenu kogod od ženski užari peć. Krenito tisto izvadi i raskuva 6) na siniji 7) na željeni broj kolača, pokrije ga čaršapom i tako ostavi oko frtalj 8) sata. Najpre napravi božićnjak osridnje veličine 9), a od priostalog tista veće kolače 10) iz po tri pletenice i oplete i ko lakumić 11).

Božićnjak se mož napraviti na dva načina: jednostavniji je iz tri jednako debele pletenice ko lakumić, a lipči je i izgledniji kad se napravi iz tri lepanje. Sve su debljine oko 2 cm, a dolnja je širine 20-25 cm, i opaše se pojasacom 12). Na nju se metne sridnja lepanja koja je sa takim pojasacom malko uža od dolnje.

Na sridnju se metne gornja koja sa pojasacom suzi kolač. Lepanje moraju bit jednako debele i okrugle, da božićnjak bude podjednako okruglo i visok. U sridnju lepanju domačica utisne gvozdenu novčić. Na vrv božićnjaka se metne prikrižak 13). Oblikovan božićnjak se percem 14) primaže žumancetom jajeta. Konačnim izgledom božićnjak je trostepen, sa dvi basamage 15) na koje će se slagati ukrasi. Peče se u užarenoj peći dok ne porumeni.

Ukrašavanje božićnjaka pravi naj-sprtnija domačica, a nuz nju rade i mlade, uče se toj nadahnutoj rukotvorini. Na prikrižak se metnu pet ruža 16) - u sridinu i na svaki kraj prikrižka po jedna. U sridišnjem mistu je Blažena Divica Marija sa malim Isusom u krilu 17) il u kolviki. Na vrvu se napravi usprsto 18) drvo sa nekoliko grana, na vrvu sa zvi-zdom 19). Ispod, na pojasacima se poređaju iz tista napravljeni ukrasi: pastir, govedar, par volova (sprtnije njim metnu jaram), krmača koja doji prasice, nasade-na kvočka 20), pivac sa kokoškama, pućak i pućka, guske, razne tice, ševa 21), sunce, misec, zvizde... Tavankućanke i Mirgešanke 22) su mećale i grozd grožđa (sprtnije evenku 23) i vinsko bure. Naritko, al ima i taki koji na božićnjak meću i zmiju 24).

Likove na božićnjaku su pravili od tvrdo zakuvanog tista, od čistog brašna i vode. Tisto su razvili na siniji i od njega pravili željene likove. Po starovinskom 25) načinu likove su pekli na

božićnjaku zajedno s njim. U novije vrime likove osuše u lerni i biljancetom jajeta pričvrste na ispečen božićnjak. Ovako okičen božićnjak je dvobojan, blido-rumeni likovi odudaraju od njegove rumene boje.

Našim starima je bilo važno da božićnjak bude što izgledniji jel oličuje prisutnost Božića, dolazak Isusa u kuću, i cilo Božićno vrime stoji na astalu ispod propeća 26). Uz to je božićnjak i obiteljski Betlehem. Kogod da je ušo u sobu, pogled mu se zadržo prvo na božićnjaku, koji je izgledom i ukras astala, pa su mu se podjednako divili ukućani i gosti. To su itekako cinile domačice; išle su jedna drugoj u positu i rad tog da vide i druge božićnjake da bi što bolje znale ociniti svoju rukotvorinu.

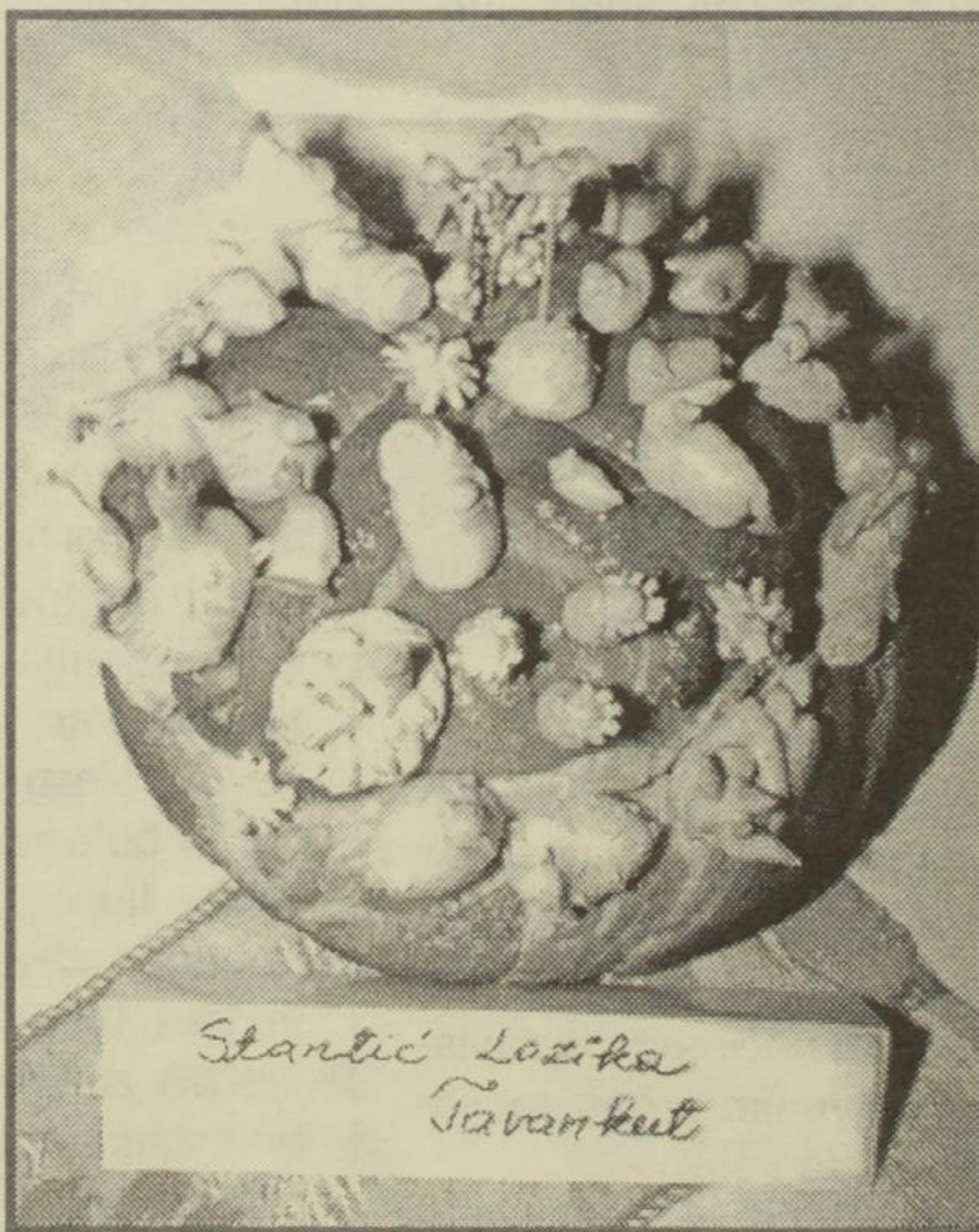
Tom lipom božićnjaku dodali su po koju jabuku, malo suvi šljiva, ora u lupinji, a okružili ga zelenim žitom. Božićnjak je osto na astalu sve do užne na Novu godinu, kad ga je domaćin raspolovio na glavi položaja il najmlađeg diteta i svakom za astalom podilio po jedan komad. Najsrićniji je bio onaj ko je u svom komadu našo novčić 27). Domaćin je novčić iz božićnjaka zadio za slime 28).

Naši preci su želili i ovakim isičkom iz svog života pokazat kako slave rođenje Isusa. To su brižno nigovali i pridali nama. A mi? Na nama je da ovaj lip i bogato nadahnut običaj sačuvamo i pridamo našim mladima u svoj njegovoj lipoti, makar i izložbom kaka je bila ove godine.

Izložba božićnjaka

Znajuć za ovoliku važnost božićnjaka i kako je složeno njegovo pečenje, Etnografski odjel "Blaško Rajić" Instituta "Ivan Antunović" priredio je izložbu božićnjaka, da narodu odjedared pokaže više božićnjaka, da se vidi nadahnuće i maštovitost rukotvorina naši domačica. Dvadeset vridni domačica je donelo 24 božićnjaka koji su bili izloženi od 17. do 24. prosinca 1997. godine u izložbenoj prostoriji HKC "Bunjevačko kolo", u zgradi galerije "Dr. Vinko Perčić". Prvu izložbu božićnjaka otvorio je vlč. Andrija Kopilović, pridsidavajući pridsidništva Instituta "Ivan Antunović", koji je prisutnim rastumačio značenje božićnjaka u životu Bunjevaca Hrvata, posebno salašara. Naglasio je da je na božićnjaku likovno pokazana teologija Božića: "Molitva zahvale za sve što je Bog ljudima podario milošću u ovoj godini, to je molitva za Božju milost u sljedećoj godini, želja za dobro ot-hranjivanje svega što salašara okružuje i što mu život znači. Uz to božićnjak je i salašarski Betlehem, s novorođenim Isusom u salašarskom okruženju, a to nije

daleko od najdublje teologije utjelovljenja, jer se Isus utjelovljuje i sad pod oblikom kruha u svetoj misi. Salašarski Betlehem se razlikuje okruženjem od podneblja u kojem se rodio Isus, a tim likovnim prikazom na božićnjaku Isus ulazi u svaki dom. Ovo je naša narodna umjetnost kojoj se divimo i pohvaljujemo vrijedne domačice koje čuvaju ovaj naš običaj. Neka ova izložba potakne i druge domačice da se unaprijed sprema za pečenje božićnjaka i da pokažu svoje umijeće na zajedničkoj izložbi u sljedećem predbožićnom vremenu."

Da je ova izložba mogla bit priređena, triba zafalit domaćicama:

- Veronika Čović, Subotica - Gat
- Krista Balaban, Subotica
- Gabrijela Horvat, Gornji Tavankut
- Elizabeta Jacek i Gabrijela Milodanović, Palić
- Anica Jaramazović, Subotica - Ker
- Vera Kolar, Tavankut
- Krista Kopilović, Mala Bosna
- Siba Lebović, Gornji Tavankut
- Janja Matković, Mala Bosna
- Liza Petrekanić, Ljutovo
- Dominika Pijuković, Subotica
- Marija Pijuković, Subotica
- Marija Prčić, Gornji Tavankut
- Vita Radnić, Subotica
- Anica Skenderović, Mala Bosna
- Lozika Stantić, Tavankut
- dva božićnjaka
- Julka Vidaković, Ljutovo i
- Jovanka Vuković, Ljutovo.

Organizatori su uz suglasnost domaćica crkvama u varoši i okolici darovali najlipče božićnjake da budu ukras oltara u Božićnom vrimenu.

Na žalost, Veronika Čović nije doživila kraj izložbe. Saranjena je na Badnji dan, a njezin božićnjak, jedan od najlipči, krasio je glavni oltar Velike crkve (29) u vreme Božića.

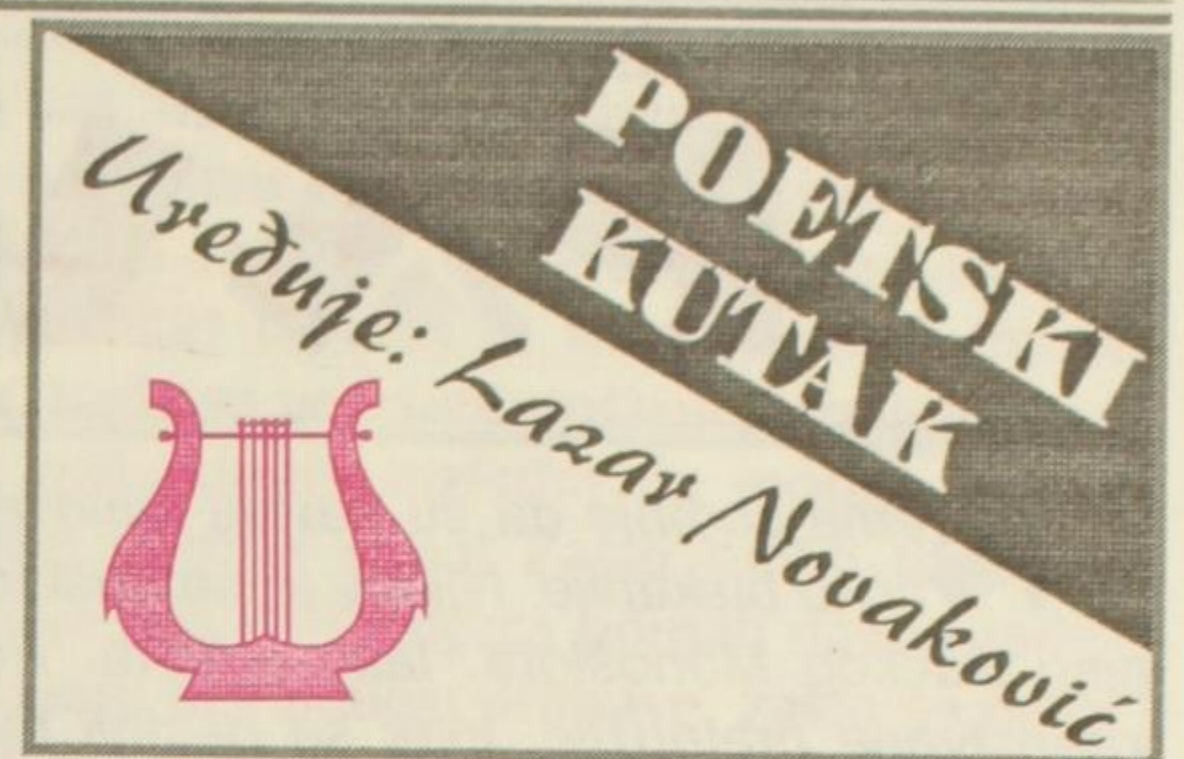
Poučeni ovogodišnjim iskustvom, organizatori su obećali da će održavanje sledeće izložbe oglasit dobrim ranije i na više načina, prirediće je u izglednijoj prostoriji, a narod će moć komotnije razgledat ovu divnu narodnu ruktvorinu, jel će izloženi božićnjaci bit prigledniji.

Od pofale ne triba izostavit ni ljude koji su ovu izložbu osmislili i ostvarili, a tim se diči Etnografski odjel "Blaško Rajić" Instituta "Ivan Antunović".

Manje poznate riči:

- 1) Božićni kolač se ide na Badnje večje i prva tri dana Božića
- 2) Novalija - nova mlada, najduže do godinu dana braka
- 3) Načve - drveno korto za zakuvavanje kruva i kolača
- 4) Kvasac - četvrtaste drvene palice: dvi uzdužne (oko 60 cm), spojene sa dvi poprične (oko 35 cm), metne se priko načvi da drži čaršap nad tistom
- 5) Podrug - jedan i po
- 6) Raskuvat - tisto izvadit iz načvi, isić na komade, malo zakuvat
- 7) Sinija - daska za razvijanje tista
- 8) Frtalj - jedna četvrtina
- 9) Ispečen božićnjak je oko podrug kile, il malo više
- 10) Veći kolači su 3-4 kile
- 11) Lakumić - opleten kolačić
- 12) Pojasac, oplesac - pletenica iz četri ko palac debela tista kojom je opasana lepanja božićnjaka
- 13) Prikrižak - ko palac debela pletenica čini križ na vrvu božićnjaka
- 14) Perce - povezana pera iz sridine krila guske, ni odviše tvrda ni mekana, služi za mazanje tista žumancetom jajeta
- 15) Basamaga - stepenica
- 16) Svaka ruža predstavlja jednu od pet Isusovi rana
- 17) Držat u krilu - sideći držat u naručju
- 18) Usprsto - uspravno
- 19) Zvizda vodilja za tri kralja
- 20) Nasađena kvočka - kvočka na jajima
- 21) Ševa - poljska ptica
- 22) Mirgeš - Ljutovo, naselje kraj Tavankuta
- 23) Evenka - odsičen struk vinove loze sa nikoliko lipi grozdova, obišen u špajcu da sačuva svežinu grožđa do Božića i dalje
- 24) I zmija je bila u Božjem vrtu, ukućane triba da podsica da ne dođu u napast
- 25) Starovinski - iz davnina, kadgodašnji
- 26) Propeće - križ sa Isusovim tilom
- 27) Ko nađe novčić u kolaču, biće sritan cile godine, imaće novaca
- 28) Novčić zadiven za slime znači da će u kući cile godine bit novaca
- 29) Velika crkva - katedrala-bazilika sv. Terezije Avilске u Subotici

Alojzije Stantić

Franjevac Bonaventura Duda poznat je kao zanosan svećenik i dobar profesor. Autor je brojnih knjiga i članaka biblijske i vjerničke tematike. Manje je poznato da mu i pjesnička nadahnuća nisu strana. Za ovaj broj smo izabrali njegovu pjesmu "Mjesečina".

Mjesečina

Oduvijek sam volio mjesečinu.
U njoj sve stvari se čine
u isto vrijeme da jesu
i kao da nisu.

I sebi sam, tako izgledam:
da jesam,
i kao da nisam.

I kad mislim da jesam,
skoro da želim da nisam.
Jer - jao - ja koji jesam
više sam onaj koji nisam.

I moglo bi biti da k Bogu dođem
kao da jesam,
a On će mi reći da nisam.

A tada -
bolje bi bilo
da nije me bilo.

A kada mislim da nisam,
bude mi žao,
jer volim da jesam.

O kako je dobro: biti!
To možda i ne znam pravo
već samo slutim
kako je dobro: biti!

Jer -
i ovo malo što jesam
dok nisam,
kako je lijepo biti.

O TI KOJI JESI
I NIKADA NISI!
O DAJ MI,
BITI MI DAJ!
DA JESAM, I SAMO JESAM - U TEBI!
O TI KOJI JESI
BITI MI DAJ!

Bonaventura Duda

Uređuje: Stjepan Beretić

PAVLINI

Nema sumnje da su pavlini djelovali na području Subotičke biskupije. Njihov je samostan bio u okolici današnjeg Bačkog Monoštor. Iako rubrika "Povijesni kutak" nema znanstvene pretenzije, ipak se nastoji pisati tako da se pred čitatelje iznese istina. U pisanju članaka iz povijesti najsigurnije bi bilo služiti se izvorima. Arhivi bi bili pravi izvori za znanstveni rad. Ali gdje su bački arhivi iz predturskih vremena? I tko bi od svećenika našao vremena da se posveti istraživanju arhiva iz srednjega vijeka? Kad nema arhiva, poslužiti ćemo se literaturom. Potražiti ćemo članke ili knjige o određenoj temi. Da bi se izbjeglo svako moguće lutanje ili ponavljanje već poznatoga, posegnut ćemo za dobrim leksikonima, koji će pored najosnovnijih podataka spomenuti i članke ili knjige već objavljene o određenoj temi. Budući da je moje znanje o pavlinima malo, našao sam nekoliko članaka a poslužio sam se i s tri leksikona. Međutim, čak i u leksikonu se mogu naći netočni podaci.

Kako je članak u "Zvoniku" broj 6/1997. pod naslovom "Prije 500 godina u Bačkoj djelovali posljednji pavlini" izazvao veliko zanimanje i čuđenje, još jednom pišem o pavlinima na osnovu predavanja pavlinskog aspiranta Marka Glogovića, koje je on održao na znanstvenom skupu "Šest stoljeća kulture i umjetnosti u Lepoglavi" 9. listopada 1993. godine. Iz spomenutog predavanja proizlazi da je idejni osnivač reda stvarno sveti Pavao Tebanski (*228.+343). Život svetoga Pavla je pak zapisao poznati sveti Jeronim u vremenu od 375. do 379. godine. Sveti Antun Pustinjak, pa i sveti Jeronim smatraju svetoga Pavla ocem anahoretizma (neorganiziranog redovništva).

Neorganizirani život pustinjaka

Diljem Egipta bilo je na tisuće pustinjaka koji su nastojali ostvariti ideale Pavlovog pustinjačkog života. Takav stil života se po Europi pojavljuje istom u IX. stoljeću. I europski pustinjaci nastoje ostvariti ideale svetoga Pavla iz Tebe. Spočetka pustinjaci žive neorganizirano. Zasebno. Jedna je skupina pustinjaka mogla živjeti pod Bačkim Monoštorom i prije nego što su se organizirali mađarski pustinjaci. Istom od 1215. godine pustinjaci žive u nastambama okruženim zidinama s crkvom u sredini. Zidine su se gradile više zbog čestih provala, nego zbog toga što bi to odgovaralo pustinjacima. Obzidani samostanski prostor i crkva bila je i ona sv. Jakova kraj Pečuha u Mečeku. Ti su prvi pustinjaci živjeli bez određenih pravila. Život im je tekao bez kontakta s vanjskim svijetom, u strogoj pokori, molitvi i kontemplaciji. Pustinjaci su stanovali u zasebnim ćelijama a živjeli su od rada svojih ruku. Izbjegavali su čak i kontakte sa svojom rodbinom.

Red pustinjaka svetoga Pavla prvog pustinjaka

Pustinjački način života je u srednjem vijeku bio vrlo privlačan. Tako bogati humanist i ostrogonski kanonik blaženi Euzebije nije krio svoju naklonost prema pustinjačkom načinu života. Konačno, godine 1242. Euzebije odlazi među pustinjake. Zaneseni njegovom mudrošću, oko njega se u gorju Pilis okupljaju mnogi pustinjaci kojim je on podigao i odgovarajuću crkvu svetoga Križa. Konačno je podigao i neke zajedničke ali i zasebne prostorije. Samostan je dovršen 1251. godine. Blaženi je Euzebije otputovao u Rim, gdje je isposlovao odobrenje pavlinskoga reda. U tome mu je pomagao sveti Toma Akvinski. Bilo je to istom 1262. godine. Blaženi Euzebije je umro 20. siječnja 1270. Prema obnovljenim pravilima reda iz 1309. godine, vrhovni poglavar reda se zove prior generalis, a poglavar jednog

samostana prior domus. Poznato je da su pavlini vodili nacionalna svetišta Hrvata, Mađara, Slovaka i Poljaka. Ugledni mađarski i hrvatski pavlini su postigli to da su im se 1340. godine pridružili pustinjaci iz

Njemačke. U 15. stoljeću njihova pravila prihvaćaju i pustinjaci Palestine, Portugala, Španjolske, Italije, Francuske, Egipta. Upravo taj podatak, da su naime pavlini živjeli i u Francuskoj i u Portugalu, je izazvao čuđenje jednoga čitatelja "Zvonika". Pavlini u Francuskoj (Pariz - Rouen) su se 1620. godine odvojili, kao i oni na Mallorci koji su se 1613. godine odvojili. Bilo kako bilo, u 15. stoljeću su pavlini imali već osam provincija od kojih su tri bile u Hrvatskoj. Od 17. stoljeća pavlini su postali poljski nacionalni red.

Krize i procvat

Nakon bitke kod Mohača 1526. činilo se da će red biti posve zatrt. Tada je nestao i monoštorski pavlinski samostan. Turci su tom prilikom ubili do 2000 pavlina i razorili oko 150 samostana. Uništeno je 6 od osam provincija. Ostaci pavlinskih ostataka se raspršiše po Poljskoj i Europi. Ipak se red poslije Turaka opet obnovio. Nova je opasnost udarila na pavline kad je Josip II ukinuo sedamdesetak samostana s 1000 pavlina. Tada je u Hrvatskoj zatvoreno dvadeset pavlinskih samostana. Prvi pokušaj velike obnove zamrlog reda bio je 1926. godine. Godine 1979. bilo je već gotovo 300 pavlina u dvadesetak samostana. Danas već žive u Poljskoj, Slovačkoj, Mađarskoj, Njemačkoj, Hrvatskoj, Italiji, Švicarskoj, Ukrajini, Južnoj Africi, Americi i Australiji.

Pavlini u Hrvatskoj

Prvim hrvatskim pustinjakom se smatra Ivan Gostumil koji je kao pustinjak živio u Češkoj do 904. godine. U Hrvatskoj su pustinjaci živjeli, kao i u Mađarskoj, prije nego što su bili papinski potvrđeni. Njihove se zajednice pojavljuju već 1237. a 1244. podigli su svoj samostan u Dubici. Od 1240. živjeli su u Remetama gdje se sve do danas sačuvao Gospin kip koji su oni sa sobom donijeli. Vremenom su u Hrvatskoj imali pedesetak samostana. Na poticaj pavlina Hrvatski je državni sabor 1864. godine proglasio svetoga Josipa zaštitnikom svoje domovine. A pavlin i zagrebački biskup Martin Borković je odredio post na dan uoči svetkovine Bezgrešnog začeca BDM u znak narodne zahvalnosti Gospi. Hrvatski su pavlini stekli velike zasluge za njegovanje i čuvanje hrvatskog jezika. Pa nije čudo što ih je 1504. godine papa Julije spomenuo kao "fratres sub lingua sclava" (braća slavenskoga jezika). Zaslužni su u Hrvatskoj i za školstvo. Tako je u njihovom samostanu u Lepoglavi već od 1503. godine djelovala gimnazija. Godine 1564. imali su pavlini sveučilište. U XVIII. stoljeću je još više porastao ugled Lepoglave, budući da je lepoglavski samostan postao Generalna kurija cijeloga reda. Hrvatski je narod iz pavlinskih redova dobio pet biskupa, tri nadbiskupa i jednog kardinala. A tko će prosuditi njihove zasluge u slikarstvu, glazbi, kiparstvu, književnosti, leksikografiji, u pisanju povijesti!

Tek od 1325. godine smjeli su pavlini ispovijedati, od 1401. godine i poučavati. Tako su se vremenom sve više uključivali u pastoralni rad, pa je njihovo djelovanje na duhovnom i kulturnom podizanju naroda bivalo sve utjecajnije. Iz svega gore iznešenoga se s lakoćom može zaključiti šta su za ovako malu zemlju kao što je Bačka značili pavlini i njihov više od 300 godina dugi boravak na bačkoj zemlji.

Napisano prema predavanju Marka Glogovića, Pavlini u povijesti: između monaštva i apostolata, Lepoglavski zbornik 1993, Zagreb 1994, str. 95-105.

ČEMU TOLIKO MALTRETIRANJE OKO KRŠTENJA ODRASLIH?!

Vjerujemo da niste samo "razočarana" majka nego i vjernica!? A to znači da ste sposobni neke stvari gledati očima vjere i zakona jedne zajednice koja se zove Crkva i koju je Krist ustanovio za naše spasenje. Ako na taj način želite razmišljati, onda ćete i Vaš slučaj lakše razumjeti i prihvatiti ono što ta Zajednica uči i nalaže.

U svakom slučaju, hvala Vam što ste nam se javili jer vjerujemo da to nije samo Vaš problem nego i drugih vjernika kojima nisu baš jasne temeljne istine naše vjere. Dobro kažete da je vjera u ateističkom sustavu bila na marginama društvenog interesa, ali i više: sustavno gonjena da nestane! U takvoj situaciji mnogi roditelji su podlegli indoktrinaciji suprotnoj našoj vjeri pa nisu krstili svoju djecu. Međutim, sada u novim okolnostima slobode ispovijedanja vjere, vjerujemo da je zauvijek prošlo vrijeme ateizacije. Zato se sada javljaju mnogi mladi, pa i stariji, sa željom da se ono nekad zanemareno popravi. Roditelji im u tom daju podršku (kao i Vi). Ima ih koji krštenje traže iz čisto profanih razloga (dobiti krštenicu), ali ima i onih koji iz vjerskih razloga to čine. I tu moramo biti načistu: Ako netko želi samo dobiti krštenicu, onda je bolje da se i ne krsti, jer krštenje nije tek neki upis u maticu krštenih, nego je ono sakrament, a to znači za nas vjernike - svetinja! A svetinja se ne daje u profane svrhe.

Ali da krenemo od Vaše tvrdnje "da se mala djeca krštavaju bez ikakve pripreve". Istina je, međutim, da Crkva ne dijeli sakramente bez ikakve pripreve!

Za krštenje **djeteta** traži se pristanak i priprava roditelja i kumova. U Katoličkoj crkvi djeca mogu primiti sakrament krštenja na temelju vjere svojih roditelja ili kumova, koji moraju jasno dati obećanje da će svoje dijete odgojiti u vjeri Crkve. To obećanje se u obredu krštenja izričito traži i naglašava.

Roditelj ili staratelj ima pravo odlučiti hoće li ili neće svoje dijete pokrstiti. Ali ako se odluče za krštenje, onda time pristaju da će svom djetetu pružiti i kršćanski odgoj. Ako pak to nisu spremni, onda se krštenje u najmanju ruku odlaže (a može se i uskratiti). Dakle, i za krštenje malenih traži se priprava i odgovornost roditelja ili kumova.

Crkveni propisi zahtijevaju od svećenika ili kateheta, osobito prigodom krštenja prvog djeteta, da prije krštenja pripreve roditelje i kumove kako bi se oni podsjetili tko su i što su, te obnovili vjeru u važnost i dalekosežnost toga prvog i najvažnijeg sakramenta. Naime, po tom sakramentu čovjek se suobličava samom Kristu da bi u ovom svijetu svjedočio i postao drugi Krist (Kršćanin). A to je jedna ozbiljna i velika zadaća! Zato se roditelji i kumovi pripremaju da bi bili sposobni omogućiti djetetu to jednom izvršiti. To je osobito važno za one roditelje koji nisu imali prilike bolje upoznati svoju vjeru u prošlim vremenima ateizacije. Roditelji na krštenju prihvaćaju zadaću da svoje dijete odgoje u ljubavi prema Bogu i bližnjemu, a to konkretno znači da će roditelji i kumovi postepeno djetetu otkrivati Boga kao najvećeg čovjekovog prijatelja da bi to dijete kad odraste osobno zauzelo prema Bogu svoj životni stav.

Dakle, nije dovoljno dijete samo pokrstiti pa da bi time sve bilo završeno. Ne, nije završeno - tek nakon krštenja kršćanski život počinje. Krštenje ne čini čovjeka automatski vjernikom. Krštenik je dužan pokazati svoje kršćansko lice - da je postao novo stvorenje po sakramentu krsta. Nužno je da dijete sukladno svojoj dobi otkriva veličinu i cilj ljudskoga života i to uskladi svojim konkretnim životnim ponašanjem. Zato je i potrebno da se roditelji koji traže krštenje svog djeteta valjano pouče - što to njihovo dijete prima.

Molim Vas, naši mladi nisu krivi što su živjeli u ateističkom društvu pa su ostali nekršteni. Ali se sad žele krstiti! Zar nije u interesu Crkve da bude što više vjernika? Ili Vam je to svejedno?! Imam sina i kćer. Sada su već srednjoškolci i željeli bi se krstiti, ali naš župnik inzistira da moraju ići na pouku dugu godinu dana! Zašto toliko maltretiranje? Ako se zna da se djeca odmah nakon rođenja pokrštavaju bez ikakve pripreve, zašto se ne bi i naša omladina krstila tako?

(Razočarana majka)

Ako o svemu tome ozbiljno razmislimo, onda ćemo razumjeti da je pravi nonsens pokrštavati **odrasle** bez prave pouke, koja kod nas traje oko godinu dana. Za ilustraciju, u misijskim krajevima priprava za katekumene traje 3 godine, pa i više s predkatekumenatom. Kad jedna odrasla osoba želi pristupiti u neko udruženje, ona mora razumjeti ciljeve tog udruženja i vidjeti kakvo dobro želi polučiti za sebe i cijelo to udruženje. Pri tom novopridošli član mora prihvatiti pravila i zakone te udruge, a ne samo da ima želju nešto od nje dobiti.

Isto tako, ulazak odrasle osobe u crkveno zajedništvo nezamisliv je bez poznavanja Boga, njegove volje i bez poznavanja smisla ulaženja u crkveno zajedništvo. A da bi odrasla osoba mogla donijeti takvu za život važnu odluku, mora znati šta ta odluka za sobom povlači. Budući da je ta odluka veoma ozbiljna, pretpostavlja se i ozbiljna priprava. Za ilustraciju: Kurs engleskog jezika na koji mnogi roditelji vode čak i manju djecu, zahtijeva redovitu i dopunsku nastavu; za umješno sviranje na nekom instrumentu potrebna je duga obuka i mnogo vježbanja. Pa zar za življenje valjanog kršćanina nije potrebno ništa!?

Nema krštenja na brzinu! Nema "brzih" obraćenika! Biti kršćanin preozbiljna je stvar a da bi to netko mogao postići bez truda i ozbiljnog angažmana. Motiv za krštenje - da se tek priskrbi krštenica - nema nikakve veze s kršćanstvom, vjerom i Bogom! Ali na jednoj dobroj pripravi odrasla osoba će pročistiti svoje motive i želje za ulaženje u crkveno zajedništvo, ili će pak odustati od primanja krštenja jer ne želi biti kršćanin. Priprava odraslih je nužna i obvezatna jer se samo na taj način čovjek zapravo upoznaje s Bogom i njegovim pozivom koji On upućuje svakom pripravniku pojedinačno. Postati kršćanin i član Crkve te ostvarivati život po Kristu u Duhu Svetom mogu samo oni pripravnici koji su shvatili što Bog od njih traži u konkretnom životu i na kakvo ih dostojanstvo poziva. Samo takvi su sposobni primiti sakrament krštenja! Postati sin ili kćer Božja (što se zbiva u krštenju) najveće je moguće dostojanstvo za čovjeka. A priprava za primanje toga dostojanstva nije i ne može biti "maltretiranje" već slobodno i svjesno opredjeljenje ozbiljnog čovjeka.

U ovo naše doba, koje je poznato po različitim duhovnim ponudama, najvažniji je osobni izbor, osobna odluka. A takva osobna odluka nikako se ne može donijeti bez dovoljne pouke u slobodno i u ispravno formiranoj savjesti.

Svećenicima je doista stalo da ima što više vjernika, ali ne **krštenih nevjernika!** Zato oni nikad neće maltretirati, već ozbiljno uzimati svetinje i čovjeka koji traži Boga. Svećenici uvijek poštuju iskrene tražitelje Boga koji stvarno i ozbiljno žele prihvatiti kršćanstvo.

Antun Miloš, Žednik

**POSTAO BIH KRŠĆANIN,
KAD NE BI BILO "KRŠĆANA"!**

(Gandhi)

Otmara Majera bb.
Subotica ★★★★★

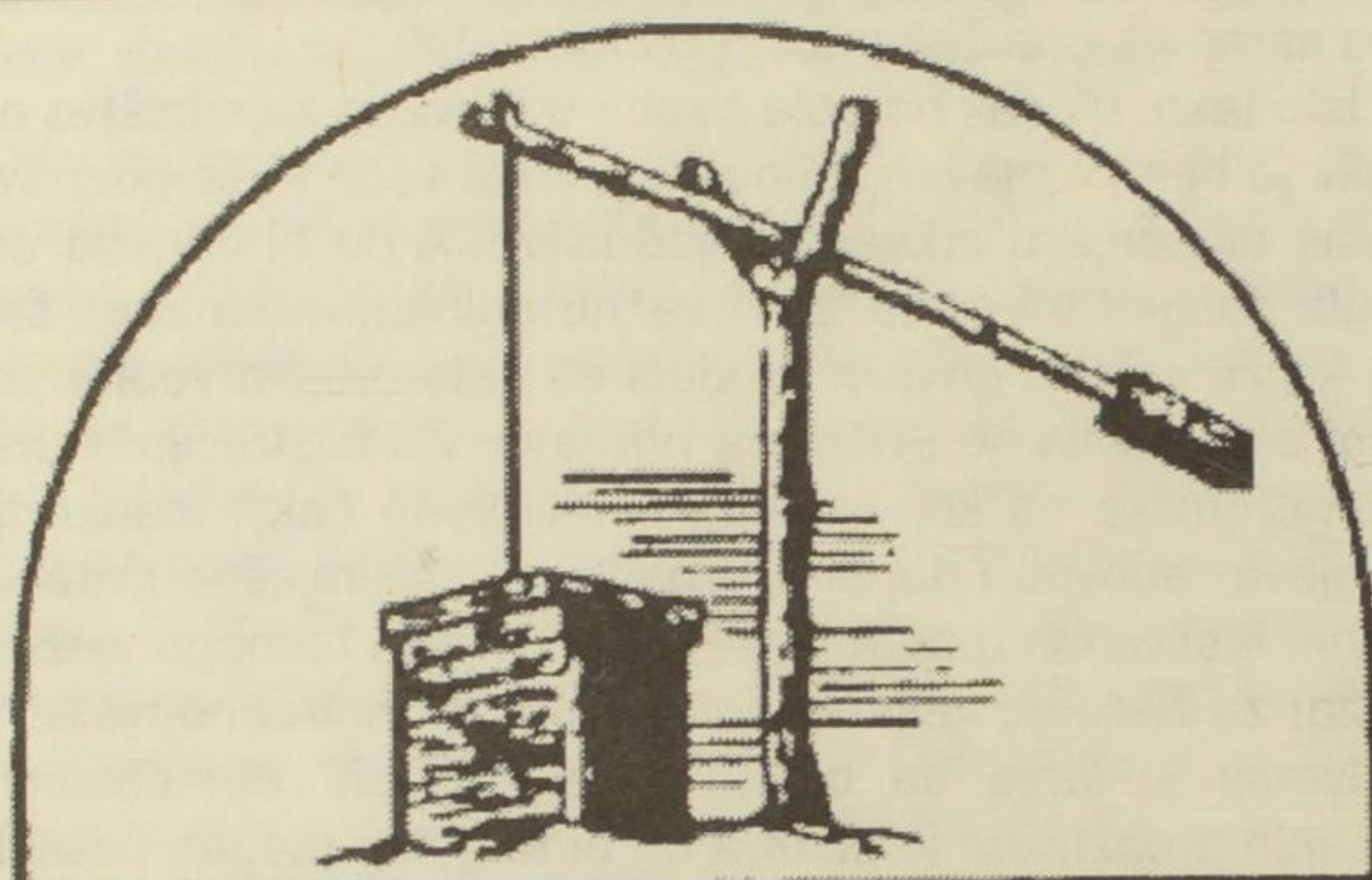
☎ (024) 554-554

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2.
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvećari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvećari "ORHIDEJA")
Telefon: 752-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202
- NOVI KNEŽEVAC, Maršala Tita 16
Telefon 0230 / 83 - 417

SALAŠ

ZEMLIORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

PROIZVODNO TRGOVINSKO PREDUZEĆE

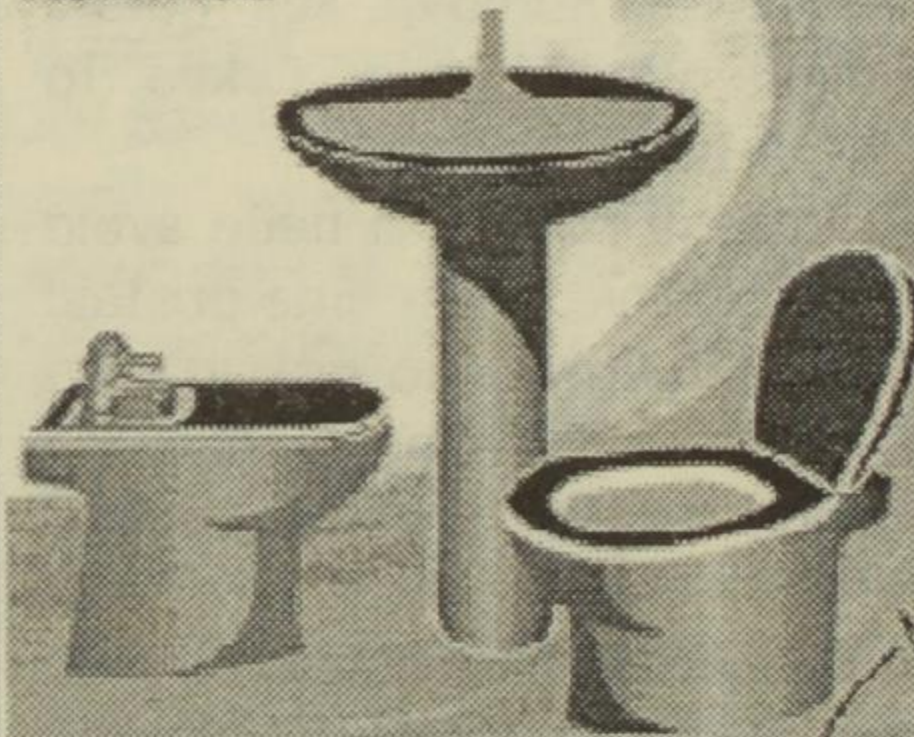

BANE

KOMPLETAN GRAĐEVINSKI
MATERIJAL

JACUZZI KADE
OPREMA ZA KUPATILA
TOALETNI ORMARIĆI
KUPATILSKI NAMEŠTAJ
DRVENI WC POKLOPCI
U VIŠE BOJA

KUHINJE

Čarolija prirode
utkana u vaš dom

24000
SUBOTICA,
Batinska 34
Tel./fax:
024/ 561-186
Tel.:
024/561-187
Private:
024/ 561-201

NAJJEFTINJE
KERAMIČKE
PLOČICE!

DIZAJN: ZVEKAN D.

Dragi čitatelji, sigurno ste primijetili da je božićni broj ZVONIKA bio posebno raskošan. Zbog toga smo posebno zahvalni g. Blašku Gabriću i štampariji "Globus".
Neka ih Bog blagoslovi!

Isplati se ženiti

*Jer Štamparija "Globus"
brzo kvalitetno i jeftino*

*štampa pozivnice
za svadbu.*

Otmara Majera 10
Telefon: (024) 551-202

IN MEMORIAM

ETELA SKENDEROVIĆ
rođ. **TONKOVIĆ**
(1914 - 1997)

U Subotici je 1. prosinca 1997. godine u 84. godini života preminula poslije kratke, ali teške bolesti Etela Skenderović.

Bila je ljubiteljica života. Sa svojim suprugom Antunom, našem narodu i Crkvi je darovala šestoro djece. Bila je ona nadasve pobožna žena. Svaki dan je sudjelovala na svetoj misi i blagovala Tijelo Kristovo, bilo u Franjevačkoj crkvi, bilo u svojoj župnoj crkvi Sv. Jurja. Više od 60 godina bila je trećoredica. Bila je cijenjena i voljena, zato ju je na posljednji počinak ispratilo mnoštvo naroda. Sprovedne obrede predvodio je župnik Dobai István, a prigodnu homiliju održao je o. Marijan Kovačević. I dok majka Etela, vjerujemo, sad već uživa radost vječnoga života, njezini najmiliji su tužni ali ponosni što su je imali. S ljubavlju je se sjećaju i za nju mole: Suprug Antun, djeca: Stanka, Ilka, Joso, Mičo, Ivo i Ruža; zetovi i snahe: Luka, Bela, Davorka, Tanja, Mirjana i Lazo, te unuci: Marko, Vesna, Emil, Krešimir, Branimir, Josip, Zrinka, Hrvoje, Nikola, Ivan, Nina, Marko, Ante, Andrea, Ivana, Sandra i Marko.

MAJKINA DUŠA

Za dugi zimski večeri, kad snig pokrije njive i livade i onemogućujući svaki poso, ljudi i žene sa komšinski salaša češće su se sakupljali kod kojeg komšije i u divanu prikratili dugačku noć.

Žene su obično češljale ili prele vunu, ili od opredene vune štrikale čorape, rukavice ili cvetere, a muškarci su se najčešće kartali ili divanili o svim mogućim događajima ili bi kogod od stariji čeljadi pripovido o svojim prijašnjim doživljajima.

Jedne ovake večeri, sakupilo se oveće društvo kod bać Joke. Žene su žurno češljale vunu, jer su bile poklade, pa su tile da ovo večer bude svršeno češljanje. Divanile su o svemu što se ticalo domaćica, a muškarci su sidili za astalom i kartali se duraka.

Od vremena do vremena bi po koji od pušača savio cigaretlu i pripalio je iznad cakla lampaša, a dim se vio po cijoj sobi i nosio miris duvana.

- "Jeste čuli, čeljadi, šta se desilo Ivanu Duliću ovi dana?" - upita Gabor ostale.

* "Šta, ne znam, nisam čuo" - odgovori domaćin Joka, koji je ujedno bio najstariji među njima.

- "Otkad mu je umrla mater, skoro svaku noć kogod lupa po tavanu i u kujni, a desilo mu se i to da je jorgan i uzgljancu našo na srid sobe" - počne Gabor pripovidat.

- "Ta idi! Nije to istina, valjda misliš da je to njegova nana. Možda se štogod slučajno desilo, a oni napravili čitavo čudo" - kaže Jokin komšija Joso, koji nije virovo u ovake babije divane.

* "Ta, kažu da je istina" - potvrdi Manda, Gaborova žena.

- "Ima ko je baš išo da se uviri" - uviravala ji je Marga.

Pristali su se kartat, a i žene su prikinile svoj poso i divan i slušale su šta muškarci pripovidaju.

Bio je ovo uvod, pa se je počelo pripovidat o svim slučajevima za koje se znalo, a bili su u vezi sa dušama, višticama, vilama, pa čak i o nečastivom.

Za vreme dok su trajali ovi divani, žene su dovršile vunu i na prijedlog jedne spremale se na odlazak kućama.

* "Pazite da vas neće duše!" - našali se domaćin Joka, ispraćajući sa ženom svoje goste, koji su odlazili svojim salašima.

Kata, žena komšije Jose, neprestano je mislila o događajima za koje je ovo večer čula i pomišljala na svoju svekrvu, koja je

prija tri nedilje umrla na njevom salašu. Makar se ništa nije desilo posli njezine smrti, a i sama baš nije virovala u te pripovitke, ipak je vaćala jeza sićajući se pripovidaka koje je slušala.

Došli su na salaš, brzo obavili svoje večernje molitve, pa legli na poćinak. Joso zaspe oma dok je lego, a Kata je stalno mislila o onom što je ćula.

Najedared se na tavanu iznad njevog kreveta začuje nika grmljavina. Obuzme je velik stra, srce joj zdravo zalupa, a uši napregne da što bolje ćuje. Grmljavina se ponovo začuje. Kata se uviri da se nije privarila. Lagano se ispravi u krevetu, prikrsti se i tijo počme molit. Grmljavina se ponavljala svaki ćas, sad jaće, sad slabije. Kata lagacko probudi Josu.

- "Šta je, šta oćeš?" - upita kroz san Joso.

* "Slušaj!" - kaže mu Kata i u tom ćasu štogod zdravo zagrmi na tavanu.

- "Šta je to, jel to majkina duša?" - upita Kata - "Slušaj opet!"

Na ovu grmljavinu se i Joso poplaši, premda nikad nije virovo u ovake pripovitke. Na prijedlog Katin sidne i Joso u krevetu i počnu zajedno molit krunicu. Grmljavina se ponovila još nikoliko puta. Kad su izmolili oko polovine krunice, zagrmi još jedared zdravo jaće nego do sad i posli nastane tišina.

Kad su izmolili cilu krunicu, legnu. Više se ništa nije ćulo, osim kucanja sata. Joso friško zaspe, a Kata je još dugo poplašeno mislila o onom šta se desilo. Jedva se nekako umiri i zaspe. Digla se Kata rano ujutru, ranije nego obićno i oma je počela spremat po kući. Ugrijala je peć, spremila rućak i kad je Joso sa sinom Ivanom naranio marvu i oćistio košaru, zvala ji na rućak.

Posli rućka Joso naredi sinu Ivanu da uzme nikoliko dćakova i kabo, pa će ići na tavan da naspu žita, koje će nosit u mlin. Joso i Kata nisu Ivanu ništa divanili o noćašnjem slućaju.

Ivan oma izaće, naće kabo i dćakove i kad je Joso izašo, uputi se prid njim na tavan i to na onaj di su noćas ćuli grmljavinu. Ivan se friško popne po listvama na tavan, otvori tavana vrata i vikne:

- "Aha, lip pacov!"

* "Kaki pacov?" - upita priplašen Joso, a proću ga tilom ledeni trnci.

- "Ta, ja juće posli podne bio na tavanu rad mekinja pa vidio jednog pacova i metnio pacolovku da se uvati, a ono misto pacova uvatio se naš lugavi maćak" - odgovori Ivan pa uće na tavan i pući iz pacolovke maćkovu nogu. On se upleo oko noge

nikog starog astala, pa se više nije mogo maknit. Osloboćeni maćak divlje skoći, ode do tavana vrata, obazre se, oblizne bolesnu nogu i saće doli. Kad je Joso skinio prvi dćak sa tavana i metnio ga na sonce, ode u kujnu i oma će Kati:

* "Hej, uvatili smo dušu."

- "Pa ko je?" - upita poplašeno Kata, a u licu sva pribliidi.

* "Ta, Ivan juće metnio pacolovku da uvati pacova, a uvatio maćka."

- "O, fala Bogu, a ja već tila ići u varoš platit misu za majku" - kaže na to Kata.

* "E, to moćeš uradit" - posvituje je Joso, pa se opet uputi na tavan.

*/Iz knjige pripovidaka
"Zgrabljena mršavina"
Jakova Kujundžića/*

Misa za
+ biskupa Ivana Antunovića
18.01. u 18 sati
katedrala-bazilika sv. Terezije

Novi Sad

ZLATNI JUBILEJ ORGULJAŠICE I ZBOROVOĐE

Župna crkva Imena Marijina u Novom Sadu
nedjelja, 11. 01. 1998. godine u 10 sati
proslava 50. godišnjice sviranja i vođenja
župnih zborova gospođe Anice Nevolić

Svečanu svetu misu zahvalnicu
služit će subotički i zrenjaninski biskupi.

VII. RAZGOVORI Instituta "Ivan Antunović"

19.01. u 18 sati
u svečanoj dvorani HKC "Bunjevačko kolo"

Tema: **MEDIJI "ZA" I "PROTIV" ČOVJEKA**
(o. dr. Harmath Károly - Novi Sad) - predavanje

Mediji u SRJ na hrvatskom jeziku
(Andrija Anišić - Subotica) - priopćenje

MOLITVENA OSMINA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

I ove godine u Subotici će se
po subotičkim crkvama održati
Molitvena osmina za jedinstvo kršćana
prema sljedećem rasporedu:

- 18.01. - REFORMIRANA HRIŠĆANSKA CRKVA, Put JNA 8
- 19.01. - CRKVA ISUSA RADNIKA, Save Kovačevića 3
- 20.01. - CRKVA ISUSOVA USKRSNUĆA, Gajeva 2
- 21.01. - CRKVA SV. ROKA, Ivana Milutinovića 52
- 22.01. - CRKVA SVETE MARIJE, Karađorđev put 89
- 23.01. - CRKVA SV. KRIŽA, 27. marta 1
- 24.01. - FRANJEVAČKA CRKVA, Trg cara J. Nenada 13
- 25.01. - KATEDRALA-BAZILIKA SV. TEREZIJE

Molitva svaku večer započinje u 17 sati

PROŠTENJE U SJEMENIŠTU

25. 01. 1998.

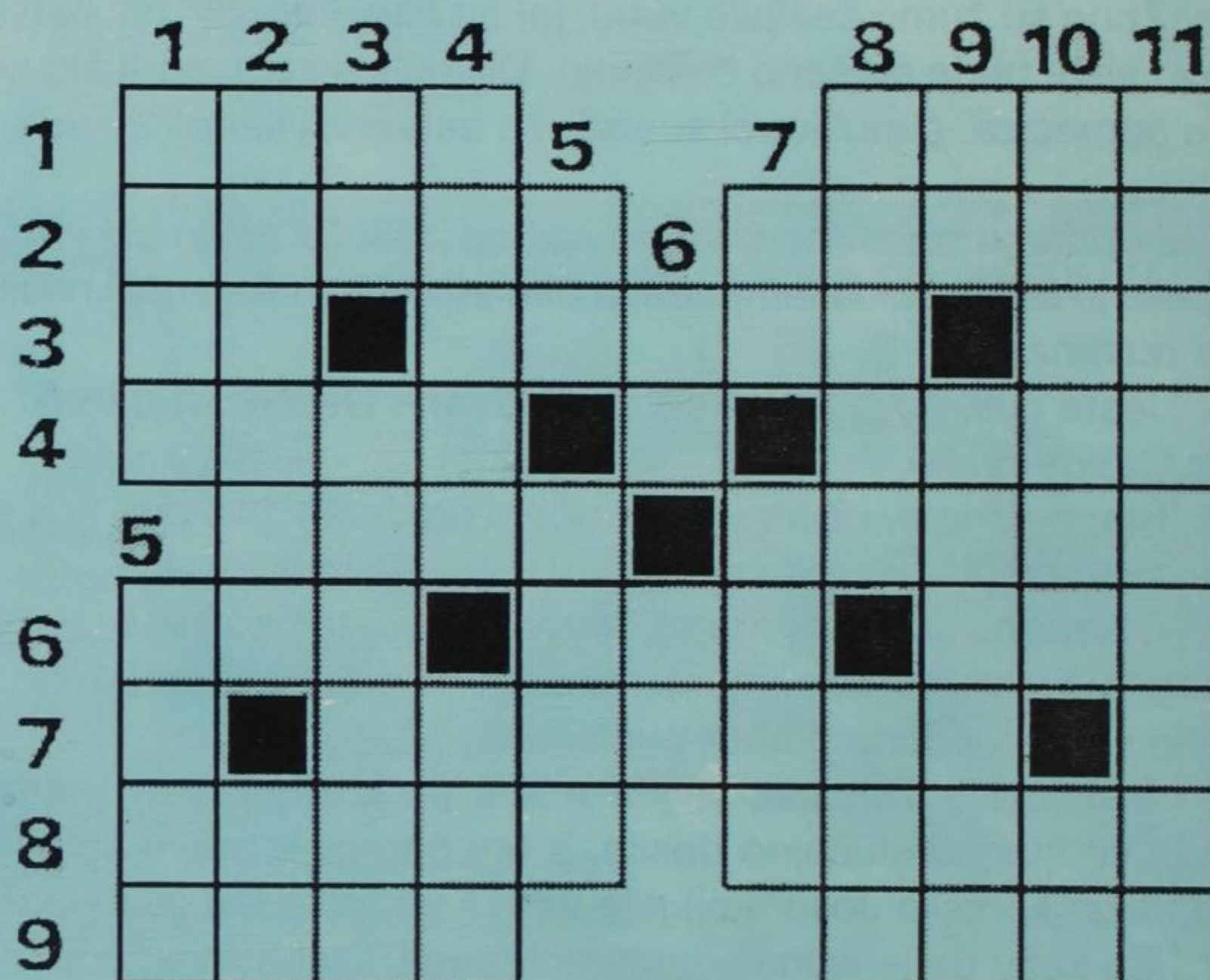
svečana sv. misa u sjemenišnoj kapeli
počinje u 10 sati

Subotica-Sv.Rok SUSRETI BRAČNIH PAROVA

16. 01. u 20 sati

Tema: **DA LI SVETO PISMO ODOBRAVA
RASTAVU BRAKA?**

NAGRADNA KRIŽALJKA

Vodoravno:

1. Poza - Grad u Italiji, 2. Dio namještaja - Ime glumca Nalisa, 3. Mjera za površinu tla - BRAT MARTE I MARIJE KOGA JE ISUS, TREĆI DAN NAKON SMRTI, USKRSNUO IZ GROBA - Strana negacija, 4. Ciljevi - Prvi vokal - Država u Aziji, 5. Beogradska rok grupa - Broj bodova u igri, 6. Bilijarski štap - Vrsta ribarske mreže - Koprena, veo, 7. Oznaka za stupanj Reaumurovog termometra - UTEMELJITELJ VJERE, ŽIVJEO OKO 1500. GODINE PRIJE NOVE ERE - Najčešći veznik, 8. Dio puta - Vrsta rasline, nedarak, 9. Francusko mondensko ljetovalište - Rijeka u Mađarskoj.

Okomito:

1. Blamaža, stid - Momenat, 2. KATOLIČKA MISIONARKA, DOBITNICA NOBELOVE NAGRADE ZA MIR, MAJKA - Osobna zamjenica, 3. Simbol srebra - Učesnik u takmičenju, 4. Muško ime od milja, Valentin - Uzvik pri skoku, 6. Auto oznaka za Zaječar - Prvak, 7. Rijeka u Westfallenu - Koža (engl.), 8. Anriko - Veznik koji vezuje zavisne rečenice, 9. Auto oznaka za Split - Okrugli ornament u obliku ruže (rosette), 10. Ribarska mreža za tunolov - Informacioni biro (skr.), 11. Monah - rikanje.

Križaljku sastavio: Želimir Vukašinić, Zemun

Rješenje božićne križaljke iz prošlog broja (38)

Vodoravno: 1. Opis - puma, 2. Božić - Misal, 3. Ob - tenis - da, 4. Arza - O - Atos, 5. Avra - kran, 6. Ino - jer - rad, 7. N - ništica - i, 8. Slika - ženik, 9. Aska - rasa.

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/24-740. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Bernarda Kopunović - korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Stjepan Beretić, Stipan Bošnjak, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Vesna Ivanković, Andrija Kopilović, o. Marijan Kovačević, Grgo Kujundžić, Antun Miloš, Lazar Novaković, Josip Pekanović, Ivan Piuković, Blaženka Piuković i Branko Vaci. Tiraž 2500. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel: 024/51-202. E-mail: Andrija.Anisic@BBS.Tipp-Topp.co.yu